

**Erindringer fra
Dansk Vestindien**

MINE ERINDRINGER

FRA

DANSK VESTINDIEN

Aarene: 1905 – 1906 og 1907

Forord

Christian Møller Nielsen (1876-1947) drog 28 år gammel til Dansk Vestindien for der at bruge den bank uddannelse han havde fået i Vejle Bank. Hans fader var postmester i byen, hvortil han var kommet efter at have været postmester i Nyborg og Christian havde siden sit tolvte år boet i Vejle.

Han omtaler i bogen sin far mange gange, denne havde gemt hans mange breve fra Vestindien på basis af hvilke han bl.a. kunne fortælle sin historie. I hans beretning omtales en af hans 3 brødre – Harald - og hans søster Mathilde.

Han fortæller om livet der levedes i ”bedsteborgerskabet” i den daværende danske koloni og hvorfra han også hentede sin hustru ”Avie”, hvis rigtige navn var Alvara Rachel født Henriques Moron. Han omtaler mange gange familiemedlemmer fra svigerfamilien som derfor kort skal omtales:

Svigerfar Eduard Henriques Moron (1843-1909) havde 11 søskende som alle var født på St. Thomas efter at deres far, Jacob og mor, Nanette var kommet dertil fra Caracas i Venezuela. Eduard havde overtaget faderens omfattende købmandsforretning.

Svigermor: Hannah Levi (1845-1924) var født i England og kom som barn med sine forældre til øen. Eduard og Hannah blev gift i 1865 og fik 7 børn, 3 sønner og 4 døtre, deriblandt Avie omtalt som ”mor”, idet beretningen er skrevet til Christians 2 døtre Ulla og Nanna.

Christian nævner i beretningen flere af Avies søskende: Laurentina- kladet ”Tina”, Rosalie – kaldet ”Lolo”; Mercedes- kaldet ”Cheddie” og broderen Juanito. To andre brødre var døde, Leopold af tuberkulose 23 år gammel, og Carlos af meningitis 5 år gammel.

Tina boede i ”Villa Olga” med sin 20 år ældre mand; Lolo var gift med en russisk admiral, hvis barn af 1. ægteskab omtales som niece Edith Galanine; Cheddie blev gift med Malling Holm som beskrevet i beretningen. Denne indeholder også beskrivelser af hvad der siden

skete med familien og særlig søstrene, som ikke er gengivet i herværende, idet fortælleren i efterord til sine døtre udtrykker ønske om at dette ikke skal blive ”allemandseje”. Udover disse rent familiemæssige relationer er enkelte negative udtalelser vedrørende navngivne personer udeladt.

Christians beretning er således gengivet ordret med hans sprogbrug og hans beskrivelser af forholdene, - sådan som han så dem og husker dem. At det for ham har været en eventyrlig oplevelse kan ikke betvivles, og beretningen skal naturligvis læses i det lys. Men han beskriver dog et dagligliv, som også beretter om den daværende danske befolkning, om mangfoldigheden i denne koloni, om det kosmopolitiske islæt, om naturen og dens klimatiske luner og om holdninger til de frigivne negre, - alt sammen beskrevet for mere end 100 år siden med en ung mands åbne øjne.

Næsten 70 år efter Christians død og efter hans 2 døtres død i henholdsvis 1962 og 1992 mener vi børnebørn af Christian at hans beretning kan have interesse som en beskrivelse af en svunden tid, hvor Danmark var i besiddelse af kolonier, - kolonier, som også har betydning i vor nutid, hvilket afspejles i mangfoldige samfundsmæssige forhold.

For vores morfar var det en stor sorg at øerne blev solgt til Amerika i 1917. Vores mormor, som var født dansk forblev en ”fremmed fugl” talte og skrev dårligt dansk, selvom hun levede i næsten 60 år i København. Hun genså aldrig Vestindien.

Efterår 2013

Finn Gyntelberg & Agnete Parving

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	ii
INDHOLD	1
AARSAGEN TIL OG BESLUTNINGEN OM REISEN BORT FRA VEILE	2
REISEN UD OG LIVET OMBORD OG I LAND.....	6
ANKOMSTEN TIL ST. THOMAS	
og lidt om det daglige Liv der, baade i Byen og i Banken.	24
LIVET PAA ”ST CROIX” SOM UNGKARL	48
MORS OG MIN TILVÆRELSE PAA ST. CROIX.....	74
LIDT OM NEGRENE.....	110
LIDT HISTORIE GEOGRAFI OG NATURHISTORIE	126
BLUEBEARDS CASTLE.....	144
SLUTNING.	150
Efterord	152

INDHOLD

1.)	Aarsagen til og Beslutningen om Reisen bort fra Veile.....	pag.	2.
2.)	Reisen ud og Livet ombord og i Land.....	pag.	6.
3.)	Ankomsten til St. Thomas og lidt om det daglige Liv der, baade i Byen og i Banken.....	pag.	24.
4.)	Livet paa St. Croix som Ungkarl.....	pag.	48.
5.)	Mors og min Tilværelse paa St. Croix.....	pag.	74.
6.)	Lidt om Negrene.....	pag.	110.
7.)	Lidt Historie, Geografi og Naturhistorie	pag.	126.
8.)	”Bluebeards Castle”.....	pag.	144.
9.)	Slutning	pag.	150.

..ooOoo..

AARSAGEN TIL OG BESLUTNINGEN OM REISEN BORT FRA VEILE

I ca. 10 Aar havde jeg arbejdet som Assistent i Veile Bank da jeg endelig blev fuldmægtig. Vor ene Direktør døde, og Bankens Kasserer – Jacob Petersen blev udnævnt til Direktør, Bogholderen til Kasserer. Det var da Meningen, at jeg, som da var den ældste Assistent skulde rykke op paa Bogholder-Pladsen, men dette blev ændret saaledes, at denne Stilling blev delt i to fuldmægtig-Stillinger, som blev tildelt Aage Petersen og mig, og jeg gik saaledes glip af den Gage og den tantieme, der var stillet mig i Udsigt. Jeg indsa da, at der ikke i Fremtiden var nogen større Mulighed for mig til Avancement, navnlig da Aage Petersens Fader i sin Tid havde været Medlem af Bankens repræsentantskab og var kendt af alle Byens ældre Forretningsfolk, og dette mærkede jeg i mange Henseender Følgerne af.

Jeg havde tidligere efter Anmodning af Veile Handelsforenings Bestyrelse og efter anbefaling af min høje Direktion overtaget en ledig Plads som Lærer ved den lokale Handelsskole i Bogholderi og Regning, saa det er dog et Bevis paa, at man i Banken ikke ansaa mig for helt inhabil, og i Sommeren 1902 deltog jeg med et lille Stipendium i et Kursus for Handelsskole-Lærere ved de Brockske Handelsskoler i Kjøbenhavn. Dette var for mig en overordentlig velkommen Ferie, som jeg trængte haardt til, for mit daglige Arbejde var slidsomt nok. Vi mødte i Banken Kl. 8 om Morgenen, holdt ud til Kl. 12, derefter igen fra 2 til 7. Saa havde jeg tre Dage om Ugen Undervisningen paa Handelsskolen fra 8 til 10, og de fleste Dage gik jeg saa derfra tilbage til Banken igen for at blive færdig med Dagens Arbejde, og ofte har jeg siddet i Banken til Kl. 1 eller 2 om Natten for saa endelig at gaa hjem og næste Morgen møde igen til den daglige Trædemølle, der kunde gaa Uger, hvor jeg ikke kom paa Veile Byes Gader, og jeg var saa træt af mit Arbejde, samtidigt med, at det selvfølgelig stadigt nagede mig, at jeg var bleven snydt for den Stilling, der var stillet mig i Udsigt som Bogholder.

Om Direktionen har mærket, at jeg ikke mere arbejdede med den samme Interesse som før, skal jeg lade være usagt, men den lagde efterhaanden en vis Uvillie for

Dagen overfor mig, at den Tanke modnedes hos mig, at jeg maatte bort fra Banken, hvor jeg jo alligevel mærkede, at jeg ingen Fremtidsmuligheder af Betydning havde.

Paa det førnævnte Kursus i Kjøbenhavn havde min lærer været en Fuldmægtig Berg i Nationalbanken (senere Direktør for Fyens Disconto Kasse i Odense), og han skulde blive min Hjælper. Han maa aabenbart have faaet det Indtryk, at jeg kunde mine Ting godt, for han tog det Parti, at han jevnligt fandt paa, at han af nødvendige Grunde skulde forlade Kursus i nogle Timer, og han satte da mig paa katederet og jeg kom saaledes til at fungere som lærer i mange Timer paa det Kursus, hvor jeg selv egentlig skulde være Eleven. Jeg kom i personlig Kontakt med Berg, og da det saa i 1904 om Sommeren blev bestemt, at der, efter at Salgsplanerne definitivt var strandede, skulle oprettes en "Dansk Vestindisk Nationalbank" paa vore små Øer derude, skrev jeg til ham og fik nærmere Oplysninger om, hvorledes jeg skulde forholde mig med at søge Ansættelse der. Jeg fik da at vide, at der kun skulde ansættes en Kasserer og en Bogholder derude, men han bad mig om at indsende en Ansøgning stilet til den nye Banks Direktion, han vilde da sørge for personlig at bringe den i Hænderne paa denne og give mig sin bedste anbefaling.

Nu kunde det jo ikke have nyttet at have indsendt en Ansøgning uden at kunne vedlægge denne en anbefaling fra Veile Bank, og da jeg saa henvendte mig til Veile Banks Direktion i denne Anledning, blev jeg saa bestemt fraraadet at søge bort fra Veile Bank, hvor jeg "Havde glimrende Fremtids-Udsigter" og "Vilde opnaa en stor Stilling en Gang" osv. Man bad mig om at tænke over Sagen i nogle Dage, hvad jeg for saa vidt ogsaa gjorde, men efter et Par Dages Forløb gentog jeg min Anmodning om en anbefaling, hvilket foraarsagede, at Jacob Petersen geraadede i et sandt Raseri og skældte mig Huden fuld for min Utaknemlighed mod Banken i Veile og en hel Mængde andre smukke Gloser, som lod mig forstaa, at havde mine chancer før været smaa i Veile, saa var de nu lig Nul. Derfor skød jeg Hjertet op i Llivet og gik ind til Direktionen og sagde omtrent følgende: "Jeg har nu arbejdet i mange Aar her i Banken, og nu da jeg endelig beder om en anbefaling for at søge en ny og forhaabentlig bedre Stilling, saa giver De mig én, som man giver en Mand, det ikke bevisligt har stjaalet af Kassen, i Stedet for at give mig én, der var Udtryk for Deres fulde Tilfredshed med mig." Dette hjalp, og jeg fik saa en ikke saa lidt pænere anbefaling,

men da jeg først havde den i Hænde vilde jeg føre Krigen til Ende og sagde da: ”Det har været svært at opnaa denne Anbefaling, saa svært, at jeg end ikke tør betro den til Besørgelse med Posten, jeg vil derfor gerne have fri imorgen for personlig at overbringe min Ansøgning.”

Saa rasede de jo selvfølgelig endnu mere, men jeg reiste ganske stille med Nattoget til Kjøbenhavn, hvor jeg afleverede min Ansøgning til Berg, der var Fuldmægtig i Nationalbanken, og saaledes Begivenhederne paa nært Hold.

Der skulde som før nævnt kun ansættes to Mand, og der kom 82 Ansøgninger, jeg blev altsaa den ene af de Udvalgte, og i Løbet af Efteraaret kom en Skrivelse fra mine nye Chefer, hvori de bad om en personlig Samtale med mig. Jeg maatte saa atter bede mig fri fra Banken i Veile og atter tage til Kjøbenhavn, hvor jeg efter en Samtale med Den Vestindiske nationalbanks Direktion, hvilken Samtale fandt Sted i et Lokale i Nationalbanken, blev ansat og fik besked paa at afreise til St. Thomas med den af Østasiatisk Kompagnis Baade, der afgik i December Maaned, og jeg vilde faa nærmere Besked om Tidspunktet. Det første jeg gjorde, da jeg havde faaet min Udnævnelse var at telegrafere til Far og meddele ham Resultat og anmodede ham om straks at gaa i Veile Bank og fortælle Direktionen, at jeg vilde fratrede omkring 1'ste December.

Han blev modtaget med Haansord og Uartigheder, og da jeg næste Morgen mødte i Banken igen, gik jeg straks ind og bekræftede Fars Meddelelse, hvad der kun havde tilfølge, at jeg fik hele Morgenposten kastet hen ad Bordet til Ekspedition. For Resten blev Forholdet saa spændt, at man overhovedet ikke talte til mig mere og kun lod mig faa mine Ordre af Omveie. Det var der ikke noget at gøre ved, men jeg tog saa til Gengæld det Parti ikke at interessere mig synderligt mere for mit Arbeide, og saaledes førtes Krigen til den bitre Ende, da jeg den 4'de December 1904 forlod Veile fulgt til Toget af mange af mine gode Venner. Far fulgte med til Kjøbenhavn for at følge mig til Baaden, der skulde afgaa den 6'te.

For min gamle kære Far gjorde det mig ondt, for vi havde næsten lige siden Mors Død været mere som Kammerater end som Far og Søn, og jeg vidste, at han vilde føle

et stort savn, naar jeg nu formentlig for lang Tid forlod Posthuset og han og Frk Rasch blev alene tilbage. Da jeg den 6'te om Aftenen gik ombord og Skibet lagde fra Kaien Kl. 6 stod Far og græd sine modige Taarer og sagde fortvivlet: "Ham ser jeg aldrig mere".

Det gik dog heldigvis ikke saa galt, selv var jeg lykkelig og glad for at være sluppet fra det Helvede i Veile Bank, og jeg imødesaa Fremtiden med store Forventninger og Glæden var stor ved Tanken om alt det nye jeg skulde ud til. Min Direktion var reist tidligere for at lægge alt til Rette på St. Thomas.

Saa gled vi ud af Frihavnen og gik straks i gang med at indrette os i vor Kahyt som min Kollega – Malling Holm – og jeg skulde dele og leve i en hel Maaned.

Vi fik fuld Gage fra 1'ste December og Reisen og Fragt af vor Bagage betalt, saa vi var hele Krøsus, da vi gik ombord.

Gagen var ansat til Frc. 5000.- der efter Kursen var Kr. 3,600- men det var mange Penge den Gang selvom man maatte tage i Betragtning, at det var dyrere at leve ude i Vestindien end herhjemme.

Nu var jeg altsaa paa Vei ud i Verden, og jeg reiste med frit og freidigt Sind i Overbevisningen om, at jeg havde gjort min Pligt i Veile Bank og mere til, og i Bevidstheden om at jeg ikke siden mit syttende Aar havde kostet Far en rød Øre, men klaret mig helt og holdent alene, og det til trods for, at jeg maatte betale en Sum – ganske vist efter Forholdene beskeden – for mit Ophold hjemme.

REISEN UD OG LIVET OMBORD OG I LAND

Der var ikke mange Passagerer med herhjemme fra, foruden Malling Holm og mig selv var der: Etatsraad Tvermoes, der skulde ud for at ordne Assurance-Forholdene paa Øerne. Dan var Direktør for Forsikringsselskabet "Danmark". Marinemaler Riis-Carstensen tog derud for at male Billeder fra Øerne i Forretningsøjemed. Pastor Westergaard med Hustru og fire Børn, der skulde ud til den danske Kirke i Frederiksted og endelig var der Skibets Læge Carl Peschardt, som – underligt som det kan gaa – var en gammel Skolekammerat af mig fra Veile.

Skibet var Ø.K.'s Baad "St. Thomas" et prægtigt Skib paa 5300 Tons, oprindelig bygget til Fragtfart, men senere ombygget til Emigrantskib da man opdagede, at der var store Chancer for et saadant med Befordring af Emigranter til Havana, Meksiko etc.

Føreren var en udmærket Mand, Kaptain Prah, der i sin tid havde seilet paa Østen og blandt andet førte D/S "Manchuria", der i den russisk japanske Krig blev opbragt. Første Maskinmester var en Herr Bagge, der skulde blive min bedste Ven om Bord og 1'ste Styrmand var Dahlenborg. Det var disse tre Herrer, der altid spiste i Kahytten med os andre, som vi mest kom i Berøring med, men det skulde vise sig, at jeg senere kom i Kontakt med de fleste andre af Officerer og Besætning, da jeg var den eneste af Passagererne, der holdt ud selv i det daarligste Veir.

Allerede en Time efter at vi havde forladt Frihavnen blev der kaldt til Middag, og vi blev da præsenterede for Officererne, med hvem vi hurtigt faldt i Traad, saaledes, at den første Aften straks blev brugt til at spille Poker i Kahytten til langt ud paa Aftenen.

Barometret var stærkt nedadgaaende, men vi havde ingen anden Udvei end at gaa til Køjs og afvente Begivenhedernes Gang, men da vi næste Morgen kl. 7 rundede Skagens Spids og Fyr mødte vi allerede det daarlige Veir og fik en Forsmag på Nordsøens vilde Vover, der tumlede ret ubehersket med det endnu ret tomme Skib. Om Aftenen faar vi

saa Besked paa at sige Farvel til Danmarks Kyster, som vi nu i lang Tid ikke atter skulde gense.

Vor første Anløbshavn skulde være Antwerpen, men allerede ved Vlissingen fik vi Lods ombord, der skulde føre os op af Shelde-Floden. Det kneb for ham at komme op paa Siden af Skibet med sin lille Baad, og det gik som saa ofte, at der blev holdt Pareer paa, om han nu vilde svinge højre eller venstre Ben først over Rælingen, naar han kom op ad lederen til Dækket. Det var saadan en nem Maade at skaffe sig en Drink, som den der tabte uvægerligt maatte give.

Vi maatte et ganske langt Stykke op ad Floden, forinden vi kom til Kompagniets Kaiplads. "Havnen" i Antwerpen er egentlig kun en meget lang Række af Kaier, og aldrig saa snart havde vi fortøjet, før Skibet var oversvømmet af Havne-Arbeidere, der skulde bringe den ikke ubetydelige Last ombord, som vi skulde have med, ligesom vor Kulbeholdning blev suppleret. Det var os ikke muligt at forstaa et Ord af disse Folk, der talte Flamsk og daarligt Fransk mellem hinanden. Der var meget Trafik paa Floden og et rædsomt Spektakel fra Kraner og andre Maskiner, der var i Brug ved Lastning og Losning.

I Antwerpen laa vi i tre Dage, den første Aften var vi en lille Tur i Land, men det var saa sent, at vi ikke vilde vove os for langt bort fra Skibet. Den næste Morgen tog vi d.v.s. Tvermoes, Lægen, Malling Holm og jeg den lille Tur til Brussel, den varer kun en Time og gaar gennem ret karakteristiske Egne af Belgien, dog overveiende Flade Enge og Marker med enkelte større Virksomheder i Gang.

I Brussel spiste vi Frokost og køre derefter en Tur i Droske rundt i Byen, som jo nok er et Besøg værd. Den er meget smuk, ligger på et stærkt kuperet Terræn med steile Gader, som er langt værre end f.Eks. Stockholms. Man saa derfor ogsaa de fleste Befordringer køre med fire Heste ofte forspændte a la daumont, det kneb for Dyrene at trække Vogne op ad de steile Gader. Gadehandlerne kørte smaa Kærrer under hvilke der gik en stor Hund og trak. Vi var meget omkring, bl.a. oppe ved det pragtfulde "Palais de justice", hvorfra man har den vidunderligste Udsigt over det meste af Byen. Ogsaa den gamle Del af Staden var vi igennem og saa de gamle Paladser og det meget smukke gamle

Raadhus. Men for Resten var Brussel jo som alle store Byer saa righoldig paa Seværdigheder, at vi kun kunde naa en Brøkdæl af det, man burde have set. Dog fik vi Tid til at se det berømte Springvand "Mannekenpis", der staar i en lille skummel Gade og ikke indtager nogen fremtrædende Plads.

Vi tog saa med Toget tilbage til Antwerpen, men det voldte os meget Besvær at finde vort Skib, vi travede langs Kaierne indtil vi endelig fandt det, og snart var vi bænkedede ved vore gode Middag ombord.

Næste Morgen skulde vi "gøre" Antwerpen, vi var rundt paa Gader og Stræder og paa de store Torve, hvor der handledes med alt mellem Himmel og Jord, selv levende Kaniner kunde faas. Vi var ogsaa inde i nogle store Varehuse, og der fik vi vor Beholdning af Tropetøj suppleret, der var Udvalg nok af al Slags, de var jo vant til at forsyne den belgiske Kongo-Arme og vidste, hvad man havde Brug for. Billigt var det nu ikke, men det er heller ikke udelukket, at vi blev snydt, ingen af os talte godt Fransk, og vort Sprog var uforstaaeligt for de andre.

Aftenen tilbragte vi i et Etablissement "Scala" ganske i Stil med vort københavnske i sin Tid, men paa Vejen hjem til Skibet kom vi ud for det første Bevis paa, at man skal være forsigtig med at gaa i Land i en saadan Havneby. En Mand forfulgte os og blev nærgaaende, saa vi alle var hundeangst for Ballade, men vor Ven Maskinmester Bagge, der var med, tog Affære og gav os Besked paa at gaa i Forveien. Han der var en svær skulderbred Kæmpe, som ogsaa havde lært at bokse, vendte sig nu om og gav Fyren saadan en Portion læsterlige Klø at han faldt om og hylte og vred sig, hvilket tilkaldte Politi, saa Bagge blev noteret og fik Besked paa at møde i Retten næste dag, hvad han ogsaa gjorde, men der fik han den Besked, at man var ked af, at han ikke havde givet Bøllen nogle flere Klø, da han var kendt som en af Havnekvarterets værste Bisser. Saaledes beroliget kom Bagge tilbage til Skibet med fuld Honnør og var Genstand for vor Hyldest.

Næste Formiddag lettede vi og stod ud ad Floden vi skulde jo ud ved Højvande. Der laa flere dampere, som var gaaet paa Grund ved Lavvande, de laa halvt om paa Siden. Vi hengav os nu til vort Driverliv ombord og slog Aftenerne ihjel med en L'hombre eller

Poker kun afbrudt, naar en eller anden havde en Skipperløgn at fortælle. Vi havde jo alle købt vor Flaske Whisky ombord, og denne blev af Hovmesteren opbevaret under Laas og Slaa, men desuagtet blev det opdaget, at en af Tjenerne havde brækket Laasen op og taget for sig af Retterne, Fjølset blev ganske simpelt beruset. Saa blev han sat i Kachotten ombord og afleveret til Politiet i vor næste Havn, og vi fik paamønstret en ny Tjener.

Vor næste Havn var La Pallice, en lille By, der ogsaa var fransk Flaadestation, og der laa ved Havnen store Værfter for Undervandsbaade og ligesaa Torpedo-Fabrikker, hvilke dog var strengt afspærrede for os.

Da vi kom til La Pallice erfarede vi, at der Dagen forud havde været meget haardt Veir, der var indkommen en Damper, der havde faaet en Del af sin Dækslast og andre lignende Sager slaaet overbord og var meget medtaget. Storm var det ikke den Dag vi kom, men der gik svære Dønninger efter Stormen, vi var jo ikke stolte ved Tanken om, at vi efter denne Havn skulde videre over debn spanske Sø, det var jo en urolig Aarstid.

I La Pallice fik vi de første Emigranter ombord, der var Syrere og Grækere, der vilde udvandre, de var taget til Bordeaux, men da vort Skib ikke skulde derind, blev de befordrede til La Pallice, hvor de saa kom ombord. De var alle bestemte til Meksiko. Det var nogle ganske ulidelige Svin, der var pjaltede og fulde af Lus og andet Skab, saa vi fik dem snart ned i Kahytten, hvor de skulde være. Jeg havde Fornøjelsen at hjælpe vor Styrmand med at visitere dem og se deres Papirer, forinden de blev sendt ned i Kahytten, der var mange ejendommelige Typer iblandt men for øvrigt var de – bortset fra Snavset – smukke typer blandt Mænd og Kvinder. De reiste vistnok for største Delen ud for at søge Lykken et andet Sted, man fik ikke Indtryk af, at de, som de spanske Emigranter vi senere fik med at gøre, havde noget bestemt Sted at henvende sig paa senere.

Samtidigt med disse Mennesker fik vi nogle Kokke ombord, som kun havde den Opgave at lave Mad til dem, de vilde vistnok betakke sig for at spise vore Retter.

Vi blev ombord den første Aften og benyttede Tiden til at sende en Del Postkort af Sted. Disse blev falbudte ombord med et Billede af ”Le paquet Saint Thomas”,

Vort Skib er vistnok den største Emigrant-Damper, der anløber denne By og var derfor foreviget paa Postkort.

Næste Dag og Aften besøgte vi den lille By La Rochelle, for hvilken La Pallice maa siges at være Havneby. Det er en lille By men ganske interessant alligevel, der findes en Mængde gamle Rester af dens Bymure med mange Taarne og forhenværende Befæstningsværker. Pragtfulde katolske Kirker, vi saa ind i en Domkirke, der var godt besat med bedende Katolikker og rigt dekoreret med Crucifixer og lignende Prydelser.

Her spiste vi vor første franske Frokost, der bestod af 14 Retter med nogle ejendommelige Navne, vi blev angste for Prisen, da vi saa den, men vi blev hurtigt beroligede, da Prisen kun var Frc. 2.50 for hele Herligheden, men jeg skylder Sandheden at sige at mange Retter kunde godt undværes, en Ret bestod f.Eks kun af nogle faa grønne Bønner, der laa og flød i noget Olie, det var ikke noget for os, der var for godt vante med vor Kost ombord. Vi havde Ø.K.'s Repræsentant med os, men der var ikke meget i Retning af Forlystelser at byde paa i den lille By, saa han tog med os ombord igen om Aftenen, saa havde han i alle Tilfælde en Dag ud af det.

Næste Morgen lettede vi og skulde nu over den berømte eller snarere berygtede "Spanske Sø". Den viste sig imidlertid fra sin aller mest elskværdige Side, der var bogstaveligt talt ikke saa megen Krusning paa Vandet at den kunde rulle vort store prægtige Skib. Passagererne var lykkelige, da vi var vel over den.

Under Seiladsen havde vi Leilighed til at se nærmere paa vore Emigranter, der som før nævnt var nogle store Grise. De sad bogstavelig talt som man ser Aber og "Lusede hinanden" paa Dækket, og saa samlede de Høsten op i en Hue, hvis Indhold blev hældt overbord. Saavel Syrernes som Ægypternes Religion skal – efter Sigende – forbyde dem at dræbe et Dyr uden først at læse en Bøn over det, saa det var jo en herlig Undskyldning for deres manglende Renlighed.

Hvordan der har set ud i deres Køjer maa Herren vide godt i alle Tilfælde, at deres Madrasser og Tæpper kun benyttes af samme person paa Turen og alt af dette

opbrændes i Vera Cruz eller hvilken anden By der sidst anløbes, hvorefter hele Skibet desinficeres inden den nye Menneskelast kommer ombord.

Saa kom vi i Løbet af nogle Dage til Spanien med den skønne By Bilbao som første Anløbssted. Her skulde vi have flere Emigranter ombord men alle disse var bestemte til Kuba (Havanna) for at gøre Tobakshøsten med, nogle enkelte skulde dog til Vera Cruz i Meksiko til Sukkerkampagnen. Vi fik ogsaa en Del spanske Passagerer paa første Plads, baade Mænd og Kvinder, ogsaa disse var bestemte til Meksiko. Med disse skulde vi saa tilbringe Resten af vor Reise, men de blev placerede ved et Bord for sig selv, ikke fordi vi ikke vilde have med dem at gøre, men alene af den Grund, at der skulde laves særlig Mad til deres Ganer de vilde ikke have brudt sig om at spise vor Mad. Doktor Peschardt fik det ærefulde Hverv at repræsentere Kapteinen ved deres Bord. Det var pæne og elskværdige Mennesker, som naturligtvis i Begyndelsen holdt sig for sig selv, men som Tiden gik, blev vi alligevel rystede meget godt sammen og Reisen forløb i al Fordragelighed.

Til de spanske Emigranters Betjening fik vi otte Kokke og lige saa mange Opvartere ombord, vi skulde jo senere faa endnu flere Emigranter i andre Byer.

Vi havde nu fuldstændig Varme og alt stod i det pragtfuldeste Flor. De høje Bjerge, der gaar lige ned til Byen er en Del af Pyrenæerne og disse Bjerges Skrænter var smukke og i fuldt Flor baade med grønne Træer og smukke Blomster. Der kastedes Anker paa Reden af den lille Havneby for Bilbao, der hedeer Portugalette, der var ikke Talen om at komme til nogen Kai, al Indladning og Udladning foregaar i store Lægtene, der saa af mindre Baade bugseres til Kai.

Ankomsten til Bilbao fandt Sted en Søndag, og vi var ikke længe om at komme i Baadene og faa Landlov. Vi kørte saa langs den ene Bred af den lille Flod, der her løber, men hvis Navn jeg ikke erindrere, op til selve Byen Bilbao, der den Gang var en By paa ca. 80.000.- Mennesker.

Her mødte vi et straalende Gadeliv, da det var Søndag, og tilfældigvis spillede et stort militært Orkester paa en aaben Plads i Byen og paa dette Sted udfoldede sig et broget Folkeliv. Meget elegante Damer og Herrer promenerede her og der var et Utal af

Barnepiger med smaa sortøjede Børn i fine Barnevogne, der spadserede rundt og lod sig kurtisere af de mange Militærpersoner.

Skønt det var Søndag var Butikkerne dog aabne, og jeg benyttede leiligheden til at faa nogle Fotografi-Plader fremkaldte, desværre var disse ikke særlig gode. Mest Forbavselse vakte det hos mig, da vi i en Cigarbutik købte nogle Cigarer og Cigaretter, jeg betalte flot med et 25 Pesetas Guldstykke, som jeg havde erhvervet ombord, og herpaa fik jeg saa tilbagebetalt 33 Pesetas i Sølv, og havde alligevel betalt mit Køb. Det var kun et Udslag af, at Landet havde Sølv møntfod, og Guldet derfor var i en saa latterlig høj Pris, glad var jeg i alle Tilfælde.

Vi spiste en ganske udmærket Frokost paa "Hotel Biscaya", der var yderst moderne og stilfuldt, og senere drev vi gennem Gaderne og saa paa Folkelivet, der i de mange smaa og smalle Gyder antog et rigtig ægte spansk Indtryk, saaledes som man kender det fra talrige Malerier og Olietryk herhjemme. I Gaderne sad sortøjede Senioritaer med deres Kavalerer og klimprede paa Guitar og Mandolin, og smaa Muldyr blev drevet gennem Gaderne belæssede med alle Slags Frugter, Appelsiner, Figner etc., der falbødes til latterlig smaa Priser, set med vore Øjne. Det var i det Hele taget et umaadelig interessant Folkeliv at se paa nærmere Hold, og glade tog vi tilbage med Sporvogn – for en saadan var det, der skabte Forbindelsen med Portugalette – ad den anden Flodbred, men i denne Havneby fandt vi et endnu mere mylrende Folkeliv af speciel spansk Karakter, her dansedes der paa aabne Estrader de karakteristiske spanske Danse, og da alle var i deres fineste Søndags-Puds frembød det et Folkelivsbillede der ikke kunde undgaa at gøre et stærkt Indtryk paa os Nordboere.

Ved Mørkets Frembrud var vi atter tilbage til vort Skib og til vor gode Middag. Her i Bilbao havde vi yderligere faaet forøget Emigrant Flokken med ca. 100.- og der klom yderligere et Par Kahytspassagerer til os andre.

Midnat littede vi Anker og fortsatte mod den næste spanske Havn Corunna, der imidlertid i Elegance og skønhed slet ikke kom paa Siden af Bilbao, men maaske alligevel var nok saa karakteristisk spansk som denne By. De fleste af Husene, der ligger langs

Havnen – ogsaa her laa vi paa Rheden – var rene Glashytter, der var et Utal af Glasvinduer i Husene og ingen Pille mellem Vinduerne saa bred, at selv et lille Pillespeil vilde kunnet være anbragt paa den. Det maa have været forfærdeligt om Sommeren at bo i disse Glas-Bure, men lyst og luftigt har der maaske alligevel været.

Saasnart vor Damper havde kastet Anker blev vi omringede af en utrolig Bunke smaa Baade med Sælgere af alle Arter, og de tilbød deres Varer, der bestod i alle Slags Frugter, billige Galanterivarer og ikke Mindst af Foglietter med billig spansk Landvin, som navnlig mellem vore Emigranter fandt rivende Afsætning. Emigranterne fik jo ikke Lov til at gaa i Land, og de var derfor glade for at faa disse ting tilbudt ude ved selve Skibet. Havde vi ligget ved Kai, var sikkert mange af Emigranterne komne drukne ombord igen, og vi havde haft Ballade ombord, derfor blev der holdt ret streng Justits med dem.

Selvfølgelig kom vi ogsaa i Land i denne by henad Aftenstide, og var rundt gennem Gaderne, og da vi havde vor tapre Maskinmester Bagge med var vi rolige for eventuelle Angreb. Vi var saaledes ikke bange for at gaa ind i en rigtig nyhavnsk Skipperkneipe, hvor vi var Tilskuere til et Folkeliv, som man vanskeligt kan tænke sig. Der var mange pragtfulde Folk imellem, og der blev ikke drukket andet end Landvin, som var til at faa for en ret billig Penge. Det var et Folkeliv saa typisk spansk, som man ikke kan beskrive, det maa ses.

Selvfølgelig vrimlede det paa disse Steder med ”Senoritaer” der tilbød deres tjeneste, ligesom de sad i Vinduerne og vinkede ad os ”Søfolk”, men vi lod os dog ikke lokke, skønt mange af dem var meget smukke og ægte spanske at se til.

Da vi et Stykke hen paa Natten atter kom ned til Kaien og vilde ombord, kunde dette kun ske ved Hjælp af de Joller, der altid ligger ved Havnen parate til at sætte Folk ombord. Vi fik ogsaa hyret en af dem, men da vi var halvveis mellem Havnen og Skibet holdt de op at ro og forlangte ”monetas”. Da det ikke var muligt at tale dem til rette – Bagge talte lidt men daarligt spansk, vi andre slet ikke – reiste Bagge sig i al sin Magt og Vælde op fra Agterenden af Baaden og skrævede over Tofterne, hvorpaa han gjorde de to Roere opmærksomme paa, at hvis de nu ikke vilde ro videre, kunde de blive smidt overbord. Han

tog dem i kraven for at bekræfte sine Ord, og aldrig saasnart havde de Aarerne ude igen og var klar til at fortsætte. Men alligevel snød de os, for da vi betalte ved Ankomst til Skibet gav de os Sølvpenge igen, og blandt disse fandtes i alle Tilfælde et falsk 5 Pesetas Stykke, som vi senere – i Vigo – ikke kunde faa taget for gode Varer. Men vi var alligevel glade ved at være sluppen ombord igen med hele Lemmer og uden særligt Vrøvl –takket være Bagge.

Vort næste Bestemmelsessted var den lille By Vigo, der ligger umaadelig skønt ved den portugisiske Grænse, ogsaa her skulde vi have et ikke ringe Antal Emigranter ombord. Selvfølgelig var vi i Land og saa under vort korte Ophold saa meget som muligt af Byen, der var temmelig karakteristisk spansk. Her var det hovedsageligt Muldyr der anvendtes i Trafikken, og Sporvogne eller lignende Befordringsmidler var ganske ukendte. Omkring Byen laa mange Ruiner fra fordums mere straalende Dage, men vi fik dog en Del Last ombord, og navnlig fik vi med det forestaaende lange Stræk for Øje Provianten til Emigranterne stærkt suppleret.

Da vi forlod Vigo havde vi 500 Emigranter ombord, for største Delen naturligvis Spaniere, der igen for den langt overveiende Del skulde ud til Havanna til Tobakshøsten. Vi forlod Vigo d. 21'December med fuld Last af ca. 550 Mennesker og en Last til en Værdi af ca. 2½ Million Kroner. Ikke underligt at en Kaptein paa et saadant Skib føler sit store Ansvar, navnlig da han personlig hefter med hele sin rørlige Formue for Skib og Last, hvis noget skulde indtræffe, der kan lægges ham til Last. Men denne Klausul er dog i de fleste tilfælde overflødig, da vistnok de fleste Skibsførere er uden Midler til at imødegaa et saadant Krav, saa det skal mere forstaas som moralsk.

Nu forlod vi altsaa Europa efter fjorten Dages herlig Seilads og efter at have faaet et Indtryk af de forskellige Steder, som sent vil glemmes. Vi stiledede nu direkte mod St. Thomas, som det skulde vare næsten 14 Dage, før vi saa.

I Antwerpen havde vi Danske jo forberedt os paa den Julehøjtid, vi vidste vi skulde tilbringe ombord, og nu, da vi ikke mere skulde i Land gik vi i Gang med alle mulige Forberedelser til den store Aften – Juleaften. Vi havde købt store Forsyninger af Frugt, Chocolate, kulørt Papir og det var ogsaa lykkedes os at faa fremskaffet to rigtigt Grantræer

i Antwerpen. Disse var stuede ned i Kølerummet, for ikke at miste alle Naalene, naar vi kom i Troperne. Det blev nu for Resten til tre, et stort og to mindre. Om Aftenen samlede vi da oppe i Etatsraad Tvermoes's Kahyt.

Her sad vi saa og klippede og klistrede til langt ud paa Natten, vi kunde jo sove længe næste Dag, og vi fik virkelig fremstillet Udstyr til tre rigtig hæderlige danske Juletræer, delvis takket være mine Evner som Julemand efter de gamle Traditioner fra mit Barndomshjem. Selv gamle Tvermoes blev ihærdig og klippede Hjerter og Kræmmerhuse efter bedste Evne. Desuden havde vi forsynet os med alle tænkelige Slags "Knas" og alt dette var omhyggeligt gemt til Side til den store Aften.

Desværre traf det ind med rigtig daarligt Veir, da vi forlod Vigo, det blæste bravt, og alle Emigranterne holdt sig trofast i deres Køjer og viste sig slet ikke i de første Dage til stor Glæde for vor Kaptein, der af Erfaring vidste, at saasnart Veiret blev godt, vilde de begynde at troppe op og beklage sig over Maden og andet ombord.

Sandt at sige gik det hverken de danske eller spanske første Klasses Passagerer bedre – undtagen mig. Jeg kan rose mig af, at jeg ikke forsømte eet eneste Maaltid paa hele Reisen ud, selv om Veiret var aldrig saa daarligt, men jeg maa a propos Maden her bemærke, at vi nu, da vi var komne ned i de varme Himmelstrøg havde bedt Kapteinen om at stryge det ene Maaltid, vi kunde bogstavelig talt ikke blive færdige med det ene, før der blev rettet an til det næste. Oprindeligt lød Spisesedlen paa: Morgenkaffe til Kl. 8, derefter første Frokost Kl. 9, Lunch Kl. 1 med to varme Retter og et lukullisk koldt Bord, The med bagværk Kl. 3 og endelig en deilig Middag Kl. 7. vi bad ham saa om at slaa første Frokost og Lunchen Kl. 1 sammen til en almindelig Frokost Kl. 11, og dette vandt stort Bifald. Vi kunde ganske simpelt ikke ustandeseligt spise. Theen om Eftermiddagen fandt som Regel ringe Tilslutning, kun de spanske passagere nød den, vi drak hellere en kold Sjus.

Vi havde som sagt daarligt Veir med en ret kraftig Storm fra Nord og Bølgerne gik til Tider saa høje, at naar vi var nede i en Bølge-Dal kunde man staa paa Dækket og se op til den næste Bølge, Bølgerne var til Tider faktisk højere end Skibets Mastetop. Desuden

indtraf Uveir med kraftige Lyn, og det var ganske beroligende, da vi fik at vide, at skibets Lynafledere var i Uorden og ikke bød nogen Sikkerhed.

Under alt dette virvar var jeg stadig den eneste, der holdt mig fri af Søsysten, og jeg gik og dryssede alene rundt paa Skibet, sneg mig ned i Maskinrummet og saa hele Maskineriet, jeg fik endda Lov til at gaa ud i selve Aksel-Tunnelen, hvor jeg saa Skruearbejde. Den var otte Alen i Diameter og selve Skrueaksen vel ca. 1 Alen. Da jeg en Dag var der nede blev jeg af Bagge – ”Mester”, som vi altid kaldte ham, opfordret til at prøve at røre ved en af Stempelstængerne, det gjorde jeg naturligvis, der var ikke andet særligt derved at bemærke, end at det kostede en Baier til hele Maskinpersonalet, det var lykkeligt, det var ellers Personalet absolut forbudt at nyde nogen Art af Alkohol ombord.

Juleaftensdag var det vedblivende daarligt Veir og høj Søgang. Vor altfor elskværdige Kaptain søgte at redde Aftenen ved at sætte vor Kurs stik Syd i det Haab at komme ind i et mere roligt veirlig, men det lykkedes ikke.

Det var blevet mig betroet at pynte Juletræet i Kahytten og de to mindre, der var bestemte for Mandskabet, eet til Maskinfolkene og eet til Matroserne, de skulde anbringes ude i deres forskellige Lukaf'er ude i Forstavnen af Skibet. Om Formiddagen gik jeg saa i Gang med mit Job og havde god ro til at udføre det, da de fleste af Passagererne laa og vaandede sig af Søsysten i deres forskellige Kahytter. Men jeg havde gjort Regning uden Vært, som man siger, for det var saa daarligt Veir, at det midt under hele mit Arbejde skete, at Træet væltede om i Salonen og først da jeg havde faaet det forsvarligt fortøjet i Loftet kunde jeg begynde mit Arbejde forfra, men saa blev det ogsaa til alles Tilfredshed.

Vi havde blandt andet moret os med at drille Malling Holm, der ogsaa laa i sin Køje elendig søsyg. Maskinmester Bagge sendte saaledes til Frokost en Portion Labskovs, der flød i Olie og et Par Stykker Mad med Sardiner flydende i Olie op til ham, hvilket selvfølgelig ikke just skulde ægge hans Appetit eller hans Længsel efter at komme op af Køjen.

Men Aftenen oprandt naturligvis, og det skulde være en Galla-Aften, vi blev alle enige om at møde i Galla d.v.s. Livkjole og hvidt Slips, og Middagen var som sædvanligt Kl. 7.

Vi fik en overdaadig Middag, men forinden denne kunne serveres maatte Hovmesteren dække Bordet om tre Gange, idet alt Porcellæn faldt ud af Slingre-Ribberne og gik paa Gulvet, det var ikke saa lidt der den Aften gik i Skaar. Endelig da vi gik til Bords fik vi Suppen serveret i Hænderne, for at vi kunde afbalancere Tallerkenen og undgaa at spille paa vort Tøj. Vin-Flaskerne sad vi med i Bukselommerne, da det var svært at skænke i noget Glas, der ikke blev omgaaende tømt inden en rulning af Skibet fik det til at vælte. Men vi fik dog Slut paa den glimrende Middag der bestod af fire Retter med Dessert og for Skibets Regning serveredes der Rødvin, Hedvin og endelig en umaadelig Mængde Champagne, hvilket naturligvis hurtigt satte Stemningen i Veiret paa os alle sammen.

Da jeg endnu er i Besiddelse af Menuen skal den anføres:

Suppe Garbanzos

Kogt Lax sauce hollandaise

Slik-Asparges m/Smør

Oksefilet Espagnol

Ris-rand m/henkogte Frugter

Kaffe.

Skønt Veiret stadigt var daarligt var dog de fleste af Passagererne oppe og indfandt sig i Kahytten, den eneste, der maatte forlade os var Malling Holm, som meget hurtigt gav op og forsvandt op i sin Køje.

Vi danske Passagerer havde udbedt os Kapteinens Tilladelse til at gøre et lille Gilde for Besætningen paa denne Aften, og det fik vi da Lov til. Jeg havde i Dagens Løb pyntet de to mindre Juletræer og faaet dem anbragte i de to Lukaf'er for Matroserne og for

Fyrbøderne, der hver havde sit rum ude i Skibets Forstavn. Yderligere fik de en stor skaal fuld af Konfedt, Frugt og andet Knas, dertil en halv kasse Cigarer til hver Del og endelig som Prikken over I'et en Bolle Punch, som vi sammen med Hovmesteren og Kapteinen havde brygget.

Dette blev anbragt ude hos Mandskabet og da vi var færdige med vor Middag, gik vi danske Passagerer sammen med Kapteinen ud paa Forstavnen til Mandskabet og ønskede dem "Glædelig Jul". Naar jeg siger "gik" saa er dette nu ikke egentlig rigtigt, for vi maatte over to smalle Broer, der var lagt over Lastelugerne og hvor vi kun havde et løst Reb at holde os i. Men det lykkedes dog for de fleste af os, og jeg maa sige, at jeg aldrig har pyntet Juletræ for en mere taknemlig Forsamling end disse Mennesker, det var rørende at se deres Taknemlighed og høre deres Tak udtalt i de hjerteligste Ord. Een af dem sagde: "Nu har jeg tilbragt saa mange Juleaftener paa Søen, men aldrig een som denne". Glad var jeg.

Ved vor tilbagekomst til Kahytten var Træet brændt saa langt ned som vi turde lade det gøre, og snart efter var baade de danske og de fremmede Passagerer rystede saadan sammen, at det hele blev til et stort og meget gemytligt Selskab. Det var ligesom Vinen og Aftenens Højtid helt havde jaget Søsnygen paa Flugt. Snart gik Dansen omkring i Salonen, og selv den gamle Etatsraad Tvermoes deltog. For Resten kastede han sin Interesse paa en meget smuk ung Spanierinde, og dette resulterede i, at hun annekterede hans to smaa Miniatur-Dekorationer, som han havde paa og heftede dem paa sit eget Bryst. Hun beholdt dem og han saa dem aldrig mere. Maaske han har savnet dem i St. Thomas, hvor han havde rig Leilighed til at bære dem, men glad, som han var, og saa velsignet usnobbet brød han sig Pokker om det.

Hen på Aftenen trak jeg mig lidt tilbage i min Kahyt, da Bagge havde meddelt mig, at der var lagt en Del Pakker ind til mig, som var bragt ombord til ham ved vor Afreise fra Kjøbenhavn, og jeg skal love for at der var mange, der havde tænkt paa mig, ikke mindst min Slægt, men ogsaa gode Venner. Jeg kunde saamænd ikke være blevet mere begavet, om jeg havde været hjemme. Det der gjorde mest Indtryk paa mig var et Fotografi af vor Dagligstue hjemme paa Posthuset, hvor jeg saa Far og "Luller" sidde som sædvanligt paa

deres Pladser, hvorimod den Stol, jeg pleiede at sidde i, stod tom. Da knuste jeg en lille Taare og Tankerne fandt ret naturligt hjem til de andre.

Vi holdt længe ud, og da Kapteinen brød op, rettede han først en hjertelig Tak til mig for mit Bidrag til Festen, og saa trak vi danske Passagerer os tilbage til Tvermoes kahyt, og jeg ved kun saameget, at det blev hen paa morgenen inden vi fandt vore Køjer efter den deilige Aften, som trods alt blev et uforglemmeligt Juleminde for mig.

Veiret holdt sig stadigt i sit daarlige Hjørne, og da vi næste Morgen, første Juledag, efter Pastor Westergaards fremsatte Anmodning igen samledes paa Dækket i ret koldt og blæsende Veir for at høre Jule-Evangeliets læst og en Prædiken holdt, var det en Skare ret forsvirede og uoplagte Mennesker han talte til. Det maa dog ogsaa siges, at det var en meget daarlig Prædiken, der slet ikke kunde fange vor Interesse, og i mit stille Sind beklagede jeg de stakkels Beboere i Westend paa St. Croix der skulde have ham til Sjælesørger. Han mente det vist godt, men Evnen havde han saa afgjort ikke.

Næste dag bedagede Veiret sig saa nogenlunde saa vi kunde have vore Liggestole ude paa Dækket og nyde den friske Luft, og Emigranterne begyndte at stikke Næsen op af Kahytterne. Der var intet for os at tage os til, men vi fandt paa at spille "shuffle-board" og lignende Ting paa Dækket og hermed gik Tiden. Vi saa paa hele denne ret lange Strækning kun Røgen af fire Dampere, men til Gengæld var vi stadigt omsværmet af Delfiner eller "Springere", der boltrede sig livligt i Vandet og af og til kom en Flok Flyvefisk op til Overfladen. Langt ude saa vi ogsaa Vandsøjlen af en Hval, men kom den dog ikke paa nærmere Hold.

Tiden skulde jo gaa med noget, og da jeg nu havde vist mig som søstærk, spurgte Kapteinen mig en Dag ved Frokosten, om jeg ikke havde Lyst til at komme op i Udkigstønden paa Formasten og tage et Billede af Skibet i Søen. Dette lod jeg mig selvfølgelig ikke sige to Gange, og straks efter Frokosten belavede jeg mig paa Turen. Pludselig fik Kapteinen imidlertid Skrupler og fandt, at det var det rigtigste, at "Mester" gik bag mig op ad Vantet, hvis der skulde tilstøde mig noget paa Veien. Jeg maatte selvfølgelig bøje mig for hans Ordre, og da jeg begyndte Opstigningen kom Mester bag efter mig. Da

jeg var omtrent oppe, kom imidlertid 1'ste Styrmand Dahlenborg op ad det modstaaende Vante og kravlede over Udkigstønden og ned imod mig, der kun var kommen to Trediedele op. Han tog nu et Reb op af Lommen og tog mit Fotografi-Apparat fra mig, bandt mine Hænder, medens Mester, der kom bag mig bandt mine Fødder fast til Vantet og først, da jeg havde faaet Hænderne fri og skrevet under paa, at jeg vilde give Whisky/Soda til hele kanytten blev jeg fri og fik Lov at komme op i Kragereden og tage mine Billeder. Imedens stod Kapteinen og de andre Passagerer paa Kommandobroen og grinte tykt af mig. Jeg var fanget i en Fælde, men glad var jeg for at jeg dog kunde vise min Uforfærdethed. Billederne er endnu i mit Væрге, men de blev ikke særlig gode.

Emigranterne stod paa Dækket og troede, at jeg var bleven gal.

Efter Juleaften forløb Dagene nogenlunde i Ro og godt Veir, vi hengav os til Skrivning hjem, saaledes, at vore Breve kunde afgaa med den første Damper fra St. Thomas, naar vi en Gang kom der.

Som Kapteinen havde spaaet, saa gik det. Aldrig saasnart havde vi faaet godt Veir, førend Emigranterne troppede op og begyndte at gøre Vrøvl. De sendte Deputationer op til Kapteinen og klagede over Maden og over, at de ikke fik Vin nok til Maden (det var den billige spanske Vin, de fik i Stedet for Vand), og Kapteinen maatte sammen med Lægen gentagne Gange ned i Kahytten hos dem og smage paa Maden, jeg var ogsaa med en Gang, og der var absolut ikke nogen som helst Grund til Klage, ganske vist var den jo ikke efter vore Ganer, men den var sund og god, og der blev derefter ikke taget mere Hensyn til Deres Klager. En dag, da der kom en ny Deputation smed 1'ste Styrmand Dahlenborg deres Formænd ned ad Trappen op til Kommandobroen og da de mærkede, at der var kraftige Hænder til at holde dem i Ave, faldt gemytterne efterhaanden til Ro.

Nytaarsaften skulde der være Kalas igen ombord, men i denne Fest deltog ogsaa alle Emigranterne, det nye Aars Ankomst var noget, de kunde forstaa.

Vi var atter alle sammen i Galla-Dress og fik en herlig Middag hvis Menu jeg ogsaa har bevaret og gengiver:

Oksehale-Suppe

Oksetunge med Grønærter

Filet a la mode

Stegte kalkuner m/brunede Kartoffler

Vanille-Is

Dertil mængder af Vin og Hedvin, men denne Gang var det os Passagerer, der leverede Champagnen i fuld forstaaelse, ogsaa med Hensyn til Betalingen, med de andre spanske Passagerer. Nytaarsaften kendte de alle og var parate til at feire den.

Det blev ogsaa en Aften, som sent vil glemmes af os, der blev holdt taler for Kapteinen, for Officerene og Mandskabet og der blev svaret herpaa, saa Middagen trak ret længe ud, og vi sad længe ved Kaffen indtil vi alle uden Undtagelse blev kommanderet op paa Dækket, og først her serverede saa Skibet en ny Forsyning Champagne, og paa Slaget Tolv brød der en øresønderivende Larm løs. Alt hvad der overhovedet kunne gi' Lyd paa Skibet blev sat i Gang. Skibsklokken, Sirenen, Taagehornet, Dampfløjten kort sat alt, hvad der kunde sættes i Gang lød i et Væk.

Emigranterne, som forstod, at det nye Aar skulde feires fik en ekstra portion Vin, og de marcherede op og ned ad Dækket og sang deres Sange og dansede deres spanske Danse. Vi andre holdt Taler om alt muligt, og det er klart, at det blev meget sent, inden vi kunde forføje os til Køjs, vi maatte først ind i Tvermoes's Kanyt og have den sidste Tørst slukket. Jeg tror Klokken var fire, forinden vi tørnede ind, der var jo ikke noget at jage efter, vi havde ingen Pligter Dagen efter og kunde sove længe.

Da Veiret nu var godt og det var lunt i Luften sad vi ofte oppe paa Dækket om Aftenen og beundrede den pragtfulde Stjernehimme og nød det milde Veir, og om Morgenen havde vi aftalt med den matros, der skulde spule Dækket, at han skulde purre os ud, naar han kom med sine Slinger til Rengøringen, og vi sprang saa ud af vore Køjer og

holdende os i Rælingen med Hænderne fik vi saa en ordentlig kold Douche baade forfra og bagfra, hvad der var ganske overordentlig behageligt.

Nu nærmede vi os jo det forjættede Land, St. Thomas, og den 3'die Januar om Morgenen fik vi den første Landkending, Øen Tortola, der ligger lidt Øst for St. Jan, og om Eftermiddagen ved fire-Tiden rundede vi Pynten til Indseilingen til St. Thomas.

Vi havde paa det nærmeste tilbragt en Maaned ombord paa vort prægtige Skib med dets prægtige Officerer og Besætning, og for mig, som slet ikke havde mærket Søsyege eller andre Ubehageligheder havde det været en Reise, som jeg aldrig vil glemme, en lykkelig og glad og sorgfri Maaned, der staar som et lysende Minde for mig.

ANKOMSTEN TIL ST. THOMAS

og lidt om det daglige Liv der, baade i Byen og i Banken.

Fra Signal Højen i St. Thomas havde der allerede længe været signaliseret: ”Dansk steamer East” og man vidste da i Land straks, at det var St. Thomas, der jo ventedes.

Man siger altid: ”Se Neapel og dø”, ganske vist har jeg aldrig set Neapel, men et skønnere syn end den lille Klippeø frembød for vore Øjne, da vi rundede den sidste Klippe ude i Havet og saa Byen ligge foran os kan man ikke tænke sig. Ret høje Bjerge, palmeklædte og med alle de større og mindre Huse spredte op ad Bjergsiderne med deres gule og hvide Tage og Mure, og imellem os og Byen laa den dybblaa Havn stille og uden Krusning.

Vi blev, som for Resten alle andre Skibe, modtaget af Havnekaptein Kruise der kom ud i sin lille robaad, roet af fire kulsorte Negre, med Dannebrog i Agterstavnen. Han kom ombord og skulde efterse Skibets Papirer, hilse paa Kapteinen, og i det Hele taget give os Lov til at komme ind.

Det var her ligesom i Spanien umuligt at komme til Bolværk, da der intet fandtes, saa vi kastede Anker ude paa Rheden, og aldrig saa snart havde vi kastet Anker, førend Skibet var omringet af et Utal af de smaa Baade med Negre, der straks veirede en Chance for et Job med at faa Bagage i Land etc., og de hilste os alle sammen velkommen med et daarligt Dansk: ”Welkommen to St. Thomas, Landsmand.”

Saa snart som muligt entrede alle de danske derude Skibet for at modtage os, og mellem disse var da bl.a. ogsaa vore to Direktører Friis og Tofft, og med aldrig svigtende Courtoisi fra Kapteinens Side blev alle de Danske indbudt til at spise Middag ombord, under hvilken de spanske Passagerer meget elskværdigt trak sig tilbage til en senere Leilighed. Det var jo allerede saa sent, at det var haabløst at begynde nogen Losning af vor

last. Kl. var henad fem, inden vi havde faaet udvekslet de første Hilsener og inden Skibet havde faaet anvist sin Ankerplads.

Selvfølgelig var vi ivrige efter at komme i Land paa en Ø, saa langt fra Danmark, men hvor vi dog var blevet modtaget af vort gamle Flag og da Middagen var vel overstaaet, og Mørket ved Seks-Tiden faldt paa, tog vi altsaa i Land for at være sammen med de andre Danske Resten af Aftenen og høre lidt om Forholdene i al Almindelighed.

Vi begyndte naturligvis med at gaa op paa Byens eneste ordentlige Hotel "Grand Hotel", og her sad vi snart bænkedede om nogle Cocktails og "Sjusser" og blev præsenterede for saagodt som Alt, hvad der var af Danske derude. Senere hen paa Aftenen aflagde vi Besøg i de forskelliges Boliger og saa med Maaben og Forundring paa, hvorledes man derude indrettede sig og hørte lidt om Sæd og Skik. Vore Direktører havde dog forladt os og meddelt os, at vi kunde møde i Banken "en Gang i morgen" for at hilse paa dem, Banken var jo endnu slet ikke aaben, og det havde lange Udsigter hermed, men herom senere.

Klokken blev mange inden vi atter tog ombord med en lille Jolle nede i Havnen, vor Bagage var endnu jo ikke kommen i Land, og vi sov saa for sidste Gang i vore herlige Køjer, for næste Morgen ret tidligt at tørne ud og komme i Land med alt vort Habengut.

Vor ene Direktør – Friis – boede selv med sin Hustru og Datter i et dansk Pensionat hos Fru Thyboe, og her havde han meget venligt sørget for, at der var reserveret Værelser til Mallings Holm og mig, derfor galdt vore første Skridt naturligvis dette Sted, og vi indlogerede os derfor her, da det var det af alle Danske mest besøgte Sted. Her boede foruden nævnte Direktør Friis, Direktøren for Kolonial-Lotteriet Konsul Schack, en Prokurist Gundel, en Dykker ved Østasiatisk Kompagnis Værft Petersen og et Par Plantage-Bestyrere, saa vi var et helt dansk Selskab. Efter at være blevet enige med Værtinden om Betalingen paa Frc. 200.- maanedlig for Alt, fik vi vor Bagage transporteret derop og begyndte at indrette os i vore "Værelser".

Huset laa ret højt oppe ad Bakkerne, men dette var forsaavidt en Fordel, som der var køligere, og en langt smukkere Udsigt over Rheden havde vi fremfor dem, der boede nede i selve Byen. Værtinden Fru Thyboe var Dansk, hendes Mand havde ogsaa i sin Tid været derude, men han var rendt fra hende og havde overladt hende at klare sig selv, hvorfor hun nu saavidt muligt støttedes af de Danske derude.

Huset var som de fleste andre i to Etager med en mægtig Spisestue i den øverste og langs denne løb et bredt "Galleri" - som det kaldtes - der vendte lige imod Syd. Ved Siden af denne store Stue var de bedste Værelser, der selvfølgelig ved vor Ankomst alle var optagne, og vi fik derfor anvist vore Værelser i den underste Etage. De var store og ret luftige, men ganske umaadelig spartansk udstyrede, og jeg skal indrømme, at jeg med Gru saa den Fremtid i Møde, som jeg skulde henleve i disse Rum, men efterhaanden neglede jeg mig et lille Bord og et Par Liggestole og lignende, saaledes, at jeg dog i alle Tilfælde kunde være der, naar jeg ikke stillede for store Fordringer. Senere hen fik jeg dog Møbleringen kompletteret for egen Regning med et godt og stort Skrivebord, et Rygebord etc. I Miden af Rummet fandtes den uundgaaelige Seng, et Monstrum af den anden Verden, Mahogni ganske vist, men egentlig kun bestaaende af fire høje Støtter med nogle Sidestykker, og over dette Monstrum var saa spændt det lige saa uundgaaelige Moskitonet, som man maatte kravle ind under om Natten. Luksuriøst var det ikke og blev det ej heller aldrig, jeg tænkte med dyb Vemod paa mit prægtige Værelse paa Posthuset i Veile og vor deilige Kahyt ombord, men Terningerne var kastede, og man kunde lige saa godt tage det fra den gemytlige Side.

Da Lokaliteterne var taget i Øjesyn var vi rundt for at se Husets øvrige Del, og vi kom da bl.a. ned i Køkkenet, hvor vor Mad for Fremtiden skulde tilberedes, men det overstiger mine Evner at beskrive jer det Svineri, jeg der blev stillet overfor, maaske ikke saa meget i Retning af selve Proberheden med Madlavningen, som det uhyre Svineri der var af Kakkellakker, Firben, Edderkopper og andet Kryb, som rendte rundt paa Borde og Stole og sad og gjorde sig tilgode i Ballier og Gryder, men paa vor Besværinger herover blev der ganske simpelt svaret os, at der ikke var noget herved at gøre, saadan var det overalt i

Vestindien, jeg maa dog sige, at jeg ikke senere fandt det saa slemt. Naa vi havde leiet og der var ikke andet at gøre end at tage det fra den gemytlige Side, og det gjorde vi.

For de nævnte Frc. 200 om Maaneden fik vi foruden Tag over Hovedet Morgenkaffe med det sædvanlige Tilbehør af Frugter, Bananer, Appelsiner og lign. Frokost med to smaa varme Retter saa dansk som Forholdene tillod, desuden – hvis vi var hjemme, The Kl. 3. og saa Middag Kl. 7 med tre Retter mad, Frugt igen og smør og Ost. Nu maa I jo ikke forestille jer ”tre Retter Mad” som noget lukullisk Maaltid, det var saare spartansk og bestod ofte af Retter, der var os ret fremmede, men som Helhed var Maden vel tillavet og smagte os, da vi som Regel var sultne, naar vi kom Hjem.

Den første Dag aflagde Malling Holm og jeg selvfølgelig Besøg i Banken, der selvfølgelig laa nede paa Hovedgaden, hilste paa vore Direktører igen og fik vore Instruktioner med Hensyn til Kontortid og andet, men der viste sig at være langt igen, forinden vi kunde aabne Banken, selve Lokalerne var ikke en Gang i Orden. Bøgerne, som jeg jo nærmest var interesseret i var ganske vist komne, men der var ingen Pulte at lægge dem paa, og der var foreløbig heller ikke noget at skrive ind i dem.

Foruden M-H og mig selv var der engageret en Søn af vor Værtinde en ung ca. 20 aarig Herr Thyboe, som talte dansk, men var født derude, det var for os jo ganske rart, at vi havde et lokalt kendt Menneske, der kunde bistaa os med Raad og Daad rent personlig ved Suppleringer af vor Garderobe og andre Indkøb

Der var derfor den første Dag ikke meget at gøre for os i Banken, hvorfor vi gik ud for at se paa Staden og var da ogsaa endnu en Gang ombord paa Skibet for at tage Afsked med det, forinden det fortsatte sin Reise til Havanna.

Underligt at gaa her paa en hel anden Side af Kloden og paa en lille Ø, hvor Gaderne hed ”Dronningens Tvergade, Store Kongensgade, Lille Strandstræde o.s.v. og hvor der fandtes mange Forretninger med Reklamer paa Dansk og forskellige Indehavere var Danske og tiltalte os med et godt dansk ”Goddag”. Man følte sig helt stolt ved Tanken om, at Danmark virkelig var saa stort, at man her langt borte kendte det og forstod os. Man siger jo, at man kan spørge en Sømmand om, hvor Danmark ligger, uden at faa Svar, men spørg

ham om, hvor St. Thomas ligger, det ved han paa en Prik og han ved ogsaa godt hvilket Flag han skal heise derude.

Vi fik Besked af vore Chefer paa næste Dag at aflægge officiel Visit hos daværende Guvernør Nordlien og Guvernements-Sekretær Helweg-Larsen, og vi maatte derfor trække i vore – den Gang brugte – Diplomaterfrakker og med Filthat paa Hovedet i den Varme op til Guvernementshuset, hvor vi højtideligt blev modtagne af Adjutanten og efter en kortere Audiens med Velkomst til Vestindien blev vi atter permitterede og jeg behøver næppe at sige, at vi skyndte os hjem for at faa mere normale Klæder på. Latterligt nok holdes der paa saadanne Steder saa umaadelig strengt paa Etiketten, hvad vi senere fik Leilighed til at erfare.

Da der endnu ikke var noget stadigt Arbeide i Banken, da man afventede de nye Penge, havde vi det meste af Dagen til vor Raadighed og vi benyttede denne Tid til at aflægge forskellige ogsaa nødvendige Visitter hos andre danske Familier, som vi kunde vente at træffe Tid efter anden bl.a. hos Familien Moron paa "Bluebeards castle", hos Apotheker Riise, der var Medlem af Bankraadet derude, hos Løjtnant Petersen paa Villa Olga der var Told-Intendant, hos Postmester Carstensen og mange flere.

Vor elskelige gamle Ven fra Skibet Etatsraad Tvermoes boede hos Guvernør Nordlien, med hvem han vistnok var noget beslægtet, men han fik den Ide, at han vilde introducere Malling Holm og mig i det yngre Selskabsliv i St. Thomas og han arrangerede derfor ret kort efter vor Ankomst et Bal, der fandt Sted oppe hos Fru Thyboe. Han indbød al den kvindelige Ungdom, som fandtes ogsaa Frøkenerne Moron, og vi fik herved en kærkommen Leilighed til at stifte Bekendtskab med de fleste yngre Danske og for Resten ogsaa Englændere, der fandtes i Byen.

Der var festligt dekoreret i vor store Spisestue med Palmegrene og Flag og der serveredes først en lille Sandwich-Lunch og senere var der ustandseligt Servering af Ice-cream soda og andre afkølede Drikke og længe varede det ikke før Dansen gik livligt blandt os unge. Meget muligt, at vi gjorde et latterligt Indtryk paa de unge indfødte Damer, med vore keitede Forsøg paa at danse "Spanish dance" og andre til Tropeklimaet afpassede

langsomme Valse, men det lykkedes dog trods alt at faa en glad Aften ud af det, og det var sent – meget sent – inden man brød op, og vi havde stiftet mange Bekendtskaber, som allerede gav sig et Udslag i de nærmeste Dage med Arrangementer af ”Pick-nich’s” med en medbragt Madkurv og ogsaa Middage i Hjemmene.

Vi var saaledes paa en Ridetur paa Muldyr op til en Ejendom der hed: ”Ma Folie” der laa højt oppe paa Bjergskrænten og som ejedes og beboedes af en Procurator Jørgensen. Det var en meget interessant Tur op ad de steile Skrænter og næsten endnu værre ned ad dem, og det stod mig fuldstændig klarat, at Kavalleriet ikke havde mistet noget ved ikke at tage mig i sin Tjeneste. Jeg var øm i hele Halen og kunde knapt staa paa Benene, da Turen lykkeligt var overstaaet. Nu er Muldyr heller ikke netop det Dyr man skal give en Begynder at træne paa, for stædige og dovne er de og man ved aldrig hvornaar det passer dem at gaa deres egne Veie ind i Buskadset i alle Tilfælde helst uden for Vei og Sti.

En Aften var vi til Bal hos en kulørt Familie la Beet, hvis Bolig laa lidt oven for vort Pensionat. Manden var Slagter og havde nok tjent gode Penge, da han havde som Speciale at forsyne samtlige Skibe, der anløb St. Thomas med fersk Kød og levende Kreaturer, der ofte blev heisede ombord i Skibene ved Hjælp af en Sele og en Kran. Han havde flere Døtre, der ganske vist var kulørte, og som derfor var udelukket fra at komme i de ”Hvides” Kreds. Saaledes kunde Familien Morons Døtre absolut ikke komme sammen med den, derimod kunde den danske Apotheker Riises Døtre udmærket godt omgaa dem.

Her var naturligvis ogsaa Dans og megen Servering, og vi havde en pragtfuld Aften. Døtrene var meget smukke, og med deres eksotiske Præg Genstand for vor udelte Beundring. Senere traf vi dem gentagne Gange, deres Vei faldt ofte forbi Thyboes Pension, naar vi var paa Vei hjem fra vort Arbeide.

Mens jeg nu er ved at berette om Selskabelighed skal jeg da ogsaa nævne, at vi var til en meget stor Middag hos Apotheker Riis, der boede oven over Apotheket nede i Byens Hovedgade. Den var af mere højtidelig Karakter, og vi mødte følgelig i Kjole og hvidt med diverse Reserve-Flipper i Behold, da der selvfølgelig skulde danses, i det Hele

taget kunde man ikke komme sammen, uden at der skulde danses, hvilket for os, der endnu ikke var akklimatiserede var noget af en Tortur.

For Spøg skal jeg anføre Menuen, som jeg i et Brev hjem til Far har angivet.

Den lød paa:

Ægte Skilpadde Suppe	-	Ispunch
Fisk i Mayonnaise	-	Sauterne
Strassbourger Gaaselever	-	Bourgogne
Slikasparges	-	
Kalkun	-	Champagne
Iis, Konfect etc	-	Madeira

Derefter Kaffe med Lilører og Mængder af Whisky og Cognac.

Som I kan forstaa, var der ingen Mangel ved de forskellige gilder, i hvilke vi deltog, og vi var selvfølgelig ikke kede af denne særdeles velkomne Afveksling fra vor i Sandhed ikke overdaadige Kost, som vi til daglig var ude for.

Efterhaanden fik Arbeidet i Banken dog rigtig Karakter, og vi var beskæftigede der fra 9 til 3. Derfor fik vi vor Frokost sendt ned i Banken fra Pensionen, den blev baaret – dog tildækket – paa Hovedet af en gammel Neger James, der var hos Fru Thyboe som Bud, og den bestod i forskellige mer eller mindre kulinariske Retter, men én Ting manglede aldrig, og det var ristede Bananer, der smagte os herligt, nyt som det var for vore Ganer. Appetiten er jo ikke stor i Varmen, og vi savnede egentlig ikke andet end vort gode danske Rugbrød, der ikke kunde laves i St. Thomas, da Rugmelet øjeblikkeligt blev fordærvet.

Det første Arbeide vi blev sat til i Banken var at underskrive Pengesedler, de nye Sedler var ankomne, men kunde ikke sættes i Circulation forinden de var i Orden, det ene Navn var trykt paa dem, hvorimod det andet skulde haandskrives. Det var jo et meget ærefuldt Hverv at blive sat til, og i Begyndelsen følte man en vis Stolthed over at være saa

betroet, at man kunde underskrive Landets Mønt. Denne Stolthed fortog sig snart, for et mere idiotiserende Arbejde skal man lede længe efter, det hele gik jo rent mekanisk, og man var undertiden lige ved at skrive noget helt andet end Navnet, hvad der vilde have været ret ubehageligt, da Sedlerne var nummererede, og der saaledes ingen kunde kasseres. Dog ogsaa dette fik Ende, men Banken blev endnu ikke aabnet.

Forinden vor Bank blev oprettet havde man derude betjent sig af nogle "Kreditbeviser" paa 1 og 5 Dollars samt af forskellige Mønter paa 20, 10, 5 og 3 cent, og det var Meningen, at disse Mønter, der alle lød paa "cents" senere skulde ombyttes med ny Skillemønt, naar denne engang kom derud, men det varede længe. Foruden disse Sedler og Mønter havde man benyttet spanske Guld-Mønt-Stykker, der lød paa 25 Pesetas – for – resten Magen til dem, vi selv paa Reisen havde benyttet i Spanien – og de toges som Betaling for 5 Dollars, hvad der ogsaa rigtigt svarede til Guldværdien. Disse større Mønter var dog ikke meget i Omløb, Negrene havde ikke ofte Brug for saa store Værdier, og Forretningsfolk brugte dem kun lidt i deres daglige Omsætning, de fleste var derfor gemte hen i strømpeskafterne hos private Folk, men de skulde jo nu frem og ombyttes med vore nye Sedler.

Desuden laa der i Gouvernementets Bokser i de gamle Forter under solid Bevogtning og Aflaasning en ikke saa ringe Del andre spanske Guldmønter, de saakaldte "Dubloner", der repræsenterede 10 og 20 \$ Stykket. Disse var dog aldrig i Omløb og henlaa kun som en Slags "Reserve" for mulige Forpligtelser og som en Slags Sikkerhed for de circulerende "Kreditbeviser". Ogsaa disse blev dog indkaldte og ombyttede med vore nye Sedler, der Ifølge vor Octroi jo var gulddækkede.

Dagene gik med at underskrive Sedler, og vi førte for saa vidt et ret frit Liv, deltog i forskellige smaa sammenkomster og aflagde Visitter i de private Hjem om Aftenen, men disse trak sjeldent ret længe ud, da Parolen derude var den: Tidligt i seng og tidligt op.

Den almindelige borgerlige Sengetid var Kl. 9, det var da for længst mørkt, men saa var Byen ogsaa igen paa Færde Kl. 6 om Morgen og de fleste Mennesker paa deres Pladser.

Mange Aftener sad vi derfor paa vort Galleri i Pensionatet vi Danske og passiarede og nød det pragtfulde Veir og røg vore Cigarer. Vi sad og beundrede den straalende Stjernehimmel og saa ud over Havet, vi havde endnu ikke rigtig vænnet os til at gaa i Seng med Hønsene, saa det blev undertiden ret sent, inden vi bestemte os til at krybe ned under vort Moskitonet, hvor vi ofte ikke kunde falde i Søvn paa Grund af Varme og paa Grund af Støjen fra de syngende Cikader og de summende Moskitoer, der sværmede rundt baade inde og ude.

Morgenen begyndte med et saare nødvendigt "Bad", der bestod i, at Husets Karl, James, kom ind med nogle Spande Vand fra den nødvendige Cisterne, der findes ved ethvert Hus, og øste disse op i en stor Zink-Ballie, hvori man saa tog Plads og ved Hjælp af en "Kalabas" øste sig over med Vand. Paa anden Maade kunde man ikke faa sin Renlighed pleiet. Hvert Værelse havde dog sit eget Kar, heldigvis.

Efter Banktid gik vi hjem og indfandt os senere, naar Solen ikke var altfor slem, paa den lokale Tennisbane for at faa et Spil Tennis. Det lyder underligt i den Varme, men er næsten nødvendigt, da man ellers overhovedet ingen Motion faar. Banen var taalelig, og her mødtes Byens Ungdom til et gemytligt Samvær og her blev de forskellige Pick-nick's arrangerede og andre Aftaler truffene. Naturligvis blev man gennemblødt af Transpiration, og efter Spillet maatte vi atter hjem for at skifte Tøj fra inderst til yderst for saa at halse af paany i andet Antræk og møde nede paa "pieren" – Havnemolen om Eftermiddagen før Middag for at se Byens ældre Herrer og Damer gaa deres Eftermiddagstur og sludre med hinanden og – navnlig – skumle over hinanden.

Om Aftenen paa Slaget 8 faldt det traditionelle Vagtskud fra Fortet, en Kanon blev affyret – det skete for Resten baade i St. Thomas og i Christiansted og Frederiksted paa St. Croix" – og det var Signal til, at nu var Dagen forbi og man kunde gaa i Seng. Det var en Overlevering fra Slaveriets Tid. Efter Vagtskudet maatte ingen Slave vise sig uden for Husene, men de havde at tørne ud, naar om Morgenen Kl. 5 det samme Vagtskud lød, men nu var Slaveriet jo for længst ophørt, og der var altid en Del paa Gaderne alligevel efter den Tid. I de stjerneklare Nætter blev det jo aldrig saa mørkt, at man ikke kunde se, for

Gadebelysning var der selvfølgelig ikke Tale om, derfor fandtes ogsaa sjældent "Hvide" paa Gaden, kun vi Natteravne, naar vi af og til skulde ned og drikke en Sjus hos en eller anden Ungkarl i Byen, eller vi selv fik Gæster.

Om Morgenen den 30' Januar, da jeg mødte i Banken fik jeg Besked paa, at jeg allerede samme Aften skulde afreise til St. Croix for at paabegynde Ombytningen af de tidligere nævnte 5 Dollars Guldstykker, der var bestemte til indløsning imod vore Sedler, det var egentlig en ganske morsom Udkommando, selv om jeg fik den med lidt kort Varsel, men der var ingen Diskussion, saa jeg maatte hjem og pakke min Kuffert parat til at afgaa om Aftenen Kl. 9 med Skonnerten "Vigilant", der seilede hver tredje Dag mellem St. Thomas og Christiansted, og som vitterligt var den eneste Forbindelse mellem Øerne, naar der ikke tilfældigt var Damper til Frederiksted paa Vei ned til de andre vestindiske Øer.

Nævnte "Vigilant" var efter Sigende Hundrede Aar gammel, og vist er det i alle Tilfælde, at den findes i Beskrivelser og paa Billeder fra en Tid, der laa langt forud for vor. Det var en gammel Sørøver-Skonnert, men den maa have været lavet godt i sin Tid, for den var en Djævel til at seile, blot det vilde blæse. Den havde drevet det til at løbe over paa den 75 Kilometer lange Strækning paa 3 Timer, i almindeligt Veir tog det dog gerne ca. 7 a 8 Timer, men kom den ud i vindstille har den ogsaa brugt 3 Dage om Turen. Det var en ret lille Baad, og Bekvemmelighederne med en Nats Ophold ombord for Øje var saare minimale. Der fandtes overhovedet ingen Kahyt, men langs Rælingen var optømret nogle dækkede Køjer, i hvilke man lige akkurat kunde ligge udstrakt paa ryggen, men ikke saa godt kunde vende sig, og i disse "Køjer" var anbragt et alt andet end rent Lagen og en Pude til Hovedet. Den seilede altid kun om Natten, da var der bedst Vind. Kapteinen var en stor hærdebred Kreol, som havde ført Skibet i mange Aar, og som var kendt af enhver paa Øerne, Besætningen bestod af tre Mand, og man var ganske afskaaret fra at faa noget Art af Forpleining ombord, dog skal der – efter Sigende – have været nogen Reserveproviant ombord for det Tilfælde, at Seiladsen tog lang Tid, men Passagererne var fortrolige med Turen og havde altid selv Forsyninger med.

I dette stolte Fartøj blev jeg saa bragt ombord, i Forveien var min personlige Bagage kommet ombord, og endelig var der bleven indladet diverse Kasser i forseglede Stand, disse kasser indholde Frc. 500.000.- i Sedler, som jeg skulde bruge paa St. Croix, det viste sig ikke at slaa til, saa mere fulgte efter.

Jeg opholdt mig den meste Tid af natten paa Dækket og sludrede med Rorgængereren, og jeg nød det herlige kølige Veir og beundrede den straalende Stjernehimme, der med det skønne "Sydkors" næsten gjorde Nat til Dag. Vinden var god og vi kom over i saa god Tid, at der endnu ikke var nogen paa Kaien i Christiansted til at tage imod os. Selv denne Baad kunde ikke gaa til Kaien, men jeg tror nu nok, at Grunden til, at den ikke gjorde det, nok saa meget var for at forhindre ubudne Gæster ombord.

Saasnart det blev nogenlunde Dag, meldte jeg mig hos Den øverste Myndighed, Guvernements-Sekretær Limpricht, der residerede i det store Hus paa Hovedgaden, der selvfølgelig hed "Government-house". Han var Medlem for St. Croix af vort Bankraad, og han var selvfølgelig adviseret om min Ankomst. Efter en Konference med ham, fik jeg anvist et større Lokale nede i Kontorerne, hvor jeg saa i nogle Dage residerede.

Først maatte jeg dog paa Byens eneste Hotel, eller Pensionat om man vil, for at blive gjort sømmeligt i Stand, og min Værdibeholdning af Sedler blev under højtidelig Eskorte af bevæbnede Gendarmer bragt op i Fortet og sad under sikker Aflaasning og Bevogtning, den første Dag var der ikke noget at gøre, men ellers var det dels ved opslag dels ved Bekendtgørelser i de lokale smaa Aviser bekendtgjort, naar Indløsningen skulde begynde, og man var meget spændt paa at se de nye Penge, som man vist inderst inde var lumsk betænkelige ved at modtage i Stedet for de gode blanke Guldmønter, man havde i Behold og nu i saa mange Aar havde sparet sammen og gemt hen.

Jeg blev installeret i Pensionatet hos en Fru Pentheny, der for øvrigt var en god Bekendt af Familien Moron. Damen var ældre, men en sød og hjertelig god Dame, godt oppe i Aarene. Hun assisteredes af en voksen Datter og af en Søn, hvilken sidste ogsaa ejede en stor Kvæg-Plantage paa St. Croix. Her fik vi en rigtig god Forpleining, bedre end hos Fru Thyboe, og her fik jeg et godt luftigt Værelse at bo i, og ved Frokosttid fik jeg Leilighed til

at hilse paa mange af de unge Danske, af hvilke flere var knyttede til Gouvernements-Huset som embedsmænd. Desuden var der en Del danske Plantage-Ejere og Sukkerfabrikkerne var ogsaa repræsenterede.

Den første Aften tilbragte jeg hos den danske Apotheker Larsen, og havde det hyggeligt. Han var gift med en ung – let kulørt – Dame fra St. Thomas født Taylor, og hendes Broder var allerede en god Bekendt af mig fra St. Thomas. Her tilbragte jeg en særdeles hyggelig Aften med diverse cock-tails og andet Godt, indtil jeg ved borgerlig Sengetid trak mig tilbage til mit nye Logis.

Næste Morgen stillede jeg i Gouvernements-Huset paany og med tre Gendarmer som Eskorte fik vi vore dyrebare Kasser afhentede og Indløsningen kunde begynde. Jeg havde medbragt to Guld-Vægte, idet hvert eneste Guldstykke skulde veies ved Indløsningen, og hvis Svindet var mere end en ganske lille Procentdel skulde Indløsningen nægtes. Man havde vistnok Befolkningen lumsk mistænkt for Forsøg paa at file lidt af Mønterne, det kunde jo ikke gaa. Den første Dag var der ikke meget at gøre, det var ligesom Befolkningen ikke holdt af at komme med deres Beholdninger, de var bange for, at Petersen skulde se, hvor mange Guldpenge Hansen havde eller omvendt, men der hjalp jo ikke nogen Vei uden om, de maatte op med Lektien og behandle hver enkelt i et særligt Rum tillod Pladsforholdene jo ikke.

Hver Aften maatte jeg selvfølgelig tælle Dagens ”Høst” op og stemme den af, og ved Mørketid blev jeg saa atter ledsaget til Fortet af tre Gendarmer med mine Guldmønter i forseglede Poser for at aflevere dem til Opbevaring. Selvfølgelig gik der Vagt med skarpladte Geværer hele natten uden for Stedet i Fortet. Gemmestedet var forsaavidt ypperligt, for det var beskyttet af metertykke Mure med alvorlige Jerndøre for og flere Hængelaase, saa helt let havde det nu ikke været for Negrene at komme ind til Skatten, man kendte ikke den Gang Sprængranater i alle Fald ikke paa St. Croix.

Naturligvis benyttede jeg min Fritid til at se mig om paa Øen, og en god Ven af Far i Veile, en Stadsingeniør Petersen, der havde været paa St. Croix i nogle Aar ved Sukkerfabrikken, havde givet mig flere Adresser paa Folk, som han kendte fra den Tid, som

jeg derfor besøgte. Det var naturligvis mest ældre Folk, og mange af dem, han havde opgivet mig, levede ikke mere.

Jeg var bl.a. ude og se Spedalskheds-Hospitalet, der havde til Huse paa en tidligere Plantage "Richmond" ret nær ved Byen og fik Lov til at kigge indenfor. Disse Stakler som lever her er Vrag, der ikke er til nogen Nytte, men Forholdene var dog saadan, at de gik frit omkring, og hvis de en Dag fandt paa, at de ikke vilde være der mere, saa havde man ingen Lovhjemmel til at spærre dem inde. Derfor saa man ogsaa disse usle Vrag vandre om i Byens Gader og tigge, bestille noget kunde de ikke og det er da ikke saa sært, at ingen vilde tage dem i sin Tjeneste. Nærmere beskrive Sygdommen hører ikke denne Beretning til, men man kunde blive helt syg af at se disse Stakler, mange uden Næse, andre uden Læber, atter andre med halve Lemmer, Resten fortæret af den skrækkelige Sygdom, der i sin Tid har raset meget paa Øerne, men dog vistnok nu er i stærk Aftagende.

Det er klart, at jeg ved min Gerning med Pengene fik Leilighed til at hilse paa mange Mand fra By og Land, hvilket Bekendtskab senere kom mig til Gode, og det var Indledningen til mange Besøg som jeg senere aflagde. Det var jo Folk fra hele Øen, der kom og ikke alene fra Christiansted. Indløsningen skulde ske under en vis Kontrol fra Gourvernementets Side, og dettes Sæde var nu een Gang Christiansted.

Efter tolv Dages Forløb var mit Arbejde for saa vidt endt, som Tidsfristen for Ombytningen var udløben; dem der da ikke havde meldt sig maatte komme en anden Gang, og det viste sig senere, da jeg kom til den anden By Frederiksted, at ikke saa faa havde ventet med at komme.

Den 14'Februar reiste jeg tilbage til St. Thomas, men denne Gang under mere komfortable Forhold, idet den lille Damper "Christiansted" kom til Byen og hentede mig. Den pleiede ellers at seile i interkolonial Seilads i Vestindien, men da der nu var Talen om at forsende det røde Guld og ikke de endnu værdiløse Sedler, fandt man det bedst ikke at lade "Vigilant" tage denne Tur. Under stort Opbud af Soldater blev mine forseglede Kasser med Guld bragt ombord og omhyggeligt laasede inde i et Lukaf paa Skibet, og for at det

skulde se rigtig martialske ud, blev to Gendarmere med opplantede Bajonetter satte til Vagt uden for Lukafet.

Jeg havde indløst for Frc. 600.000.- Guldmønt, og dette skulde jeg jo gerne kunde aflevere ved min Ankomst til St. Thomas, hvor et lignende Sceneri fandt Sted ved Ilandbringningen som ved Indladningen, og nogle Timer efter, at jeg havde forladt St. Croix var Guldet vel anbragt i Bankens nye Pengebox, der nu endelig var i Orden og var fuldt moderne.

Paa St. Thomas var Banken nu aabnet for Publikum og ogsaa her havde der selvfølgelig fundet Indløsning af Guldmønter Sted, men jeg tror egentlig at "Høsten" havde været større paa St. Croix, hvor der trods alt alligevel var en vis Velstand mellem Øens Plantere.

Naar jeg ovenfor har nævnt, at jeg indløste Frc. 600.000.- er dette rigtigt, men paa Veien hjem havde jeg tillige Gouvernementets hele Beholdning af de tidligere nævnte Guld-Dubloner, saaledes, at Guldlasten androg det ikke helt ubetydelige Beløb af 2½ Million Francs. Hele denne Skat blev fra St. Thomas senere tilsendt Bankier-Firmaet C. I. Manbroe & Søn i London til Omsmelting og Netto-Beløbet blev overført til vor Banks Konto hos Nationalbanken i Kjøbenhavn.

Jeg kom snart i Gang med mit daglige Bogholderi-Arbejde i Banken og Dagene antog igen deres almindelige Karakter.

4' Marts blev vi indbudt til stort Bal hos Guvernøren Kl. 8 med Souper. Jeg fik anvist den ene Frk Riise til første Dans og efter fattig Evne trissede jeg rundt og dansede "Spanich dance" og andre lignende. Til Souperen fik jeg Avie til Bords, og vi fik en pragtfuld Souper og der skænkedes et Hav af Champagne. Imellem Dansene trak man sig lidt tilbage til de aabne Gallerier, der løb rundt om Huset, det kunde i og for sig være farligt nok, for Temperatur-Forskellen mellem Stuerne og den frie Luft var ganske betydelig, og Damerne maatte hylles i Shawler, hvad der gav dem en kærkommen Anledning til at forsøge at overgaa hinanden i Elegance. Det var jo hos Guvernøren.

Vi holdt ud til Kl. 4 om Morgenen, og da havde jeg for mit Vedkommende anvendt 2 Manchet-Skjorter (der var Lokaler til Omskiftning) fire Flipper, 6 Lommetørklæder og havde faaet en hvid Silkevest ødelagt. At der heller ikke var mere Bund i mine Laksko anføres kun for Fuldstændighedens Skyld.

I det hele taget var vi til et Utal af Fester, saaledes var vi paa "Bluebeards castle" for at feire den gamle Morons Fødslesdag, der var stor Middag, hvor der blev serveret 8 Retter Mad, desværre har jeg ikke Menuen og kan heller ikke huske den, men jeg erindrer kun, at en af Retterne var: "Farserede Lærker". Disse kom i Daaser og var ganske lækre lige til at spise med Ben og det Hele. At der naturligvis flød med god Champagne anføres kun for Fuldstændighedens Skyld. Det var nu for øvrigt ikke den eneste Gang, jeg kom til stor Middag deroppe, for som jeg før har sagt, var det Skik og Brug at aflægge Takke-Visit, hvilket i Reglen altid medførte, at man blev anmodet om at blive og spise "Pot-luck" d.v.s. hvad Huset formaaede. Dette passede nu ikke altid Fru Moron, der ikke altid var indstillet paa mange Gæster, men den gamle Moron sagde da altid til sin Hustru: "Put a little more water in the soup, and it will certainly reach for us all." Hans Vilie var Lov, og vi unge blev da til Middag og som oftest endte det med en lille improviseret Dans, da alle Døtrene efter Tur maatte spille.

Avie og hendes Søstre havde den Skik, at naar de kom hjem fra en eller anden Fest, skulde de altid inden de gik til Ro have det de kaldte for "German supper". Dette bestod i, at de raserede Spisekammeret og saa satte sig ind i et af deres Værelser og mens man nød sin Supper drøftede Aftenens Begivenheder.

Selv om vi ved alle disse forskellige Sammenkomster af mere eller mindre højtidelig Karakter havde det fornøjeligt og utvungent, saa holdt man dog strengt paa, at Etiketten ikke paa nogen Maade blev overskredet. Jeg skal lige anføre et lille Bevis paa, hvor lidt der skulde til for at paakalde sig Indignation. Jeg havde jo hørt om denne "German supper" oppe paa Bluebeards castle, og da vi en Gang havde faaet Indbydelse til Bal hos Postmester Carstensen, fik jeg den Ide at sende en lille Pakke op til de unge Frkn Moron. Den indholdt nogle Daaser af forskelligt Kræs, lidt Chocolate og Frugt og lignende, som

jeg kunde tænke mig vilde være velkomment til Maaltidet efter Hjemkomsten. Der var flere gode Ting imellem og det kostede mig mere end jeg strengt taget havde Raad til, men jeg fandt jo ikke, at der kunde være noget anstødeligt i en saadan Opmærksomhed, der kun skulde opfattes som Sjov fra min Side og som en Opmærksomhed for mange glade Stunder deroppe.

Stor var derfor min Forbavselse, da vi senere paa Aftenen mødtes til Ballet hos Postmesteren, da Fru Galanine kaldte mig til Side og gav mig en lang og højtidelig Reprimande fordi jeg havde ”vovet at sende Mad op til dem”. De havde det heldigvis saadan, at de ikke behøvede andre til at forsyne dem osv. Osv. Jeg forsøgte at forklare mig, men hendes Indignation var stor, og jeg maatte selvfølgelig love aldrig at gentage mit Eksperiment, selv om jeg indvendig lo ad en saa taabelig Opfattelse af Sagen. Saa snerpede var de. Vreden fortog sig dog saameget at jeg da Ballet holdt op Kl. 3 kørte med Damerne op til deres Bolig og ønskede dem god Appetit til maden, hvorefter jeg gik hjem til mig selv.

Afbrudt af disse forskellige Fester formede Livet sig ellers ganske almindeligt til dagligt Brug med Tjenesten i Banken, Tennis, Tur paa Havnemolen etc og om Aftenen sad vi paa vort Galleri og nød den køligere Aftenluft. Herfra havde vi den herligste Udsigt over Havnen, hvor der altid var stærkt Liv, jeg skal lige nævne, at jeg en Søndag talte 11 Dampere og fem Orlogsskibe paa en Gang. Af disse ”men of war”, som de kaldtes var 2 tyske, 1 fransk, 1 amerikansk og 1 haitiansk. Naar disse Skibe kom ind i Havnen skulde de selvfølgelig salutere Flaget fra vort Fort og der begyndte saa en herlig Kanonade paa 21 Skud fra Skibene, og Saluten skulde besvares fra Fortet, saa der var en livlig Kanonade, og den blev gentaget, naar de forskellige Officerer aflagde Visiter ombord i de andre Skibe, saa røg det paagældende Flag til Tops og fik sin Salut. Det var det Hele taget en meget broget Færdsel der var paa St. Thomas Havn og ustandseligt vekslede den med Ankomst af nye Skibe snart fra Vest og snart fra Øst.

Den gamle Moron havde sin Hyre med alle de mange officielle Visitter, han maatte aflægge paa Orlogsmændene i sin Egenskab af Konsul, og hver Gang han gik

ombord, fik han selvfølgelig sin Konsul-Salut. Han var nemlig Konsul for en Række Lande, blandt hvilke jeg skal nævne: Italien (Generalkonsul), Holland, Belgien, Rusland, Haiti, Venezuela, Brasilien og vist et Par Stykker til, saa han havde nok at gøre, da der sjældent var ret længe imellem, at der kom Orlogsmænd fra det ene eller andet af de Lande.

Disse besøg gav selvfølgelig store Penge i Kassen hos de forskellige Købmænd derude, da Skibene dels skulde have Kul og dels skulde proviantere, og naar saadanne Besøg strakte sig til flere Dage gav det Anledning til mange Fester og Besøg, og alle Officererne maatte aflægge officiel Visit hos Guvernøren og de forskellige Konsuler, - dette Sidste har ofte sat Fru Moron graa Haar i Hovedet, da det var Reglen at flere af Officererne blev indbudt til Middag, og hun maatte derfor altid have et betydeligt Forraad af Konserves og lignende i sit Hus, da man aldrig kunde vide sig sikker for Besøg. For Byens unge Damer var det ogsaa en stor Begivenhed, naar saadanne Orlogsmænd kom til Byen, for der blev i Reglen altid afholdt Eftermiddags-Teer ombord med Dans og Servering af alle Slags Forfriskninger, ligesom Officererne altid var selvskevne Gæster paa Tennis-Banen om Eftermiddagen.

Helt fredelige gik disse Besøg nu ikke altid. Jeg kan bare nævne, at der en gang kom tre store amerikanske Krydsere til St. Thomas, som havde været paa tre Maaneders Togt i det sydlige Atlanterhav, og deres Mandskab havde i denne Tid ikke haft Landlov. De havde tilsammen en Besætning paa næsten 2000 Mand, og nu skulde de i Land i Byen for at nyde Livet. De laa der i flere Dage og Mandskabet fik 24 Timers landlov ad gangen i forskellige Hold. De blev sat i Land om Morgenen og skulde saa ombord igen næste Morgen. De vidste jo ikke hvad de skulde faa Tiden til at gaa med og morede sig derfor med at leie en Del Muldyr og ride op ad Bjergene ligesom de kaprede alle de smaa lette Vogne, der fandtes i Byen – phaetons kaldtes de – og kørte saa fra den ene Ende af Øen til den anden hele Dagen igennem. De kulørte Piger fandt sig snart en Kavalier og turede rundt med dem, og mange amerikanske Soldater har vistnok tilbragt Natten i de forskellige Neger-Boliger derude. Men det værste var at disse Matroser drak saa kristeligt, at de, inden de havde været et Par Timer i Land, laa stangdrukne rundt paa Byens Gader og Torve for at sove Rusen ud, for saa at begynde paa en frisk, naar de atter vaagnede. Da jeg en Morgen

kom til Banken havde en Matros anbragt sig op af Indgangen til Banken, saa jeg maatte have ham flyttet først, og da han endelig slog Øjnene op var det eneste han kunde sige: ”More Whisky/Soda”. Man var jo paa Skibene godt klar over Faren ved disse Landgangs-Besøg, og der blev altid sendt Vagtmandskab i Land, da det lokale Politi selvfølgelig slet ikke magtede at holde disse løsslupne Gutter i Ave. Det var jo hvervede Folk, der ikke tog det saa nøje, det var almindeligt at se Vagtholdene køre rundt med en Trækvogn og samle drukne eller onskabsfulde Matroser op paa Gaden, de blev saa kørt ned til Havnen, hvor der altid laa Baade fra Skibene og her blev de saa bogstavelig talt kastet ned i Bunden af Baaden for saa at blive seilet ud til Skibene, naar Baadene havde faaet fuld Last. Straffede blev de ikke, man var klar over, at de skulde have Lov at more sig, og de var godt beslaaede med Penge, naar de kom i Land.

Det er faktisk sandt, at efter et saadant Besøg var Byen helt tørlagt for Spiritus af enhver Art, saa man efter deres Bortreise maatte søge Beholdningerne kompletterede fra nærliggende Øer. I Banken gav et saadant Besøg sig Udslag i at vi indløste en Mængde amerikanske Dollars baade fra Matroserne og Købmændene.

Hvor latterlige de frisindede amerikanske Borgere er, faar man et Begreb om, naar man hører, at Officererne kategorisk nægtede at efterkomme en Indbydelse fra den amerikanske Konsul fordi han var ”Kulørt”, men de var nødte til at modtage ham ombord og give ham den ham tilkommende Salut, men da der var Reception hos guvernøren en Aften i Anledning af Eskadrens Besøg, maatte Konsulinden skam finde sig i at sidde i en Krog og varme Bænke hele Aftenen, ingen af de amerikanske Officerer vilde danse med hende.

Amerikanerne var underlige i den retning, men hvorfor havde de saa valgt en kulørt Mand til deres Repræsentant. Det var ligesaa galt ombord paa de Passager-Dampere der gik til eller fra New York, her kunde det absolut ikke tillades at hvide og kulørte spiste ved samme Bord, og dette skabte jo undertiden ret vanskelige Situation for de forskellige Kapteiner, der selvsagt skulde tage det samme Hensyn til alle Passagerer.

Paa Kongens Fødselsdag den 8'de April (Christian 9. 1863- 1906) blev der saluteret fra Fortet, og Militærmusikken spillede paa Havnemolen. Der blev flaget fra alle Huse og Gouvernøren maatte give Kur, hvor alt hvad der betød noget var nødt til at indfinde sig. Det var en anstrengende Dag for Gouvernøren og har jo ogsaa kostet ham Penge, nogen større Repræsentations-Indtægt havde han vistnok ikke.

I Marts Maaned fik jeg Meddelelse hjemme fra om, at min kære Broder Harald var død, det gjorde et stærkt Indtryk paa mig, men da Mors Forældre erfarede herom, sendte de straks bud efter mig og lod mig blive hos dem om Aftenen til Middag for i nogen Grad at trøste mig. Det gør uvilkaarligt et stærkere Indtryk paa Een, naar man sidder saa langt borte fra dem, man ellers ved en saadan Leilighed gerne vilde tale med.

En Søndag var vi dog paa en pick-nick lidt udover det sædvanlige, idet vi havde faaet Kapteinen paa den lille Damper "Christiansted" (den samme som seilede mig hjem med mine guldpenge) til at seile en Tur rundt om Øens Vestside og om paa Nordsiden. Hver især havde medbragt sin forpleining og vi havde en ganske deilig Tur til en Bugt paa Nordsiden, der hed "Magens-Bay". Her gik vi i Land og kravlede op ad de høje Skrænter til en gammel Plantage, hvor vi slog Leir og spiste vor Mad. Jeg fik paa denne Tur rigtig Leilighed til at se Øens hele Natur og beundre de mange for mig saa fremmede Planter af forskellig Art, ligesom vi fik et Indblik i Livet paa Havet af Fisk og i Land af Fugle og Kryb.

Det var ganske interessant og om Eftermiddagen havde vi en deilig Seiltur hjem igen ad samme Vei, noget trætte efter den megen Klatren rundt paa de ikke ubetydelige Højder, navnlig kneb det for vore Damer, der jo slet ikke var vant til saadanne Strabadser.

Imidlertid var der kommet Besked hjemme fra vort Bankraad at Filialerne paa St. Croix skulde aabnes saasart som muligt, og jeg var bleven ansat som Bestyrer af begge filialer, idet det foreløbigt blev bestemt, at der skulde holdes Bank i Westend (Frederikssted) de fire Dage om Ugen og i Bassin (Christiansted) de to andre, og disse to Dage blev saa bestemte til at være Tirsdag og Fredag. Westend regnedes for den By, der

havde størst Betydning, idet al Afskibning af Sukker og Rom fandt Sted fra denne By, da Havnen i Bassin ikke tillod skibe af nogen Betydning at gaa derind.

I Anledning af denne forestaaende Ordning reiste Direktør Tofft til St. Croix for at se paa Lokaler, disse skulde selvfølgelig leies, da Banken ikke havde i Sinde selv at købe Ejendomme derovre til dette Brug.

Han gav sig god tid, for det varede vistnok en fjorten Dages Tid forinden han atter var tilbage paa St. Thomas. Her havde han faaet en Aftale med en dansk Kreol ved Navn Ford, der var Leder af Moses & Søn G. Melchiors Forretning i Westend og som kendte Gud og hver Mand paa Øen, hvad der selvfølgelig var af allerstørste Betydning for Banken. Han skulde senere blive min gode Ven og Medhjælper ved mange Leiligheder.

Der var nu begyndt at blive lidt Røre i Andedammen paa St. Thomas i Anledning af de nye Penge. Vor eneste Konkurrent var den engelske "Colonial Bank", og den var selvfølgelig rasende over, at den nu fik os over sig med vor kongelige Octroi og Seddel-Ret, og den begyndte saa at chikanere os paa alle mulige Maader. Vore Pengesedler var jo paatrykt at de veksledes med guld "paa Anfordring" og vi havde ogsaa faaet en Million ud i nymøntede Guldstykker, men man havde gjort Regning uden Vært. Ligesaa hurtigt Colonial Bank kunde skrabe vore Sedler sammen, ligesaa hurtigt kom den rendende i Banken for at faa dem indløst med Guld. Det var desværre paa en eller anden Maade sivet ud, at vi kun havde een Million i guld, men vi havde skam maattet indløse det gamle Guld for et Beløb af to Millioner, saa den var jo ikke saa god, hvis der blev Mistillid til Bankens Evne til at tilsvare sine paa Sedlerne trykte Forpligtelser. Det gik endog saavidt, at man maatte overveie, om ikke Guvernøren ved et provisorisk Dekret skulde suspendere vor Indløsningspligt, men det kom dog heldigvis ikke saa vidt, efterhaanden faldt Gemytterne til ro, og der skete ikke noget videre, eg kom til St. Croix, hvor den stedlige Filial af Colonial Bank begyndte samme Experiment som i St. Thomas, men her skød man sig ind under, at Sedlerne kun var indløselige ved vor Banks Hovedsæde, saa ogsaa der faldt Gemytterne efterhaanden til Ro, og det varede ikke saa længe inden der kom Besked fra London om, at Colonial Banks Filialer skulde likvidere sine Forretninger og lukke. Dette medførte ikke

noget større Savn hos Befolkningen, men det lettede alligevel os en Del og skaffede os naturligvis nye Kunder.

En Dag i Paasken 1905 var jeg som Gæst sammen med Tennis-Klubbens øvrige Medlemmer ombord paa en stor 14,000. Tons amerikansk Krydser "Detroit". Vi fik hele Skibet forevist, det var jo for os danske af forbløffende Dimensioner og uhyre interessant at gaa igennem med de elskværdige Officerer. Det var første Gang jeg blev forevist den den Gang ikke saa kendte traadløse Telegrafi. Man forsøgte at kalde den amerikanske Station paa Øen "Colebra", men det lykkedes ikke at faa Svar, hvad man forklarede ved, at man først skulde opgive Aarsagen til at man kaldte, og fandt man ikke denne Aarsag fyldestgørende, kunde man ikke vente Svar. Det lød jo meget sandsynligt.

Nu har jeg skrevet saa meget om de forskellige Festligheder, i hvilke jeg deltog paa St. Thomas og vil derfor gaa over til en anden Sag, forinden jeg slutter mit Kapitel om mit Ophold i St. Thomas.

.....

Skønt der var gaaet saa kort tid siden Salget af Øerne hjemme blev forkastet i den danske Rigsdag med en Stemmes Flertal i Landstinget var der atter begyndt at blive Røre om Sagen. Øernes Salg blev for øvrigt forkastet ved, at den kongevalgte Landstingsmand Kammerherre Thygesen, der allerede havde passeret de 90 Aar reiste til Kjøbenhavn og stemte imod Salget, det var saaledes i Virkeligheden ham, der reddede os fra at begaa den Betise allerede da at skille os af med Øerne.

Men der skete noget andet.

Hamburg-Amerika Linien, der selvfølgelig ogsaa i høj Grad var repræsenteret paa St. Thomas var bleven gal i Hovedet over, at den ikke kunde opnaa nogen Begunstigelse med Betalingen for dens Skibes Passage gennem Suez-Kanalen til Østen. Dennes Aktiekapital var paa franske og russiske Hænder. At det kunde spille en rolle for H-A Linien kan I nok forstaa, naar I hører, at et Skib som "St. Thomas" maatte betale 50.000.- Francs i Afgift for at passere Kanalen. Da nu Tyskerne erfarede, at der atter var Talen om

Salg af Øerne til Amerika, fattede de en ny Plan, som blev iværksat gennem Det Østasiatiske Kompagni i Kjøbenhavn.

Lige ved Indseilingen til St. Thomas Havn laa en ret stor Ø, der hed "Water Island", denne var i privat eje, men blev købt af Ø.K., der i Virkeligheden var Straamand for H-A Linien. Samtidigt fik vore Skibe Ordre til fremtidigt ikke at gaa til Kjøbenhavn, men gaa til Hamburg og her fik de Last til Østen, som saa befordredes gennem Suez-Kanalen, men under dansk Flag. Disse Skibe havde tilhørt det nyoprettede Selskab "Det Vestindiske Kompagni", men dette blev amalgameret med Ø.K. og det hed fremtidigt: "East Asiatic Company – West-India Line".

Paa Water-Island blev nu anlagt Dok, Kulkraner etc, hvad der fandtes nødvendigt ligesom Vand-Cisterner blev byggede, og for Fremtiden gik alle tyske Skibe til denne Plads for Forsyninger, hvilket selvfølgelig betød store Tab for de firmaer i St. Thomas, som tidligere havde haft store Leverancer til de tyske Skibe. Tyskerne var her meget fremsynede for om fem Aar ventedes Panama Kanalen aabnet, og saa skulde de tyske Skibe fortsætte fra St. Thomas gennem Panama til Sydamerikas og Nordamerikas Vestkyst og derved undgaa at passere Suez Kanalen.

Den danske Finansminister – den gang Hage – havde været i Amerika for at forhandle om Salget af Øerne paany, men det blev – som foran nævnt – forkastet af Landstinget hjemme, men der var dog skabt et stort røre om vore Besiddelser, som Amerikanerne ikke gerne saa paa de af Dem saa forhadte tyske Hænder.

At Amerikanerne hadede Tyskerne havde sin egentlige Aarsag i, at den gang den store Verdensudstilling blev afholdt i St. Louis blev den oversvømmet af tyske Ingeniører, der ganske stille gik rundt og lurede Amerikanerne Kunsten af, hvorpaa de reiste hjem igen og sagde: "So ein Ding muss ich auch haben". De kopierede alle amerikanske Maskiner og begyndte at fremstille dem hjemme, hvorved Amerika selvfølgelig mistede en meget betydelig kunde.

Der var Ugler i Mosen paa St. Thomas i denne Tid og det blev endnu mere paafaldende, da der samtidigt, for en længere periode end det var almindeligt, laa flere tyske

og amerikanske Orlogsmænd Side om Side i St. Thomas Havn, og at Sagen har været diskuteret ombord fremgik nok saa tydeligt af en Udtalelse en amerikansk Matros en Dag kom med nede i Banken: "We are one day going to fight with these Germans". Det var nok ikke noget, han selv havde fundet paa.

Imidlertid blev Salget jo forkastet i Danmark, og efterhaanden drev Uveiret over, men H-A Linien havde nu faaet det fodfæste i St. Thomas som de ønskede. Vore tre store smukke Skibe: "St. Thomas", "St. Croix" og "St. Jan" gik over i tysk Eje og blev omdøbte til "Schwartswald", "Odenwald" og "Thuringerwald", mens Ø.K. byggede nogle nye Skibe, der fik de samme Navne som de gamle, men var meget mindre. De danske Skibe havde forinden faaet Ordre til kun at seile med 9 miles Fart, de seilede ellers med 13, men det Tempo kunde de tyske Skibe ikke følge med til. Hele denne Omforandring i St. Thomas var en medvirkende Aarsag til, at Morons forretning gik stærkt tilbage, og det voldte ham personlig meget Sorg at se at de Forretninger, han tidligere havde haft nu gik over paa delvis monopoliserede Selskaber.

Naa – dette var et lille politisk Sidespring.

Jeg var allerede begyndt at forberede mig paa Opbrudet til St. Croix, havde solgt mit store Skrivebord, som jeg ikke vilde betale en høj Fragt af til St. Croix og ikke vidste, om jeg fik Plads til, men det var alligevel med en vis Vemod, jeg imødesaa Afreisen fra Øen, jeg kom jo nu bort fra Venner og Bekendte til mig helt ukendte Forhold, og jeg kom til at staa paa egne Ben baade i Henseende til Banken derovre og til min egen rent personlige Tilværelse.

28' April 1905 ankom mit herlige Skib "St. Thomas" med den nye Guvernør, tidligere Direktør for D.F.D.S Cold, der blev modtaget med den obligate Salut fra Fortet og selvfølgelig modtaget af alt, hvad der havde noget navn i St. Thomas. Forinden jeg afreiste til St. Croix maatte jeg op og aflægge ham officielt Visit, senere skulde jeg træffe ham ved flere forskellige Leiligheder.

Inden min Afreise havde jeg talt med Mors (Avies) Forældre og bedt om Tilladelse til at forlove mig med Mor. Den gamle Moron var ikke særlig glad ved Tanken

om, at Mor skulde forlade de gamle, men han var alligevel tilfreds ved Tanken om, at det blev mig, for ærligt talt, saa tror jeg nok, at han satte en lille Smule Pris paa mig. Det blev dog Aftalen, at vor Forlovelse skulde forties indtil Cheddies og Malling Holms Giftermaal var overstaaet og saa skulde Forlovelsen deklareres paa Bryllupsdagen.

Glad var selvfølgelig jeg over at blive saa velmodtaget af Avies Familie, og jeg behøver neppe at sige, at jeg tilbragte hver eneste Aften, jeg endnu havde tilbage paa St. Thomas hos Familien Moron paa "Bluebeards castle", ligesom jeg ofte var om Eftermiddagen paa Tinas Ejendom "Villa Olga", der laa omtrent i den modsatte Ende af Byen.

Avie var Familiens Kælebarn, men for Resten ogsaa den eneste der turde tillade sig at have en Mening overfor sin Fader, hvem hun egentlig kunde køre nogenlunde rundt med, mens de andre Søstre var ret angste for ham.

9'Mai 1905 afreiste jeg saa til St. Croix sammen med Direktør Friis og hermed begynder saa et nyt Kapitel af min Beretning.

..ooOoo..

LIVET PAA "ST CROIX" SOM UNGKARL

Det var jo blevet bestemt, at jeg skulde have fast Domicil i Westend (Fredrikssted), og saa herfra hver Onsdag og Lørdag skulde tage op til Bassin(Christianssted) og lege Bank, en Ordning som det senere viste sig ikke tiltalte Befolkningen og derfor ikke kunde gennemføres i det lange Løb.

Westend er en relativt pæn lille By, der ligger lige ud til det aabne karaibiske Hav, men ikke har nogen egentlig Havn, det er her som i St. Thomas, Skibe der anløber Byen maa ankre ude paa Rheden, og al Ind- og Udladning foregaar i store Lægtere. Megen Vegetation er der ikke i Byens umiddelbare Nærhed, men en Del ret store Plantager er her, og der ligger ogsaa et stort Sukker-Factory lige i Nærheden, for Resten det der tilhører G. A. Hagemann her i Landet (DK) og som hed "La Grange".

Det første jeg havde at gøre var selvfølgelig at sørge for et Sted at bo, og der blev anvist mig et Hus, hvor en enlig Kreol-Enke havde et ledigt Værelse, hvor jeg kunde finde Husly, saa der var ikke noget for mig at gøre andet end at slaa til og leie hos hende for samme Pris som jeg betalte hos Thyboes. Men var mit Humør faldende, da jeg saa Thyboes, saa var det rent galt, da jeg her saa, hvad man bød mig i Retning af et Opholdssted. Værelset var lille og uhyggeligt og om muligt endnu mere spartansk end det paa St. Thomas, hvor jeg dog efterhaanden havde faaet det fikset lidt op, men her opgav jeg paa Forhaand og gjorde mig ikke den ringeste Anstrengelse for blot at begynde paa at faa et taaleligt Rum ud af det, idet jeg var fuldstændig klar over, at her vilde jeg i alle Tilfælde ikke blive ret længe, men Tag over Hovedet skulde jeg jo have.

Og Maden – ja den var i den Grad under al Kritik, saa havde det ikke ligefrem været paa Grund af Sult, saa havde jeg ikke rørt den. Den var saa fjern fra Begrebet "Dansk Mad" som tænkes kunde og bestod for største Delen af nogle Kreol-Retter, som jeg endnu ikke havde gjort mig helt fortrolig med, men saa levede jeg for øvrigt af Frugter, dem var der nok af, for dem kunde man jo faa for næsten ingenting derude. Der skulde imidlertid

heller ikke gaa ret lang Tid, forinden en dansk Mand kom mig til Undsætning, og det var den danske Toldforvalter Brüel.

Han havde opholdt sig derude i mange Aar og skulde nu hjem med 6 Maaneders Permission, og da han hørte om min Kvide, foreslog han mig en glimrende Ordning, hvorved han undgik at pakke alle sine Ting sammen og undgik at sige sin Bolig op, saa han kunde vente at faa den igen, naar han atter kom tilbage, hvad han imidlertid aldrig gjorde, han blev syg hjemme og vendte ikke mere tilbage til Westend. Han var allerede en ret syg Mand, da han reiste..

Vor Aftale gik ud paa, at jeg skulde overtage hele hans 4 Værelses leilighed, der laa paa selve Hovedgaden ganske nær ved Bankens Lokale tilligemed alt Sengetøj, Dækketøj, Køkkenudstyr, Møbler etc kort sagt overtage Hjemmet ganske som han forlod det, ligesom hans gamle Kokkepige, der selvfølgelig var Neger, skulde forblive og styre Huset videre for mig, saa jeg skulde føre min egen Husholdning. For alle disse Herligheder skulde jeg ialt betale 10 Dollars eller Frc. 50.- om Maaneden, og I kan vel nok forstaa, at jeg slog til med Kyshaand og var henrykt ved Tanken om at blive min egen Mand i mit eget Hjem, og da den sorte Kokkepige efterhaanden havde lært at lave nogenlunde god dansk Mad, saa var det jo for mig som at komme i Himlen ved den Forandring, i Stedet for det forfærdelige ”boarding-house”, hvor jeg meget mod min Villie blev tvunget af Omstændighederne til at søge Tilflugt.

I Juni 1905 tog jeg mit nye Hjem i Besiddelse, og efter at jeg havde faaet det fikset lidt op med mine egne faa Ejendele befandt jeg mig snart som en Konge omhyggeligt pleiet af min gamle sorte Kok der fik Frc. 25.- om Maaneden paa egen Station, dog saaledes at hun selvfølgelig kunde spise, hvad jeg ikke kunde orke, men det var meget sjældent, at de sorte brød sig om vor Kost, saa der var ikke nogen Risiko for, at hun derfor skulde ekstravagere og købe for stort ind. Da jeg havde Kontrabog med Købmanden var hun ogsaa her afskaaret fra at forsyne sig paa min Bekostning, og hun viste sig for Resten ogsaa at være en god og ærlig Sjæl, der vistnok aldrig vilde have forsøgt at berige sig paa nogen Maade. Jeg indrettede mig saa saaledes, at jeg fik min Morgenmad, Kaffe og frisk Brød om

Morgenen Kl. 7, fik Frokost Kl. 12 min Frokost altid en Portion Havregrød med Tilbehør, samt en lille let Kødret, hvis en saadan kunde faas, ellers nogle bayerske Pølser eller lignende, der kunde faas i Konserves. Kl. 7 Middag med to Retter Mad, ret ofte glimrende Fisk, Kød kneb det mere med, for det var ikke hver Dag Byens Slagter fandt paa at slagte, og Kødret skulde jo selvfølgelig for ikke at raadne aldeles omgaaende tilberedes. Til begge eller rettere alle Maaltider Masser af Frugt, Bananer, Annanas og lignende, saa det var altsammen saa godt, som jeg med Billighed kunde forlange. Til Middag drak jeg gerne en Whisky/Soda der ogsaa var al den Spiritus, jeg tillod mig at drikke hele Dagen. Naar saa Middagen var forbi gik Kokkepigen, og jeg havde hele Huset til min Disposition og kunde sidde ved Skrivebordet og skrive Breve eller læse som det passede mig. Kun sjeldent gik jeg en Tur ud om Aftenen, det var mest, naar det var maanelyst, men da alle gik tidligt til Ro, var Byen som uddød, saa det var ikke just nogen særlig opmuntrende Spadseretur, og af og til kunde Tilværelsen til daglig være triviell nok i al fald indtil jeg lærte Folk at kende, som jeg kunde træffe Aftale med om gensidige Besøg om Aftenen.

Byen var som sagt kun lille, den talte 4000 Sjæle for den langt overveiende Del Negre og Kulørte (Mulatter) og da den laa ret lavt lige ved Havet var her mere varmt end paa St. Thomas, ligesom vi var en Del mere plaget af Moskitoer, Edderkopper, Skorpioner og andet Kryb, der færdedes inde i Husene og som det var umuligt at holde ude, der fandtes jo ikke Vinduer med Glas for som her hjemme, men kun Persiener, der kunde lukkes, men som paa Grund af Varmen meget sjeldent blev det. Naar man gik langs Havnen var det morsomt at se paa Fuglelivet og Livet paa Søen, der var ofte store Flokke af flyvefisk, der strøg over Havfladen, ligesom mange Delfiner eller Springere ustandseligt for op og ned i Havet. Ogsaa Hajer kunde nærme sig Kysten, men det var dog sjeldnere, de var angst for at komme ind paa for lavt Vand, da de saa ikke kunde dreie sig i Vandet. De angriber altid deres Bytte fra neden, da Munden sidder lidt inde under Underkæben. Af Fugle var det navnlig Pelikaner, sorte Søpapegøjer, Terner og Maager, der holdt til i Nærheden af Kysten.

Banken havde leiet Lokaler lige nede ved havnen overfor Toldboden. Her havde vi faaet et pænt stort Lokale med et lille mindre til Brug for mere fortrolige Diskussioner med Kunderne. Det eneste, som jeg ikke var tilfreds med var vort Pengeskab,

for det var kun beskyttet af en meget primitiv Jerndør, der nærmest saa ud til at være en udhamret ældre Dampkedel, men selve Skabet var moderne, det skulde da ogsaa senere vise sig, at Døren ikke ydede nogen Beskyttelse. Af Personale havde jeg kun een Mand og saa en Neger som Bud ved Navn James, han var en flink og i alle Maader paalidelig Fyr. Min Assistent – Jensen – var forhenværende vestindisk Soldat, han fik nu Stillingen hos os og viste sig at være ret duelig, og han levede vistnok ogsaa et pænt Privatliv, i alle tilfælde har jeg aldrig haft nogen Grund til at beklage mig over hele hans Gøren og Laden.

Direktør Friis var taget med mig derover i nogle Dage, han boede hos en privat Familie, og med ham havde jeg lange Samtaler om Forholdene og kom ogsaa ved den Leilighed ind paa de før nævnte nyopdukkende Rygter om Salg. Han var personlig halvt ked af sin Stilling allerede, da man hjemme i Danmark var altfor langsomme med at tage Beslutninger vedrørende Bankens Virksomhed, og han lod skinne igennem, at han egentlig var ked af, at han havde opgivet sin gode Stilling i Kjøbenhavn og var parat til atter at vende hjem naarsomhelst. Med Tofft var det helt andre Ting der var i Veien, han havde sluttet sig til en bestemt lille Klike i St. Thomas, og holdt sig for sig selv med denne Klike, blandede sig ikke med andre og var saaledes slet ikke kommen i Kontakt med Forretningsfolk, som han burde. Desuden havde han store ægteskabelige Vanskeligheder, og hans sociale Stilling led selvfølgelig ogsaa herunder, men det skal jeg ikke her komme nærmere ind paa.

Vi havde selvfølgelig faaet en ret stor kassebeholdning med til St. Croix og pudsigt nok var der netop mellem den de første Pengesedler, som jeg selv havde underskrevet. Af disse sikrede jeg mig de første Eksemplarer, som jeg sendte hjem til Far for at han kunde se hvor stor en Mand hans Søn var bleven, at han kunde underskrive Statens Mønt. De to første Sedler gemte Far meget pietetsfuldt, og de hænger, som I ved, endnu paa min Væg hjemme. (Er stadig i familiens eje.)

Hele ordningen med Kjøreturen to Gange ugentlig til Bassin var uheldig. Jeg maatte køre med min Assistent hver Onsdag og Lørdag fra Westend til Bassin med vor Kassebeholdning, der dog som Regel androg ca. Frc. 200.000.- og det skete ikke saa sjældent, at vi først kom tilbage længe efter, at det var blevet mørkt, saa det var ikke saa

fornøjeligt at færdes paa Landeveien med de mange Penge. Negrene var hurtigt blevet klar over, at der var Værdier i vor Vogn, og da det ikke er nogen særlig paalidelig Race, fik jeg anskaffet en Revolver, som altid laa ved Siden af mig i Vognen.

For øvrigt var Kjøreturen derop og hjem meget smuk. Strækningen var ca. 27 Kilometer og vi fuldendte den som Regel paa 2 Timer, saa vi kunde aabne Banken Kl. 10 i Bassin. Det var en skøn Tur rent landskabeligt set. Vi kørte altid ad Hovedveien, der paa begge Sider de fleste Steder var kantet af høje smukke Kokos-Palmer og det var et smilende Landskab man sad og saa udover med alle de mange Plantager, men desværre ogsaa med mange Ruiner, der stammede dels fra tidligere Neger-Oprør med tilhørende Brande og dels fra Ødelæggelser af de frygtede Orkaner.

I Begyndelsen gjorde jeg for Resten Turen alene, da der var ansat en anden Assistent i Bassin, en tidligere Skriver fra Gouvernementet, men han kom en skønne Dag til mig og meddelte mig, at Bankvæsen "ikke laa rigtigt for ham", saa han trak sig tilbage i god Orden, hvorefter min Mand fra Westend fremtidigt fulgte mig hver Gang og kørte Hesten.

Jeg fik den svimlende Indtægt af 5 Frc i Diæter for hver Tur, det var lige akkurat, hvad jeg maatte betale for min Frokost deroppe, saa nogen særlig indbringende Forretning var det ikke for mig.

I Bassin var der ogsaa leiet Lokaler til Banken i Nærheden af Gouvernements-Bygningen, og her blev saa senere indrettet en ret moderne Boks-Indretning, saaledes, at vi fremtidigt slap for at køre med Penge paa Landeveien, og glad var jeg.

I Begyndelsen af Bankens Levetid gik det ret smaat med Forretningerne, vi havde Colonial Bank at slaas med, der ogsaa herovre gjorde hvad de kunde for at sætte os i Miskredit hos Publikum, men vi var nu de stærkeste, og det varede ikke ret længe inden den ogsaa her gav op og fik likvideret Resten af de Forretninger den havde. For Resten havde jeg i nogen Tid set med en vis Skepsis paa det Bogholderi-System, som var sat i Gang i Banken, og jeg tog mig for at fremsætte et Forslag til en hel Omlægning af det, det var egentlig frækt, men da jeg havde det i Orden sendte jeg mit forslag over til Direktionen, der til min store Glæde omgaaende sanktionerede mit Forslag og gav mig Besked paa at

anlægge det som foreslaaet, hvad omgaaende skete. Jeg maatte hver Uge sende en udførlig Rapport til St. Thomas over alt, hvad der var forefaldet. Da jeg boede saa nær Banken, havde jeg faaet Lov til at gaa hjem til mig selv og spise Frokost, det tog en lille halv Time for mig, og i denne Tid var Banken overladt til min Assistent. Dette foranledigede, at en Købmand klagede over, at han havde været i Banken netop paa den Tid og ikke havde kunnet faa en Check paa New York straks, men maatte komme igen senere, men det medførte ikke nogen Reprimande til mig, da vedkommende var kendt som en stor Krakiler, der var imod alt, hvad der var dansk.

Ellers gik Livet for mig nu sin sædvanlige Gang, jeg maatte til at begynde paa de obligatoriske Visitter baade hos Byens egen Befolkning og ogsaa ude omkring paa de nærmest liggende Plantager, hvor man alle Steder modtog mig med stor Hjertelighed og Gæstfrihed. Jeg var ogsaa et Par Gange inviteret til Selskaber bl.a. hos en Prokurator Stakemann, der ejede en stor plantage "Enfield Green" i Nærheden af Byen og tillige drev Øens eneste Sagfører Virksomhed af nogen Betydning. Han var ogsaa Formand for Colonial Raadet.

En anden Gang var jeg indbudt til Middag ombord paa en af de ret store tyske Dampere, der anløb St. Croix paa Veien ned mellem de andre Øer. Jeg var i Selskab med Skibets Agent en Herr Robert Merwin, der var god Bekendt og Ven af Familien Moron. Vi havde en rar Aften.

Naar jeg skal skrive noget om det Indtryk jeg fik af Befolkningen i al Almindelighed, saa gør det mig ondt at maatte sige, at min Sympati aldeles afgjort er paa den engelsk-talende Befolknings Side, og det enten det var Kreoler, der havde boet der i mange Aar eller det var Amerikanere eller Englændere. De danske mente at have Privilegium paa at "se ned paa det øvrige Rak", og de var næsten alle i høj Grad hovne og overlegne overfor alt, hvad der ikke var dansk. Og de tog ikke det fjerneste Hensyn til, hvad der sømmede sig eller ikke sømmede sig, de gjorde som de vilde ved enhver leilighed, ganske bortset fra, at de alle mishandlede deres Arbejdsnegre og Tyende, hvad ogsaa kom til at gaa ud over en af dem en Aften, da han kom hjem, idet nogle Negre havde lagt sig i

Baghold og passede ham op, hvorefter han fik sig en alvorlig Dragt Klø, som han uden Tvivl havde fortjent. Han turde ikke gøre noget ved Sagen.

Damerne optraadte i nogle Toiletter, som sikkert havde kendt bedre Dage, og de gav ikke Mændene noget efter i Retning af overlegen Storsnudethed, hvor som helst de viste sig. Desuden fik jeg det Indtryk, at Begrebet min Kone og din Kone var temmelig flydende mellem dem. Nei saa var den engelske Del af Befolkningen langt mere kultiveret og holdt strengt paa Sømmelighed ved enhver Leilighed, saa Enden paa det var, at jeg holdt mig mest til denne og kun sjeldent var sammen med de andre.

Denne min Opfattelse blev mange Gange senere bekræftet, da vi var blevne gifte, og Avie kom til Westend.

Ogsaa i Bassin havde jeg maattet aflægge flere officielle Visitter, naturligvis først og fremmest hos Gouvernements-Sekretær Limpricht der var Medlem af Bankraadet, men ogsaa hos andre baade danske og engelske. Navnlig kom jeg meget hos en Familie Wulff, han var – ligesom Ford i Westend – Bestyrer af Melchiors filial i Christiansted og de var nære Venner af Familien Moron. Her mødte jeg megen Gæstfrihed ved flere leiligheder. Som et lille Bevis paa, hvor Verden er lille skal jeg lige anføre, at jeg aflagde Visit hos den danske Præst deroppe. Han hed Nygaard, og det viste sig, at han stammede fra Sønder-Omme ved Veile og godt kendte Far fra hans Ekspeditionsture som Postmester, da S-Omme jo hørte til Veile Postdistrikt den gang. Saa faldt Talen naturligvis hen på disse Egne, som jeg selv saa godt kendte, og det viste sig, at vi havde flere fælles Bekendte. Hos ham spiste jeg en herlig Frokost en dag, da jeg var i Bassin.

Man var herude begyndt at blive ængstelig, da den sørgelig bekendte Vulkan "Mont-Pelee" paa Martinique igen var begyndt at røre paa sig. Vore Øer er ogsaa af vulkansk Oprindelse, og man følte sig ikke ret sikker paa, at der ikke ogsaa hos os kunde komme Vanskeligheder i Retning af Jordskælv. Ganske vist var der gaaet 3 Aar siden "Mont Pelee's" sidste udbrud, hvor 35.000.- Mennesker omkom og den Gang var vore Øer hyllede i en tæt Taage af Aske, saa Solen ikke i fire Dage kunde komme gennem Skydækket. Heldigvis blev det denne gang ikke saa stort Udbrud, men Urolighederne i de

klimatiske Forhold bevirkede dog, at vi paa St. Croix i nogle Dage fik ret kraftige Regnskyl, som vel i og for sig kunde være velkomne, hvis de blot ikke betød noget værre.

For Resten var Sommeren 1905 desværre forfærdelig tør og det tegnede til en rigtig daarlig Høst for Sukker-Plantagerne. Blot nogenlunde regelmæssig Regn fik vi slet ikke, og Markerne stod flere Steder som helt afsvedne og det kneb stærkt med at skaffe Foder til Kreaturer, der væsentlig levede af Sukkertoppene. Jeg skal lige anføre som et Bevis paa Misvæksten, at en Plantage, der pleiede at afskibe 1400 store Fade Sukker i Aar kun naaede op paa 600, det er jo en slem Forskel, naar man husker, at det var Øens Hovederhverv. Det var varmt og vi var som Regel oppe paa 28 a 29 Gr Reaumur hver Dag, intet Under, at man listede sig i Skyggen af Husene, naar man var tvunget til at gaa ud, og intet Under, at almindelige Lommetørklæder slet ikke slog til, hvorfor jeg ogsaa altid havde et Haandklæde hængende paa min Stol i Banken. Man svedte og svedte saa man maatte undre sig over, hvor al den Væde kom fra. Det var et trist Syn at se ellers ret frodige Marker efterhaanden helt gulnes af Mangel paa Regn og lige saa trist var det at høre Planternes Klager over den daarlige Høst, som nu ikke kunde reddes, men Hjelpen kom først da det var for sent. Jeg kan anføre det her.

Den kom om Natten til den 9' august 1905, idet vi da fik en saa frygtelig Regn, som sjeldent er set før. Det begyndte med heftig Torden og Lyn om Aftenen, og saasart Regnen brød løs, var det som om alle onde Aander var sluppet løs, det regnede ikke, det styrtede ned, og vi fik i Løbet af Natten 60 Linier Regn, hvor meget det er kan I forstaa, naar jeg siger, at hele Danmarks aarlige Regnmængde er 300 Linier, vi fik altsaa en Femtedel heraf paa een eneste Nat. Den gjorde egentlig ogsaa mere Skade end Gavn, for Regnen var saa voldsom, at al Jorden blev skyllet væk fra Sukkerrørene, saa man mange Steder maatte plante helt om, da det var overstaaet. Saalangt Øjet rakte var Havet helt gult af udskyllet Jord og flere Steder var i Forveien skrøbelige Negerhuse revet bort af de fossende Vandmasser.

Det traf sig saa heldigt, at jeg netop næste Morgen skulde pr. Vogn til Bassin og holde Bank, vi var ret betænkelige ved at tage derop, og vi blev af flere fraraadede at

gøre det, men jeg vilde nu ikke svigte, og vi kørte af Sted vel forsynede med Regnfrakker, hvis Regnen skulde begynde igen. Veien var mange Steder helt ødelagt, men først da vi kom til Midten af Øen "Kings Hill" blev det rent galt. Her var et Sted en lille Sænkning i Veien, men her fossede Vandet saa stærkt, at vi kørte i Vand lige op til Hulnavet og derfor ikke turde forcere Veien, da vi ikke var i Stand til at bedømme, hvor dybt der var andre Steder, maatte vi vælge en Bivei, der førte os helt ned til Sydsiden af Øen og betød en meget stor Omvei for os. Den stakkels Hest gik i Skridtgang, den evnede ikke at trække os gennem det bløde Morads, som Veien var, men vi kom dog langt om længe til Bassin 2 Timer senere, end vi skulde have været der. For at udelukke nogen senere Kritik, gik jeg straks til Limpricht og satte ham ind i Situationen og fortalte ham om Turens Vanskeligheder. Han saa paa mig og spurgte om jeg var gal at tage paa saadan en Tur efter et Regnskyl, som det der havde været. Han forbød mig yderligere at tage hjem igen om Aftenen, hvad jeg dog under ingen Omstændigheder havde gjort, jeg turde ikke paatage mig Ansvar for at komme ud for et lignende Regnskyl og for at køre i delvis Mørke af Veie, som jeg ikke kendte og var fortrolig med. Vi overnattede derfor i Bassin og kørte meget tidlig næste Morgen tilbage, da havde Vandet efterhaanden trukket sig tilbage fra Veiene, saa vi kom velbeholdne hjem, men det havde været en drøj Tur for os og ikke mindre for den stakkels Hest. Vi kørte endnu den Gang med vor Kassebeholdning, hvad der selvfølgelig yderligere gjorde mig ængstelig for at køre hjem om Aftenen.

2'den Pinsedag var jeg til Væddeløb ved en Plantage nede paa Øens Sydside. Det var en aarligt tilbagevendende Festdag for hele Øen, hvor alle, der kunde, baade sorte og hvide satte hinanden Stævne. Det var et rigtigt Væddeløb paa ganske gode Heste, alle redet af Negre, og hver Familie havde sin Frokost med i Vognen, hvor der blev drukket adskillige cock-tails og Sjusser. Der var ogsaa en slags Totalisator, som jeg dog ikke benyttede mig af. Banen var afstukket i en rundkreds og alle de sorte Jockeyer var iførte spraglede Dragter og red forbavsende godt paa de Heste, der ellers ikke var vant til den Omgang. Det var et rigtig fornøjeligt Folkelivsbillede at se paa.

Om Aftenen var jeg til en god Middag hos Familien Blackwood paa dens skønne Ejendom "Golden grove", ogsaa disse var gode Venner af Familien Moron. Manden

var Amerikaner, og det var Hustruen maaske ogsaa, men hun var en rædsom Plebeier, der talte det mest forrygende Engelsk. Hun var kendt som en skrækkelig Rasmus overfor sine Tjenestefolk, og der gik sære Frasagn om hendes Ballader med dem. Hun samlede paa dansk Terracotta og havde Kopier af de fleste af Thorvaldsens Værker, og Mor (Avie)fortæller om hende, at hun i Begyndelsen havde givet de nøgne Figurer smaa Skørter paa for ikke at krænke Blufærdigheden i hendes Hjem. Selv har jeg nu ikke set det, men det lyder slet ikke usandsynligt. Gæstfri var baade hun og hendes Mand. En Datter var gift med en Herr Skeooh, hun var en god Veninde af Mor og havde flere gange gæstet Bluebeards castle.

1'Juli 1905 blev Malling Holm og Cheddie gifte, og samme Dag blev Avies og min Forlovelse officielt deklareret. Man havde gerne set mig ved Brylluppet i St. Thomas, men det var ganske umuligt for mig at forlade Øen blot for en Dag, jeg kunne risikere paa Grund af Vindstille at komme til at ligge tre Dage paa Søen. Jeg fik derimod en Del Telegrammer fra Slægt og Venner paa St. Thomas, og om Eftermiddagen, da jeg sad oppe i Klubben sammen med forskellige andre, viste det sig, at det allerede var rygtedes i Byen, at vi var blevne forlovede, og det medførte, at jeg selvfølgelig maatte give et større Antal cock-tails til de Herrer der var nærværende. Ellers forløb Dagen for mit Vedkommende ganske stille og efterhaanden som jeg havde faaet aflagt mine Pligt-Visitter ude paa Landet antog Tilværelsen en ret fredelig Karakter, dog kan jeg lige anføre, at jeg i Midten af August var til 2 Baller og 1 Middag i een Uge og næste Uge ligeledes til 2 Baller og 1 Middag, saa helt uden Fornøjelser var jeg ingeniunde. Det var for Resten drøjt nok, for man kom sjeldent hjem før ved 3 tiden fra disse Fester, og naar man saa atter skulde op næste Dag Kl. 6 for at køre til Bassin, var man alligevel lidt træt og uoplagt til sit Arbeide i den stærke Varme.

Blandt de Visitter, jeg maatte aflægge, var ogsaa en hos den gamle danske Planter Svitser, der beboede en Ejendom i Nærheden af Bassin der hed "Little princess". Han var en god Ven af Havneinspektør Petersen i Veile, fra hvem jeg havde faaet specielle Hilsener at overbringe, de havde kendt hinanden godt, da P. i sin Tid var ude paa Øerne ved den danske Sukkerfabrik. Hos Svitser blev jeg da ogsaa godt modtaget og var der til Middag. Han var bekendt for at have den bedste Rom-Kælder paa Øen, ældgamle og fine

Ting, som det ikke var alle givet at faa Lov at smage. Hans Beholdning repræsenterede mange Penge, og Gud ved hvad der egentlig blev af den, da Øerne blev solgte til Amerika, og al Handel med Spirituosa blev forbudt. Han lærte mig egentlig, hvorledes man skulde lave en rigtig Rom-Grog og viste mig, at man skulde hælde det fornødne Kvantum Rom op i et Glas, derpaa fortynde det med almindeligt Vand, ikke paa nogen Maade Sodavand, og herefter ”styrte” det fra en passende Højde over i et andet tomt Glas og fortsætte nogle Gange hermed, indtil Sukkeret i Rommen fik det til at skumme, hvorpaa man skulde nedsvælge hele Drikken paa een Gang. Jeg maa indrømme, at det var en lidt brutal maade at drikke en Grog paa, men det smagte absolut bedre end naar man lod det staa og blive dovent i et Glas og nippede hertil. Vandet fik man saa koldt som det kunde skaffes, det blev altid serveret i ret store Ler-Kander for at holde sig køligt. Han lavede for Resten ogsaa noget, der hed ”shrub”, det var ogsaa en Drik, jeg tror det var et eller andet secundært Rom-Præparat, mindre stærkt i alle Tilfælde, men velmagende.

Svitzer selv var en ældre Mand og kendt som en forfærdelig Kværlant, der laa i bestandig Strid med sine Arbejdere og ogsaa med Gouvernementet, idet han ret regelmæssigt kom anstigende for at beklage sig over, at der var stjaalet snart det ene, snart det andet fra ham, saa man efterhaanden blev ked af ham. Han hadede Politiet, og det ham. Nu maa jeg have Lov til i nogen Grad at give Svitzer Ret, for det var en Kendsgerning, at Politimesteren i Bassin var hundeanst for Negrene, af hvilke han var ilde lidt, og derfor turde han ikke altid dømme retfærdigt. Jeg erindrer en Historie, som Svitzer fortalte som Bevis herpaa, han havde en Dag fanget en Neger paa fersk Gerning, der kom slæbende med at af Svitzers Lam på Nakken, og resolut som han var, kørte han ham straks ind til Politimesteren for at faa ham straffet, idet han mente, at han her havde soleklare Beviser i Hænde, men det Hele blev kun til at Politimesteren spurgte, om S. havde ”tilstedeværende Vidner” paa at han havde fanget Tyven paa hans Domæne, men dette kunde S. selvfølgelig ikke sige Ja til, saa Politimesteren resolverede, at han saa var nødt til ”at lade Sagen falde”. Dette harmede selvfølgelig Svitzer, og han fortalte ofte denne Historie som Bevis paa den umulige Retspleie derude. Jeg maa give ham ret.

Om Eftermiddagen var jeg nogle Gange ude at seile med Ford i en lille – daarlig – Motorbaad, han havde, det var egentlig Meningen, at vi skulde paa Haj-Fangst, men det lykkedes os aldrig at faa Øje paa nogen Hai, saa Ford fik ikke Leilighed til at demonstrere sine Evner som en dygtig ”Harpunør”, som han ønskede at prale af. Han var meget ofte ude paa Ekspeditioner af lignende Art, saaledes laa der hjemme i hans shop Kraniet og rygskjoldet af en kæmpemæssig Skildpadde, som han en Gang sammen med fire Negre havde været på Jagt efter i flere nætter, og de havde opdaget, hvor den gik i land for at lægge sine æg. De satte sig derfor paa jagt en måneklar aften på Stranden, og ganske rigtigt kom ogsaa fru Skilpadde, hvorefter den blev overfaldet af alle fire Negre og ved Hjælp af stærke løftestænger, blev den væltet om paa Ryggen, hvorefter den var uskadeliggjort. Der havde først staaet en Kamp mellem den og Negrene, idet den var begyndt med sin Luffer at hvirvle Sandet op i store Sandskyer for at dække sig selv og flygte tilbage til Havet, men her gik det ogsaa galt for den. Det var en Krabat på 800 pund, vistnok den største, der er fanget på St. Croix. En saadan jagt er ingenlunde ufarlig, for faar Skildpadden en Chance, saa kan den med sine uhyre stærke Kæbeer klippe et Ben over som ingenting. Nu lå Skjoldet som sagt i Fords butik som et bevis paa, at hans fortælling ikke var Pral.

Den 15. Juli kom Avie paa Besøg hos familien Wulff i Bassin. Fru Wulff havde været ovre til Mallings Holms Bryllup, og Avie vendte saa tilbage med hende for at være deres gæst i nogen Tid. Selvfølgelig var jeg nu hver Lørdag og Søndag i Bassin og holdt til hos Wulffs og var sammen med Avie saa meget min Tid tillod mig, ligesom vi foretog flere gode Ture med Wulffs Befordring ud omkring paa Øen, hvor Avie fra tidligere Tid havde mange Bekendte. Der blev ogsaa til vor Ære og glæde foranstaltet flere Selskaber med tilhørende Dans for Ungdommen, bl.a. hos den før nævnte Familie Blackwood paa ”Golden grove”, og vi nød naturligvis Glæden ved at være sammen og lægge Planer for vort fremtidige liv. Det var nu ikke saa let, da det endnu ikke var afgjort, om jeg skulle være Bestyrer i Westend eller Bassin, naar Spørgsmaalet om Filialernes Adslillelse en Gang blev afgjort der hjemme fra. Vi havde en rar Tid sammen i ca. 14 Dage og Avie aflagde ogsaa besøg i Westend, hvor hun var Familien Merwins gæst og fik saaledes lejlighed til at se min Ungkarle-Bolig i

Westend, men Etiketten var saa streng, at hun naturligvis ikke kunne komme op til mig alene, nej Fru Merwin maatte med som "Chaperone".

Men ogsaa disse glade Dage fik Ende, og Avie reiste tilbage til sit Hjem, og jeg genoptog mit daglige Arbeide og kørte som ellers til og fra Bassin.

I Banken var man begyndt at blive utaalmodig, for det var en aldeles dræbende Langsomhed med hvilken alle Sager vedrørende Banken og for Resten ogsaa alle andre vestindiske Spørgsmaal blev behandlede af de høje Herrer herhjemme. Vi havde allerede i Begyndelsen af Februar udarbejdet nye Statutter vedrørende Bankens Udlaan i Land-Ejendomme paa St. Croix, men disse skulde selvfølgelig først "sanctioneres" hjemme, hvor man ikke havde mindste Begreb om disse ting, men endnu i Slutningen af Juli var der ikke kommet noget Svar herpaa, og der laa allerede mange Andragender om Laan og ventede paa Afgørelse, saa vi maatte altid gøre os til Grin og sige: "Vi ved ikke noget endnu". Det var jo lige Vand paa vore Modstanderes Mølle. Ligesaa galt var, at vi heller ikke endnu havde faaet den nye Skillemønt ud, men stadig maatte arbejde med de gamle Mønter i cents, samtidigt med at vore Sedler lød paa Francs. Det hele var saa forkludret paa Grund af den utrolige Slendrian, der herskede herhjemme, og det gav alt sammen ny Næring til de vedholdende Rygter der gik, om at der igen var nye Salgsforhandlinger i Gang med Amerika. Maaske var dette ogsaa Tilfælde, saa man ikke foreløbig fandt sig foranlediget til at gøre noget alvorligt for os.

Planterne var begyndt at skele over til Porto-Rico, som efter dens Overtagelse af Amerika havde faaet mange Lettelser i forskellig Retning, navnlig var denne Ø bleven fri for at betale Indførselstold i Amerika for sin Sukker-Produktion. Hos os var Forholdet det, at der paa St. Croix maatte betales en Udførselstold til Danmark, der i gode Aar indbragte Øerne ca. 35.000 Dollars, men yderligere maatte Afskiberne betale en Import-Told i Amerika paa $\frac{3}{4}$ cent pr Pund Sukker, saa hvis vore Afskibere kunde blive fri for denne Import-Afgift i Amerika, vilde de kunde betale Plantagerne 3 a $3\frac{1}{4}$ cent pr Pund Rør i Stedet for som nu kun $2\frac{1}{2}$ cent. Dette vilde for Planterne betyde en forøget Indtægt paa omkring 28.000.- Dollars om Aaret, et stort Beløb for en saa lille Ø.

Men ogsaa paa anden Maade var der meget Kineseri i hele den danske Administration. Var der for Eksempel nogen Mening i de fjollede Toldforhold, der herskede mellem Moderlandet og de Øer, der hørte dette til. Fra Danmark til St. Thomas/St. Jan var der kun en Told af 3½%, fra Danmark til St. Croix var der derimod en Told paa mellem 14 og 15%, og for at det Hele skulde være rigtig sjov, var der mellem St. Thomas og St. Croix en Told paa 12½%. Forstaae det, hvem der kan, men det hvilede sikkert paa en eller anden ældgammel Forordning, som man havde glemt derhjemme eller i alle Tilfælde aldrig faaet rettet. Det var jo ”kun” Vestindien det galdt, og saa hastede det saamænd ikke. Det kunde undertiden være svært nok at forsvare den Slags Ting, som man ofte hørte angrebet af de mindre danskvenlige derude.

Det eneste positive, der var sket foreløbig var, at man havde faaet vedtaget, at Staten Danmark for fremtiden skulde betale Guvernørens Gage og afholde alle Udgifter til det nyoprettede Gendarmerikorps, der afløste de tidligere hvervede Soldater. Resten af Udgifterne til Øernes Drift skulde Øerne selv afholde af sine Indtægter gennem Told etc.

I august 1905 ophørte den eneste rigtig paalidelige Dampskibs-Line vi hidtil havde haft, idet ”Royal mail steam Packet Company” holdt op at sende sine Skibe til St. Thomas paa deres Vei til de engelske Øer ned paa Ruten til Syd-Amerika, men dette var formentlig ogsaa en Følge af Hamburg-Amerika Liniens Konkurrence.

Den nye Gouvernør Cold var nu kommen til St. Croix for at se paa Forholdene, og dette affødte at Consul Merwin, som jeg tidligere har omtalt her i Beretningen – gav en større officiel Middag i Westend i hans Ejendom ”Liberty hall” (Merwin var amerikansk Konsul). Her havde jeg den Ære ogsaa at blive indbudt. Det var vel nok den værste Middag, jeg endnu havde været med til i Retning af Spisning. Der serveredes 14 Retter mad, men desværre har jeg ikke Menuen, kan kun opgive det paa Basis af mine Breve til Far. Dertil Masser af Drikkevarer bl.a. Champagne i stride Strømme. Der blev holdt et Utal af Taler for Øerne, for den nye Guvernør, for ”absent friends” og for ”more rain for St. Croix” alt sammen saare festligt, men det smagte unægtelig noget af Snobberi, for flere af de 30

Gæster, som Selskabet talte, var absolut ikke danskvenlige, men for "His excellency the Governor" vilde alle alligevel bøje Ryggen.

En Dansk Mand, Ejeren af Plantagen og Sukkerfabrikken "Betlehem" vilde ikke staa tilbage og gav ret kort Tid efter ligesaa en større Middag, dog kun bestaaende af 8 Retter Mad med 8 Glas ved hver Kuvert. For denne er jeg i Stand til at anføre Menuen:

Grønærte-Suppe

Høns i Champignon

Henkogte Frugter i Vingele

Stegte Duer

Slikasparges

Strassbourger Gaaselever-postei

Smør og Ost

Iis og Konfekt,

og hertil selvfølgelig alle mulige slags Drikkevarer ogsaa Champagne.

Medens Merwin slet ikke havde Raad til sit store Kalas, saa galdt dette ikke for Lachmann paa "Betlehem" for han var en velsitueret Mand og en Nevø af en Godsejer Lachmann, der levede i Skaane og som efter Sigende skulde være Ejer af 12 Millioner Kr. Han havde paabegyndt Opførelsen af den store Sukkerfabrik, som kom til at koste ham 2 mill Francs, og Opførelsen af dette store Værk betød en udmærket Fortjeneste for alle de sorte Arbejdere derude. Det blev ogsaa Øens største Foretagende.

I Slutningen af august kom den nye Mand, der var ansat som Bestyrer af Filialen i Bassin, han kom fra Handelsbanken i Kjøbenhavn. Det medførte noget Arbeide ekstra for mig, idet der nu skulde træffes Forberedelse til fuldstændig Adskillelse af Bogholderiet, idet hver Afdeling selvfølgelig skulde have sit eget Bogholderi. Det var

tidligere ført under Et. Jeg maatte derfor en Gang imellem til Bassin, dels for at sætte Bertelsen ind i Forholdene og dels for at anlægge de nye Bøger i Filialen deroppe, med hvilke jeg foreløbig skulde føre Tilsyn.

Jeg havde saa smaat haabet paa, at Bertelsen skulde have valgt at komme til Frederiksted, da han reiste ud sammen med den danske Læge Cellin, der boede i Westend, og jeg derfor troede, at han skulde have paavirket ham til at tage derned, men det blev der nu ikke noget af. Thi ganske vist var Westend merkantilt set den betydeligste By, men det var ligesom der var et lidt mere kultiveret Liv i Bassin, maaske paa Grund af at Gouvernements-Bygningen fandtes der og ligesom satte sit Præg paa Livet. Desuden havde Mor jo de fleste af sine Bekendte deroppe, saa det var for os begge en Skuffelse, at vi blev bundne til Westend, selv om jeg – uden at rose mig selv – kunde tage det som en cadeau, at jeg skulde blive der, hvor Forretningslivet mest pulserede.

Det blev nu bestemt, at vor Kontortid i begge Byer skulde være 9 til 12 og 1 til 4.

Jeg nævnte foran den nye store Fabrik ”Betlehem”, som jeg selvfølgelig ogsaa kom i Forretningsforbindelse med. Den har jeg nogle Gange været ude at se. Det var virkelig en imponerende Forretning, men give en blot nogenlunde forstaaelig Forklaring eller Beskrivelse af hvorledes Fabrikationen foregik er meget svært for mig. Ude fra Markerne kom Sukker-Rørene i smaa Kærrer trukket af Muldyr, Indholdet blev læsset af ved Fabrikken, hvorefter Rørene, der selvfølgelig ude paa Marken først var befriede for overflødige Toppe, der anvendtes til Kreatur-Foder, blev førte paa lange ”Baand” ind gennem et stort System af Valser, grovere og senere finere, hvorved al Saften blev presset ud af Rørene og løb i lange Kanaler, der førte den gennem forskellige Destillations-Apparater indtil den endelig endte oppe i de mægtige kedler, hvor den kogtes en vis Tid under meget høj Temperatur. Affaldet – de udpressede Sukkerrør – endte saa uden for Fabrikken, og naar de var tilstrækkelig tørre, blev de anvendte til Brændsel under Kedlerne. Noget appetitligt syn var det nu ikke, for jeg har gentagne Gange set Negrene ganske roligt staa og tisse i Suktorsaften, det spillede ingen Rolle og var saa deilig nemt. Der skete jo

neppe nogen skade paa Sukkeret, da det som sagt senere kogtes under meget højt Tryk og meget høje Varmegrader i de forskellige Kedler, indtil det i den sidste begyndte at krystallisere og til sidst kom ud af Kedlerne som et færdigt Produkt, parat til efter Afkøling – at fyldes i Sække, der saa gik videre til New York.

Det var det man her hjemme kalder Puddersukker, der fremstilledes. I maa ikke forestille jer, at det var hvidt ”Melis”, det fremstilledes i det Hele taget ikke paa St. Croix, men kun paa de store Raffinaderier i New York eller andre Steder. Produktet kaldtes derude for ”Muscovado” Sukker. Men som sagt nærmere beskrive Fabrikationen evner jeg ikke.

Selvom jeg havde befundet mig vel i min midlertidige Bolig i Bruels Hus, saa blev det mig dog for dyrt i Længden at føre egen Husholdning for en enkelt Person, og morsomt var det heller ikke altid at være ene, saa jeg besluttede mig til fra 15’Oktober 1905 at slaa mig sammen med Herr Ford og spise hos ham. Jeg indgik paa at betale ham Frc. 125.- om Maaneden for fuld Forpleining, og da han ikke boede saa langt fra mig var det ingen Vei at tale om. Han var Ungkarl, havde sin meget gamle Mor boende hos sig og en Tjenestepige, der klarede Alt. Moderen var komplet senil, hun havde i alle sine Vinduer Tøj-eller Papirblomster, som Sønnen havde skaffet hende, og disse kunstige Blomster gik hun troligt hver Dag og vandede, det var nu hele hendes Tivoli. Hos Ford fik jeg rigtig god Mad selvom den ikke just var dansk-præget, men man vænte sig efterhaanden til at spise de Retter, som kunde faas, og som Negrene forstod at lave. Ford selv var en prægtig Mand, men ogsaa han havde sine Særheder, saaledes havde han i sit eget Værelse staaende sin Ligkiste, og inden i den var opstillet et Skelet. Den havde han selv forarbejdet og givet strenge Ordre til, at den skulde benyttes til ham ved hans Død, hvad den da ogsaa blev, for jeg oplevede hans Død derude.

Han havde en af de privilegerede ”Rom-shopper”, det var nok hans egentlige Indtægts-Kilde, og henede kunde man Dagen lang se Negrene sidde og drikke den saakaldte ”Hvide Rom” det man her hjemme kalder for ”Slave-Rom”. De fik en Snaps for 1 cent, og naar de havde faaet et Par Stykker, var de tilstrækkelig fulde til at de kunde søge Skygge et eller andet Sted og sove Kæferten ud for snart at begynde paa en ny.

Der er det underlige ved Rom, at den straks naar den fremstilles er fuldstændig vandklar, den bliver saa lagret, og den maa ifølge Loven overhovedet ikke drikkes, forinden den har været lagret i syv Aar, først da begynder den at antage den brunlige Tone, som vi kender. Der stod en stor Formue i Beholdningerne i disse Romboder, og der var stort Svind i dem, idet al Rom ung eller gammel hvert Aar skal ”styrtes” som det hedder, hvilket bestaar i, at man anbringer Ankeret oven over et andet, og saa lader Rommen ganske langsomt flyde over i et nedenunder liggende tomt Anker, saaledes at den blot et Øjeblik udsættes for Luften. Man kan deraf forstaa den høje Pris den virkelig fine 25 a 30 Aar gamle Rom kommer i, for Svindet kan i denne Periode komme op paa 75%, saa der kun af den fine Rom bliver 25% til Salg. Det var ikke enhver Mands Sag at passe saadan en shop, for man skulde være meget varsom med de forskellige Aargange.

Hos Ford holdt jeg ud til mit Ægteskab med Mor, vi havde det i alle Henseender fredeligt og rart sammen, undertiden sad jeg hos ham om Aftenen og sludrede, og det kunde da ogsaa ske, at han trakterede mig med en virkelig fin Rom-Grog, men han var for øvrigt meget maadeholden selv.

I November blev jeg daarlig i Maven, fik en voldsom Diarrhoe og maatte holde Sengen hjemme hos mig selv i fire Dage, hvor jeg levede af tørt Brød, Te og Salep, og jeg tabte fem Pund paa fire Dage i Vægt. Ford var flink og saa jevnlig til mig. Jeg var selvfølgelig letsindig, da jeg endelig kom op, tog paa Køretur, fik et lille kort Tilbagefald, men efterhaanden drev det dog over. Sandsynligvis skyldtes det nok den forandrede Kost hos Ford. Mens jeg laa i Sengen maatte min Assistent klare hele Butikken i Banken og om Aftenen maatte han komme hjem til mig for efter Diktat at skrive den engelske Korrespondance og Indberetningerne til Direktionen.

Min Fødselsdag den 28’Oktober forløb ganske bramfrit, jeg havde ikke mælet et eneste Ord herom til nogen, kun fra Familien i St. Thomas fik jeg Telegrammer og ogsaa flere Gaver bl.a. 3 Kasser Havanna-Cigarer fra den gamle Moron.

Sommeren havde været meget regnfattig og Høsten tegnede sløjt. I Orkantiden (fra 25’Juli til 25’Oktober) havde vi ret uroligt Veir, flere Gange med stærkt Uveir med Lyn

og Torden, der ellers sjældent forekommer, og saa kom der naturligvis i dette Uvejrs Følge nogen Regn, men ikke nok til at redde Afgrøden.

Underligt nok, at det hedder ”Orkantiden” for den falder faktisk i den aller varmeste Tid og det er som Regel aldeles blikstille. Men sker det, at der bliver varslet Orkan, saa kan man ogsaa komme ud for, at alle onde Magter slippes løs. Der har været saa mange Orkaner paa Øerne i Aarenes Løb, og der henlaa endnu talrige Ruiner baade i Byen og paa Landet af Ejendomme, som var blevet totalt knuste af Stormen. I Orkantiden etableres der regelmæssig Veir-Tjeneste mellem alle de vestindiske Øer og disse Beretninger opslaas paa Fortet. Kommer der en Orkan kan den være saa voldsom, at Tagene af Husene rives af og kan kastes flere Hundrede Meter bort. Nærmer en Orkan sig, saa affyres der fra Fortet tre Varselsskud, hvorefter enhver har at forføje sig hjem til sin Bolig og barrikadere Huset med de Skodder, der paa enhver Ejendom sidder uden for de almindelige Persienne-Vinduer og man bør forføje sig ned i det lavest liggende Rum i Huset indtil Afvarsling er sket. Ganske som vi nu kender det her hjemme med ”Luftalarm”. Jeg har ikke oplevet, at en Orkan har ramt os direkte, men jeg har dog oplevet, at der blev givet Varsel-Skud fra Fortet og vi – det var efter vort Bryllup – maatte barrikadere Huset og selv flygte ned i vor underste Etage. Orkanen kom ikke lige over os, man passerede Jamaica, saa ret langt var den ikke væk.

Det er ret uhyggeligt, og man gør sig vanskeligt noget Begreb om hvad en saadan Orkan kan betyde, naar man ikke selv har oplevet den. I 1916 – altsaa efter min Hjemkomst – hjemsøgte St. Thomas og St. Croix af den frygteligste Orkan, man nogensinde havde oplevet. Af Beskrivelser, jeg har læst herom kan jeg nævne, at Vinden menes at have haft en Styrke af ca. 200 Kilometer i Timen. De’r fandtes efter denne Orkan bogstavelig talt ikke et ubeskadiget Hus paa Øerne og ikke et Træ, der ikke enten var knækket som en Tændstik eller i bedste Fald ribbet for alle sine Grene og Blade. Mange Baade var slynget paa Land og fuldstændig knuste.

Den Gang (1916) laa ”Valkyrien” derude i Anledning af Salget, og det var dette Skib, der først alarmerede Befolkningen, i det et kollossalt Barometer-Fald varslede den uhyggelige Begivenhed.

Da jeg/vi nu nærmede os den Dag, som vi havde bestemt for vort Bryllup, maatte jeg se mig om efter en nogenlunde passende Bolig i Westend. Haabet om Bassin var jo glippet, og efter at have konfereret med min Ven Ford fik vi Kig paa et stort smukt Hus, der ikke i lang Tid havde været beboet og kunde faaes straks. Det tilhørte en Planter Lunny paa Plantagen ”Anguilla” paa Øens Sydside, og med ham kom jeg saa i Forhandlinger, der resulterede i, at han slog af paa den oprindeligt forlangte Leie af Frc. 100.- mdl til Frc. 75.- og for dette Tilbud kunde jeg ikke staa, det var i Virkeligheden ogsaa meget billigt. Selvfølgelig maatte han gøre det helt i Stand, male ind- og udvendig, sætte haven i sømmelig Stand, og det gjorde han ogsaa meget nydeligt, saa det blev en rigtig pæn Bolig vi fik ud af det. Jeg lagde selv alle Ringeapparater ind i Ejendommen til alle Stuer, men ellers havde jeg ingen Udgifter paa Reparationer.

Det værste var den store ”Cisterne”, der laa ved Siden af Huset den havde ikke været benyttet i mange Aar, men den forlangte jeg nu tømt og rensat samt kalket paany indvendig. Det var et større Arbejde, og det var med Vemod Negrene saa alt det deilige Vand blive pumpet ud, og de fik da ogsaa Tilladelse til at komme med alle deres Spande og Kar og faa alt det Vand, der blev pumpet op, og de benyttede sig i høj Grad af Tilbudet.

Det var egentlig letsindigt af mig, at lade Cisternen helt tømme, for sæt nu, at der ingen Regn kom, inden vi skulde flytte ind, saa havde vi været slemt ”paa Spanden” om jeg saa maa sige. Det viste sig nu alligevel at være klogt, for der laa en halv Meter Snavs – bogstavelig talt ren Snavs – på Bunden af Cisternen, saa den maatte graves tom og spules, derefter desinficeres og endelig kalkes indvendigt.

Forholdet er jo nemlig det, at man ikke har andet Vand end det, der kommer fra Himlen, det skyller ned ad Taget og i Afløbsrender føres det til Cisternen, der i Reglen ligger ca. 1 Meter under Jordens Overflade, og her har man saa ved Hjælp af en Pumpe at suge det op igen, naar man skal bruge det. Appetitlig er Tanken jo ingenlunde, men der er

ingen anden Udvei. Selvfølgelig skulde man koge det, derefter atter afkøle det igen, men dette var temmelig haabløst, da man jo meget ofte afkølede sit Drikkevand med Is, der saa sandt ikke var lavet af kogt Vand, saa derfor blev hele denne Foranstaltning ret illusorisk, og man opgav det efterhaanden og haabede paa, at det gik godt, men Faktum er, at Drikkevandet er en Aarsag til megen Sygdom derude, navnlig vistnok Tyfus.

Der var nu kommen en lille skude fra St. Thomas, som havde alle vore Møbler ombord, hvilke det lykkedes mig at faa toldfrit ind som "Den Indflyttendes personlige Ejendele", men jeg tror nu nok, at det var mit nære Venskab med Toldforvalteren, der gjorde Udslaget. Saa gik jeg i Gang med at pakke ud og faa alle Møbler samlede og sat paa den Plads, jeg i Forveien havde tiltænkt dem, og efterhaanden tog det Hele Karakter af et virkeligt pænt og hyggeligt "Hjem". Selv med mine Evner som Amatør-Snedker tog det mig dog ikke saa lidt Tid, jeg vilde ingen Hjelp have, kun mit Bud fra Banken kom og hjalp mig Kasserne op i Huset.

Nu nærmede Julen sig, og jeg havde faaet Direktionens Tilladelse til at forlade Øen i Helligdagene, det var saa heldigt at Dagen før Juleaften var en Lørdag, saa der var tre sammenhængende Juledage.

Da jeg dels ikke kunde naa op til Bassin og da jeg ikke stolede blindt paa at den gamle Skude "Vigilant" kom ind i rette Tid, havde jeg af Herr Pentheny i Bassin chartret en lille Slup, som ogsaa ganske rigtigt kom til Frederiksted ved Middagstid, og den 23' December gik jeg ombord i denne lille skude for at seile de 75 Kilometer til St. Thomas. Klokken var da 4½ om Eftermiddagen. Nøglerne til Banken turde jeg dog ikke tage med mig, men deponerede disse hos min Ven Ford i en forseglet Kuvert, som kun han maatte bryde, saafremt noget uforudset skulde indtræffe.

Det skulde blive en interessant Seiltur om end ikke just behagelig. Baaden var en lille Skøjte, og da det blæste bravt, havde vi Fornøjelse at faa den ene Skylle over os efter den anden. Kahyt fandtes selvfølgelig ikke, og drivvaad blev jeg lige til Skindet. Da vi var kommet et godt Stykke ud paa det karaibiske Hav blev tre af Baadens fire mand sat til Pumperne, og paa min forbavsede Forespørgsel om Grunden hertil, fik jeg det trøsterige

Svar, at Baaden havde været paa land for at blive eftersat inden denne "Reise", og saa haavde man glemte at faa nogle Huller efter nogle Nagler lukkede tilstrækkeligt, derfor sivede Vandet ganske roligt ind i Baaden, og vi maatte pumpe hele Veien. Det er saa oplivende at høre, naar man ved sig paa et Farvand, hvor man har maalt 7 Kilometer Vand – uden at finde Bund -. Naa, jeg hang paa den, som man siger og havde ikke andet end at haabe paa, at det maatte gaa godt, men jeg tav stille med det paa St. Thomas, da jeg skulde tilbage med samme Skude oveni Købet paa Nat-Seilads.

En lille ganske morsom Oplevelse havde jeg dog paa Turen. Som altid, naar saadanne Baade var paa Søen, havde vi en ret lang Line ude i Haab om at gøre en eller anden Fangst, og pludselig gik Baaden halvt i Staa, for vi havde faaet en stor Fisk til at bide paa Krogen. Det var en saakaldet "Baracuda" en hæsleg Rovfisk i Lighed med Haierne. Det var et stort Eksempel det faldt i vor Lod at fange, den maalte nemlig fire Alen i Længden, og jeg troede bestemt vi var kængrede, da de tre af Mandskabet stormede til den ene Ræling for at faa det store Dyr halet indenbords, hvad de egentlig vilde med den, aner jeg ikke, for saa vidt jeg ved er den uspiselig, men det skal ikke undre mig, om Negrene alligevel æder den, eller ogsaa har de kun villet have den for senere at prale af denne vistnok ret sjeldne Fangst.

Naa – mørkt blev det jo og jeg fik min "Mellemad" frem og fik den sat til Livs. Af Ford havde jeg faaet en Flaske billig Rom, og med den gjorde jeg mig til Kammerat med Mandskabet, som nu rigtig fik Lyst til paany at gaa i Gang med Pumperne. Vi naaede endelig til St. Thomas Kl. 11 Aften altsaa efter 6½ Times Seilads, saa I kan forstaa, at nogen Vind har der været, det var fint klaret, men jeg var slet ikke ked af det, da jeg atter følte fast Grund under Fødderne, og jeg henstillede høfligt til "Kapteinen" ombord, at han skulde se at faa de Huller i Bunden lukkede, inden vi skulde tilbage ad samme Vei, det fik han formentlig ogsaa, for der blev ikke pumpet paa Tilbageveien.

Man havde ikke ventet mig saa tidligt paa St. Thomas, saa jeg stod ene og alene paa Molen med min Bagage, indtil jeg fik alarmeret en Neger, der i en af de smaa "Drosker" kørte mig ud til Villa Olga, hvor jeg skulde bo under mit Ophold. Her var selvfølgelig alle

for længst gaaet til Ro, men jeg fik dog Avies Søster Tina alarmeret og kom i Ly for Natten, men jeg tror nok, at jeg hele Natten havde en ”vuggende” Fornemmelse efter den mindre behagelige Seilads.

Næste Dag var Juleaftensdag, det varede ikke længe, før jeg om Morgen var oppe paa ”Bluebeards castle”, hvor jeg blev hele Dagen, da Aftenen skulde feires der. Ofte tænkte jeg selvfølgelig tilbage paa de mange, mange glade Juleaftener, jeg havde haft i mit Barndomshjem, og ikke mindst tænkte jeg paa den sidst forløbne Juleaften ombord paa vort deilige Skib. Her var Forholdene noget helt andet og for mig selvfølgelig fremmed. Julestemning, saaledes som jeg tænkte mig den, kunde ikke fremtrylles, men alligevel havde vi en rigtig rar og hyggelig Juleaften, men Juletræ fandtes naturligvis ikke, da Grantræer som bekendt ikke kan trives i Troperne.

Men på Gaver var der saa sandelig ikke sparet, og jeg for min Part blev saa rigeligt betænkt, at det gik langt over Grænsen. Af den gamle Moron en Kasse Havanna-Cigarer, af Fru Moron et Barber-Sæt, af Mor et Guld-Penkala- (som jeg senere mistede paa St. Croix) og et selvbeslaaet Cigar-Etui, og meget mere, som jeg nu ikke erindrer.

Jeg trak mig dog ret tidligt tilbage til Villa Olga, for jeg havde faaet Planen for de kommende Helligdage, og den var af en saadan Art, at jeg indsaa, at den vilde stille store Fordringer til min fysiske Kraft.

1’ste Juledag var hele den Moronske Familie paa en Køretur til Øens Vestside til en lille Bugt, der hed ”Moscito Bay”, Frokosten havde den unge Moron (Juanito) og Fanny – som I jo kender – sørget for, og det var en rigtig fornøjelig Udflugt, Cocktails havde vi selvfølgelig ogsaa med og alle Slags Raffinementer, som den unge Moron havde kunnet finde i sin Forretning. Der var bare det kedelige, at jeg ved Tilbagekomsten til Byen maatte klæde mig om for at aflægge Visit hos Guvernør Cold for at takke for en gennem Familien Moron modtagen Indbydelse til Bal 2’den Juledag. Naa jeg beholdt Stadsen paa, og om Aftenen var hele Familien samlet paa ”Bluebeards castle” til en større Galla-Middag i Anledning af Julen. Disse Middage deroppe var altid meget raffinerede og det flød med Vin af alle slags og de utroligste Retter, som man ellers aldrig drømte om. Fru Moron havde

et Værelse eller Kælder fyldt med alt muligt der kunde kildre en Gane, selvfølgelig Conserves, men ikke derfor mindre godt eller mindre velsmagende. Dagen havde været ret lang for os med vor Frokost-Tur, saa det blev ikke saa sent førend jeg kørte med Tina og hendes Mand tilbage til Villa Olga.

Selvfølgelig havde Mor og jeg travlt med at lægge alt til rette med vort forestaaende Bryllup for Øje, og jeg maatte atter og atter ridse huset op og forklare, hvor de forskellige Møbler var placerede og maatte selvfølgelig placere det om igen, naar jeg var tilbage paa St. Croix.

2'den Juledag skulde ikke blive mindre anstrengende end første.

Vi var et større Selskab – ialt ca. 50 – blevne inviterede af Ø. K.'s agent en dansk Mand ved Navn Hansen paa en "pick-nick" denne Gang ud til Øens Østside til en lille Plantage, der kaldtes "Tutu". Hver især maatte sørge for sin egen Befordring, og selvfølgelig kørte jeg med Lolo og Mor samt Malling Holm. I Udflugten deltog ogsaa mange af den danske Orlogsmand "Ingolf"s Officerer, den laa netop i Vestindien paa den Tid. Det blev en meget animeret Frokost, der først sluttede med en lille Dans, og endelig ved tre-Tiden brød vi op, for vi skulde hjem og gøre os i Stand til Gouvernørens Bal om Aftenen. Jeg fik Indbydelse til Bal paa Ingolf til 3'die Juledag, men maatte selvfølgelig refusere, da jeg til den Tid forhaabentlig skulde være paa St. Croix igen.

Da jeg var vel hjemme paa Villa Olga og var omklædt, blev min Bagage sendt ind til Juanito med Undtagelse af det Antal Skjorter og Flipper, man antog at faa Brug for til Ballet, fra hvilket jeg skulde direkte ombord. Ballet hos Guvernøren var en straalende Fest, vi var ca. 150 til Stede, deriblandt selvfølgelig de fleste af Ingolfs Officerer og desuden Officerer fra andre Orlogsmænd, der samtidigt laa i Havnen. Det var egentlig Meningen, at jeg skulde været reist om Eftermiddagen, men da det blæste ret godt, tog jeg Chancen og blev for at deltage i Ballet i Haab om, at jeg kunde naa til St. Croix i Nattens Løb.

Musikken leveredes af Ingolfs Orkester, og der blev serveret en ganske udmærket "staaende souper", hvor Vinen flød ogsaa Champagne, og den kvindelige Ungdom fik Benene godt rørt hele Aftenen. Selvfølgelig var der ikke noget rigtigt Marked

for en sølle Civilist som mig, desuden var jeg jo forlovet og havde ingen Interesse for Damerne, ja selv Avie havde nok at gøre med at danse med Officererne og hun havde vistnok mangan lille "flirtation" den Aften, navnlig efter at jeg var gaaet.

Kl. 12½ takkede jeg Guvernøren og Frue og begav mig til Juanitos Hjem, skiftede i en Fart Tøj og var snart efter ombord i mit Skib, der laa og ventede paa mig nede ved Kaien. Som sagt blæste det ret godt, og det blev en kølig tur efter Dansen, men vi kom dog over paa næsten samme Tid som Udreisen havde taget, idet vi var i Frederiksted Kl. 10 næste Morgen akkurat en Time senere end Banken lukkede op, men min Assistent havde faaet Nøglerne hos Ford, og der var ingenting sket.

Det havde været en herlig Jul, lidt anstrengende paa forskellig Maade, som I kan forstaa, og i Banken fik vi nu ret travlt efter de mange Helligdage.

Det skulde jo hverken gaa værre eller bedre end da jeg kom hjem til mig selv, laa der en Indbydelse fra den danske Læge Cellin til Bal samme Aften, som jeg var kommen fra St. Thomas. Det var et Selskab kun for de Danske, men det var trods alt meget fornøjeligt, og vi holdt dog ud til Kl. 1. Behøver jeg at tilføje, at jeg næste Aften gik i Seng Kl. 8.

Nytaarsaftensdag maatte jeg til Bassin for at tale med Gouvernementet om Udsendelsen af de nye Sølvmonter, der nu endelig var kommet derud, men jeg var dog saa betids tilbage i Westend, at jeg kunde sidde lidt oppe og hørte alle Byens Kirkeklokker ringe det nye Aar ind. Der var Gudstjeneste i alle Kirkerne, i hvilken jeg dog ikke deltog.

Ved Aarsskiftet gik mine Tanker selvfølgelig ligesom Juleaften ofte hjem til Familien i Danmark, hvilken jeg i mit stille Sind ønskede godt Nytaar, ligesom jeg tænkte paa Avie og hendes Familie.

Festerne var ikke forbi endnu. 1'ste Nytaarsdag var der blevet arrangeret en Sammenskuds "pick-nick" ude paa Landet paa en gammel og ubeboet plantage, der hed "Spanish town". Den var til Festen fikset lidt op og Væggene dekorerede med Flag og Kokos- og Bananblade og hver havde sørget for sin Part af Fortæringen og Drikkevarerne.

Udgifterne blev reparterede paa Deltagerne, hvis Antal var ca. 50. Festen forløb som alle andre med Dans og Sjov og Nydelsen af forskellige ”drinks” hele Natten igennem, og jeg kom først hjem til Westend i min Vogn, da Klokken var 4½ næste Morgen. Kan det undre jer, at man efterhaanden blev en Klud og ikke kunde hænge sammen efter al den Natte-Kommers. Ubegribeligt, at jeg kunde holde til det, men det gik brillant. Ved denne Leilighed havde jeg nu ikke villet refusere, da jeg vidste, at der kom flere Plantere, som det var mig om at gøre Bekendtskab med, det kunde altid have sin Betydning for mig i min Stilling i Banken, og man saa deiligt saadan en Aften, naar Folk er blevet lidt halvfulde faa Oplysninger om ting, som det ellers kunde være svært at komme under Veir med, og hvem vilde ikke gerne betro sig til ”The Bankmaster” – det var mig.

Vort nye Hjem stod for saa vidt færdigt, ventede kun paa Husets unge Frue, og jeg pakkede da mine Ting sammen og flyttede fra Brüels Hus op i vort nye Hjem. Takket være Brüel var min Ungkaarle-Tilværelse gaaet saa nogenlunde, jeg havde moret mig godt og jeg havde lært en Mængde Mennesker at kende, alt i alt var der ikke noget at være ked af.

Jeg vil da slutte dette Afsnit af min lille Beretning og gaa over til min Tilværelse paa St. Croix sammen med Mor.

..ooOoo..

MORS OG MIN TILVÆRELSE PAA ST. CROIX

Efter at Direktør Friis var kommen til Frederiksted for at vikariere for mig, mens jeg var borte, reiste jeg den 14' Januar 1906 - der var en Søndag – og der tilfældigvis var Skibslæilighed til St. Thomas med en Damper over til St. Thomas sammen med en Del af Gæsterne fra St. Croix, der var indbudte til vort Bryllup. Flere havde sendt Afbud, det var ikke saa let for folk at være altfor længe borte ad gangen fra deres forskellige Virksomheder. Denne gang boede jeg hos den unge Juanito Moron /Avies bror), der nu skulde være min Forlover i Stedet for Mr. Morrell, som var kaldt til Barbados i uopsættelige Forretninger. Selvfølgelig var jeg mest oppe hos Avie paa Bluebeards castle, hvor jeg maatte aflægge udførlig Rapport igen om, hvorledes jeg havde indrettet vort Hjem i Westend. Der var jo kun saa faa Dage til vort Bryllup, og der var nok at snakke om, og forskellige Gaver bl.a. fra min Slægt herhjemme og fra Venner i Danmark var for længe siden ankomne og blev nu tagne i Øjesyn af alle deroppe.

Onsdag den 17' Januar oprandt vor store Dag, og jeg var selvfølgelig hos Avie hele Dagen fra tidlig Morgen. Man havde ikke den fjollede skik, som i alle Tilfælde tidligere galdt i Danmark, at Brud og Brudgom ikke maatte se hinanden paa Bryllupsdagen førend i Kirken. Vi var sammen hele Dagen saalænge, som Tiden tillod, inden vi skulde pyntes til Festen.

Hele St. Thomas var pyntet med flag i Hundredvis til vor Ære, og selv de i Havnen liggende Orlogsmænd havde heist Flagpynt. Glade stod vi oppe paa Højen og saa ned over den pyntede By, vi vidste jo, at al den Opmærksomhed galdt os og ikke mindre de gamle Morons, som var saa skattede i Byen. Snart begyndte Gaverne at strømme ind og der kom den ene prægtige Blomsterdekoration efter den anden i et Antal af 52, blandt disse var en mægtig Dekoration fra Officererne paa den tyske Panser-Krydser ”Bremen”, hvis Officerer ogsaa var indbudte til at deltage i Festen om Aftenen. Mange af Avies Venner og Veninder kom allerede op om Formiddagen enten for selv at overbringe deres Gaver eller

for at se de andres. Alt var udstillet i den store Havesal ud mod den aabne Balkon og Bordene bugnede, maaske til Misundelse for mange af Gæsterne.

Jeg var unægtelig en lille Smule benauet ved Situationen, jeg var jo den eneste, der ikke havde en eneste Slægtning nærværende, men jeg var jo tilfreds med hele Familien Morons utrættelige Kærlighed og Opmærksomhed imod mig. Avie var derimod i Perlehumør hele Dagen, kun naar hendes Tanker streifede Afskeden fra hendes Barndoms-Hjem, kunde hun blive lidt trist i Sindet, men var det egentligt saa underligt.

Kl. 1 om Eftermiddagen kom der Telegram til os fra Valdemar i Stockholm og Kl. 3 kom Telegram fra Far og mine to trofaste Venner Aage og Oscar, det var ligesom et lille pust derhjemme fra og et Bevis paa, at man tænkte paa mig paa denne Dag. Fra St. Croix indløb ogsaa en Mængde hjertelige Hilsener fra Venner og Bekendte, og det var mig et lille Bevis paa, at jeg ogsaa der havde forstaaet at skaffe mig Venner.

Om Eftermiddagen maatte Avie og jeg jo gaa hver til sit for at smykke os til selve Højtideligheden i Kirken. Denne var for øvrigt i Dagens Løb blevet festligt pyntet af Avies Veninder med Blomster og Grønt, saa den rigtig kunde være en skøn Ramme om den store Begivenhed. Vi blev viiede i den Danske Kirke derude efter Dansk Ritual, men paa Engelsk. Det var den danske Præst Pastor Petersen, der foretog Vielsen, og naar den foregik paa Engelsk var det jo kun en naturlig Følge af, at kun meget faa af de tilstedeværende kunde forstaa Dansk – Avie heller ikke.

Jeg mødte med min Forlover - Juanito – et Kvarter i Otte om Aftenen, og da vi var placerede, hvor vi skulde være blev der aabnet for Gæsterne, som snart fyldte det ikke saa forfærdelig store, men meget smukke Kirkerum. Lige bag os sad Hans Excellence Gouvernøren i stiveste Galla med en lang Række store og smaa Dekorationer. Der var indbudt ca. 100 Gæster, deriblandt som før nævnt "Bremen"s Officerer og ligeledes Officerer fra en russisk Orlogsmand og disse forskellige Officerer alle i den stiveste Galla med Dekorationer pyntede naturligvis mægtigt i Forsamlingen.

Præcis Kl. 8 i samme Øjeblik som Vagtskudet faldt fra Fortet gik Døren op og Avie førtes ved sin smukke Faders Arm op ad Kirkegulvet, hvor jeg modtog hende i Koret.

Avie fulgtes af fire smaa søde Brudepiger, alle ens klædte i en blaa Kjole med Tull over og alle med smaa Buketter i Haanden.

Avie var selvfølgelig klædt i hvidt, en hvid Silkekjole og stort Slør. Blomster i Haanden, og paa Haaret en herlig Krans af Orange-Blomster som ogsaa var heftede i smaa Buketter paa selve Kjolen. Langt Slæb og da hun traadte ind gik der en sagte Mumlen af Beundring ud, og alle reiste sig. Jeg maa have Lov til at sige, at Avie saa henrivende ud og var saa elegant udhalet som nogen Brud kunde være. Hendes Far gik, smuk og majestætisk som han var, stolt op ad Gulvet med hende.

Selve Højtideligheden i Kirken varede kun 20 Minutter og vi gik saa sammen ned ad Kirkegulvet til Tonerne af ”En Skærsommernatdrøm” og uden for Kirken var Gaden sort af Folk, som vilde se paa Stadsen og som hilste os med rungende Hurra-Raab. I en saakaldet ”Glaskaret” – der maa have været en saadan i St. Thomas – kørte saa Avie og jeg op til ”Bluebeards-castle”, hvor Husets Tyende hilste os med de hjerteligste Hilsener og Velkomst-Udbrud. Derefter blev vi placerede paa den for os bestemte Plads for at ”give Kur” efterhaanden som Gæsterne kom kørende op til Huset, der var mange Vogne i Gang den Aften paa St. Thomas. Vi maatte selvfølgelig hilse paa alle og takke for al den Virak, der var strøet for os paa denne Dag. I kan nok forstaa, at jeg følte mig lidt benauet ved at være Midtpunkt i al denne Festivitas.

Da endelig alle Gæster var komne derop, blev vi førte ind i den store Spisestue og her paa et Bord i Midten af Stuen var anbragt den traditionelle ”Wedding-cake”, som var noget af et Vidunder af Bagværk. Den æltes i Champagne, og den indeholder saa mange lækre Sager, at jeg slet ikke vil gøre noget Forsøg paa at nævne dem. Den er dækket af hvidt Sukker-Overtræk og dekoreret med Orange-Blomster. Denne Kage er det Skik og Brug at Bruden selv skærer for, og man byder den derefter rundt paa mindre Fade, saa enhver kan faa en smag af den. Der var yderligere blevet lavet en Del smaa Æsker, i hvilke der til fraværende Venner – ogsaa i Danmark senere blev sendt et lille Stykke. Den skal have kostet 50 Dollars at fremstille, en aldeles urimelig Udgift for at overholde en saadan Tradition.

Ved det første Glas Champagne udbragte Consul Moron en Skaal for de Nygifte, og det var nu min Tur at svare. Da jeg i Breve til Far har skrevet talen ned, vil jeg ogsaa her citere den, det kan maaske mere jer at høre, hvad jeg havde paa Hjerte ved denne Leilighed. Den blev selvfølgelig holdt paa Engelsk og lød saaledes:

”Your Excellency. Ladies and Gentlemen. Will you please join me in drinking the health of “Consul and Mrs Moron and in wishing them both long life and prosperity. For myself I have to thank them “both very much for their kindnesses to me since my arrival to the Danish West-Indies one year ago, and in “fact I must say, that as well here as in St. Croix I have always experienced great kindness and hospitality “from everybody, so I have every reason to be exceedingly grateful to the West-Indies, and now since I found “my wife out here, I feel doubly so, and to you my dear parents-in-law I can only say, that I will endeavor to “show you my appreciation and my good luck in doing my very best to be a good and loving husband to my “dear Avie, and I will do my very best to relieve all the wants, she in the beginning certainly will feel, and I “hope and trust, that time will prove to you both how near and dear she stands to me. Ladies and Gentlemen. “To the health of Consul and Mrs Moron and their family wishing them all good luck and prosperity.”

Efter at disse Formalia var overstaede, blev der selvfølgelig danset af Alle. Jeg havde Fornøjelsen sammen med Avie at danse en Francaise med Gouvernøren og hans Frue som vis a vis, jeg havde ikke meget Begreb om denne Dans, der ellers aldrig dansedes derude, men det gik dog an alligevel. Snart slog man dog over i de sagte Valse og ”Spanish dance” der passede os bedre. Der var begribeligvis i Løbet af Aftenen megen Trakteren, der blev serveret Sandwiches, man drak Is-Punch, Whisky og hvad man ellers ønskede, der var sandelig ingen smalle steder. Alle beundrede naturligvis Gaverne, der stadig stod udstillede.

Klokken 12 trak Avie og jeg os tilbage fra den i Sandhed meget straalende Fest, men Gæsterne holdt meget længere ud forinden det var Slut. I den før omtalte Glaskaret kørte vi saa ud til Avies Søster paa Villa Olga, hvor vi skulde tilbringe vore første Hvedebrødsdage. Der stod endnu sort af Mennesker oppe ved Huset, der hilste os med fornyede Hurra-Raab og gode Ønsker. Traditionen med Risengryn blev ogsaa overholdt.

Hvedebrødsdagene paa Villa Olga tilbragte vi med at foretage Køreture paa Øen og aflægge en Del Visitter. Vi kunde ikke komme tilbage til St. Croix, da der foreløbig ingen Damper gik, og jeg syntes jo ikke vor Ankomst til St. Croix skulde ske med den kedelige ”Vigilant” og saa maaske ligge hele Natten paa Søen. Standsmæssigt maatte det være. Men for Resten var jeg ked af det, da Direktør Friis stadig var der ovre og han længtes selvfølgelig efter at vende hjem til sin Gerning.

Da vi endelig skulde af Sted faldt selvfølgelig Avies Humør nogle Grader ved Adskillelsen fra sin kære Familie,, og for at lette hende Overgangen i nogen Grad tog Tina med os over ogsaa for at være Avie til Hjelp i Huset og med de nye Tjenestefolk, jeg var godt klar over, at der ville blive lavet meget om paa min Gruppering af Møblerne og det hele Arrangement, som jeg selv alene havde forestaaet uden nogen kvindelig Hjelp.

Vi tog da med Damper til Frederikssted fulgt til Skibet af mange af Bryllupsgæsterne og selvfølgelig hele Avies øvrige Slægt og vi kom paa 3½ Time til Westend, hvor man modtog os næsten ligesaa straalende som man havde gjort i St. Thomas. Vi kom til Byen Kl. 5 om Eftermiddagen og fandt hele Byen festligt pyntet med Flag til vor Ære, lige som der var forsamlet mange af mine gode Venner paa Kaien for at tage imod os og hjælpe os med Bagagen. Ja der var endda sendt Vogn fra en af mine Venner – Flemming – for at køre os op til vor Bolig og Familien Merwin sendte straks Bud ned til os – de boede lidt ovenfor os paa Bakken – for at indbyde os til at spise Middag hos dem, da der selvfølgelig ikke var tænkt paa Indkøb af Madvarer i vort Hjem endnu. Det eneste vi naaede at faa var Petroleum, der var intet andet Belysnings-Materiale, og det havde jeg fuldstændig glemt at anskaffe.

Til min store Glæde fandt Avie vort Hus smukt og pænt i alle Henseender og der blev vist i det Hele taget ikke lavet meget om paa mit Arrangement.

Selvfølgelig var jeg tidligt oppe næste Morgen for straks at melde mig til Tjeneste igen i Banken. Direktør Friis var meget elskværdig og udtrykte sin fulde Tilfredshed med mit Arbeide derovre, men han længtes dog ganske naturligt efter at komme tilbage til sit eget Arbeide.

Men jeg skal her forsøge paa at give jer en Beskrivelse af, hvorledes vort Hjem var og var indrettet.

Man leier ikke paa Øerne en Leilighed, men derimod et helt Hus, vort laa lidt oppe i Byen paa den saakaldte "King street". Det bestod af to Etager. I den øverste fandtes 5 store luftige Værelser, i Midten Dagligstuen foran hvilken der løb et langt "Gallery" med Vinduer til Gaden, dette strakte sig fra Hoved-Indgangen langs Dagligstuen og Spisestuen og her havde vi indrettet et lille "cosy corner", hvor vi pleiede at sidde til Dagligbrug. Dette Hjørne var særligt møbleret med nydelige grønne Straa-Møbler med Lænestole og Bord, hvor vi rigtig kunde sidde og have det rart. Til Højre for Dagligstuen laa Spisestuen, der var mindre, men vi kunde dog med Lethed dække til 12 Personer i den. Bag denne laa atter Herreværelset, hvor jeg havde faaet indrettet mit eget lille Lukaf med Skrivebord, Boghylde etc., og bag dette laa saa igen et "Pantry" eller Anretterværelse. Til Venstre for Dagligstuen laa saa vort store Soveværelse og ved Siden af dette et Gæsteværelse, som jeg dog senere lagde Beslag paa til mit eget Soveværelse, naar vi ikke havde Gæster. Udenfor Soveværelse med Dør fra dette var igen et "Gallery" med Udgang fra vort Pantry, og her havde vi ogsaa indrettet et lille "cosy corner" hvor vi kunde sidde om Eftermiddagen naar Solen stod for stærkt paa de andre Stuer.

I underste Etage var der indrettet et Badeværelse, men I maa jo ikke forestille jer dette som et moderne Badeværelse, der var kun et Par store Zink-Kar til vort personlige Brug, diverse Haandklædestativer, Knagerækker etc., men her foregik altsaa den daglige nødvendige Rensning. I øvrigt var der i Stue-Etagen kun tomme Rum, som delvis beboedes af vore tre Tjenestefolk. Og under "Pantryet" var selve Køkkenet med det dertil knyttede Opmagasinerings-Rum, hvor vi bl.a. opbevarede al Slags Conserves, Vin etc. Tjenestefolkene havde to Rum til Deres Disposition, Karlen og Kokkepigen var gifte og Stuepigen havde sit eget rum.

Der var saaledes Masser af Plads til os to Mennesker og den underste etage benyttede vi selv saa at sige aldrig med Undtagelse af Badeværelset.

Fra Gaden førte en stor Stentrappe op til Husets øverste Etage og paa denne var placeret diverse Blomster-Ballier med de herligste "crotons" en Slags meget dekorative Bladplanter, hvis Farver changede i alle mulige Farver. Ved Husets Bagside – altsaa modsat Gaden – havde vi en herlig og efter Forholdene ret skyggefuld Have, hvor der voksede flere store Træer med "Mesapples" en Frugt, der i Smag nærmer sig en moden Graapære, ligesom der fandtes flere Banan Træer, nok i alle Fald til at tilfredsstille vort daglige Behov. Desuden var der "Lime-trees" der bærer en lille Citron-lignende Frugt, som er ganske herlig i kolde Drikke, og som syltede som Asier var vidunderlig. Af Frugter, der vokse paa Jorden saalidt som Urter af nogen Art fandtes ikke, disse kan ganske simpelt ikke gro paa Jorden, uden at de omgaaende vilde blive ædt op af Myrer og andet Kryb. Jeg forsøgte dog en Gang at opdyrke Jordbær, idet jeg havde faaet et Par Planter fra en Plantage, hvor man havde dem i en Urtepotte, og det lykkedes mig ogsaa at faa fremelsket fem Jordbær, men Eksperimentet var saa omstændeligt, at jeg ikke gentog det. Jeg maatte nemlig lave et helt lille Bord i Haven og dettes fire Ben stod igen i fire gamle Conserves-Daaser, der stadigt maatte fyldes med Petroleum for at Myrerne ikke skulde kravle op ad Planterne og ødelægge Frugten.

Naar vi om Eftermiddagen efter Banktid sad paa vort indvendige lille Galleri fik jeg altid efter Banktid serveret en lille Eftermiddags Forfriskning, der som oftest bestod i nogle lækre Sandwiches med et Glas koldt Whisky/Soda til, og mens vi sad her, morede det mig at faa de smaa nydelige grønne Firben, der holdt til i et Lemon Træ, til at komme ganske nær hen til mig. Naar jeg trillede smaa Brødkugler til dem for de hen efter dem og snappede dem, men den mindste Bevægelse fra mig fik dem til straks som et Lyn at fare tilbage i Træet, blandt hvis grønne Blade det var umuligt at faa Øje paa dem. De vidste nøje, hvornaar jeg kunde ventes hjem, og det var ligesom de vidste, at nu vankede der noget, for saa sad de paa rækværket og ventede, mens de pustede deres smaa glasklare Struber op og hævede sig op og ned paa Forbenene. Det var for mig en Fornøjelse hver Dag at fodre disse Smaadyr.

Vor daglige tilværelse var meget regelbunden. Tidligt op og vi fik vor Morgenkaffe paa Galleriet efter vort Bad, derefter i Banken, hjem til Frokost Kl. 12, der i

Reglen bestod af en varm Ret og derpaa følgende Frugt, hvilket vi for Resten ogsaa spiste om Morgen, det var jo saa rart nemt at gaa ned i Haven og plukke de herligste Mesapples eller de deilige modne Bananer. Derefter som før nævnt om Eftermiddagen en lille Sandwich og saa kørte vi som oftest en tur ud i Landet, naar det da ikke var altfor brændende varmt eller – undtagelsesvis – regnede. Vor Middag indtog vi Kl. 7 om Aftenen efter at det var blevet mørkt, den bestod af to Retter Mad, Frugt, og forud havde vi indtaget den obligate ”cock-tail” som alle Mennesker drak, bestaaende af Vermouth, Vand og lidt Whisky med knust is. Pigen vidste Besked hermed, og hun stillede hver Eftermiddag alle Ingredienser paa Buffeten, hvor jeg saa selv miksede den. Der var selvfølgelig mange af Retterne, som jeg i Begyndelse ikke helt kunde gøre mig fortrolig med, der var navnlig en, som jeg absolut ikke kunde taale at se, det var ”Okro-Suppe”. Det var en Purre-lignende Urt, som laa og flød i Tallerkenen og mest af alt mindede om Blæretang, den smagte rædselsfuldt, men var en meget yndet Spise derude. Man maatte jo lempe sig efter Forholdene, og I maa ikke tro, at det var helt let for Husmoder at variere Spisesedlen, for man kunde for Eksempel kun faa Kød, naar det passede byens Slagter at slagte et Kreatur, og Dagen før denne Begivenhed skulde finde Sted, gik han rundt til byens Familier, og man maatte da tegne sig paa en Liste for det ønskede Kvantum. Han slagtede ikke før hele Kreaturet paa Forhaand var solgt, da Kød selvfølgelig ikke i den herskende Varme kunde holde ret mange Timer, før det var fordærvet. Naar man fik Kødet straks om Morgen, maatte man straks give det en lille Stegning, for saa at gøre det helt færdigt til Middagen. Det Kød, man paa denne Maade fik var i og for sig ikke daarligt, men der var selvfølgelig aldrig Talen om at faa et stykke Kød, der havde ”hængt”, som man her hjemme kalder det, det skulde spises straks. En Gang var vi dog udsat for en slem Streg, som Byens bedste Slagter beredte os. Hans Navn var Jackson, og jeg kendte ham meget godt fra Banken, hvor han gentagne Gange havde søgt Laan. Han gik ogsaa rundt en Dag og solgte ”mutton” til Levering næste Dag, og vi tegnede os naturligvis for vor Portion, men da jeg næste Dag kom hjem og havde glædet mig til Lammesteg, saa kom jeg ind i Spisestuen og mærkede den forunderligste Lugt i Stuerne. Da Maden kom paa bordet blev det endnu værre og jeg kunde ikke med min bedste Villie faa mig til at spise af Kødet. Avie var fortvivlet, for hun havde betalt det i dyre Domme, men jeg fik Dagen efter fat i Jackson og foreholdt ham at

Kødet var fordærvet, og da han overfor mig ikke turde skjule sin store Brøde gik han til Bekendelse af, at han ikke havde kunnet skaffe saa mange Penge, som et Lam kostede, og da han nu havde solgt det, tog han den kraftige Beslutning at vride Halsen om paa sin egen gamle Ram-Ged, han havde staaende i sin Baas, og den solgte han saa som Lammesteg. Den stank i den Grad af Moskus, at den var aldeles uspiselig. Han bad om Naade, og jeg gjorde ikke mere ved Sagen, ellers var han absolut tjenlig til at komme i ”Gænget”, som det derude hedder.

I det Hele taget var det vanskeligt for en Husmoder at klare sig, det var kun faa friske Ting, der var at faa til Købs, med Undtagelse af det mest vidunderlige Morgenbrød, som Negerkonerne falbød om Morgenens, det var i alle Henseender ypperligt, men jeg tror nok det var heldigt, at man ikke saa under hvilke Forhold, det var blevet fremstillet, for den simpleste Hygiejne var vistnok negligeret. Frugt var egentlig det bedste, og man kunde købe en deilig solmoden annanas for 5 cents, hvad vi da ogsaa gjorde i hele den Tid, hvor man kunde faa dem. Desuden var der Mængder af ”grape-fruit”, Appelsiner, Jams etc. etc., alt sammen til Salg for en billig Penge.

Men det var ikke alene med Indkøbene Husmoderen havde Kvaler, det galdt i lige saa fuldt Maal Opbevaringen af de Levnedsmidler, der i det hele taget kunde opbevares, røgede eller saltede Ting, for man skulde opbevare alt i et flueskab for at holde Fluerne borte. Men ikke alene Fluerne maatte man beskytte sig imod, men endnu mere mod Myrerne. Derfor stod vor Flueskab ogsaa en god Alen fra Væggen, og dets fire Ben var anbragte i fire Konserves-Daaser – ligesom mine Jordbær –og disse Daaser var atter fyldte med enten Petroleum eller Olie for at Myrerne ikke skulde finde Vei over dem uden at drukne. Imidlertid var der en Dag sket det Uheld, at et af vore Persienne-Skodder var blæst over mod Skabet, og Resultatet var da, at Myrerne aldeles omgaaende fandt Vei ad denne nye Vei og i den Grad havde oversvømmet hele Flueskabet, at man bogstavelig talt ikke kunde se Maden for lutter Myrer. Her var ikke andet at gøre end at bære Skabet ned i Haven og oversprøjte det med Petroleum og rense det med sæbe og derefter lade det tørre igen. At Maden selvfølgelig ikke kunde anvendes, behøver jeg neppe at anføre. Meget af den Slags tilsyneladende uskyldigt Kryb havde man at slaas med i det daglige Liv, der var ogsaa i vort

Hus en Del Kakkellakker, de var nogle modbydelige Tingester, og traadte man saadan en Fyr ihjel paa Gulvet, kunde man roligt bande paa, at et Øjeblik efter kom en Myre-Kolonne marcherende over gulvet og fik Liget løsnet fra gulvet, hvorefter de i samlet Trup førte det bort med sig. Man kunde da overhovedet ikke se paa gulvet, at der var nogen Plet, saa rent Bord gjorde Myrerne. Kakkellakkerne var ækle, for de var store og I tror nok, at jeg overdriver, naar jeg siger, at de kunde blive saa store som et paa langs overskaaret Æg, og saa kunde de Bæster flyve, de for om i Stuerne og faldt ned i Hovedet paa En, som man allerbedst sad og drev.

Et andet ækelt Insekt var Edderkopper. Som allerede nævnt var der ingen Ruder i Vinduerne, det var kun Persiener og gennem disse kunde Edderkopperne snige sig ind, selvom Vinduerne ikke var helt aabne, hvad de jo var det meste af Dagen for at skabe lidt Gennemtræk. De saas da kravlende rundt paa Vægge og under Lofter nogle af dem med en stor hvid Ring af Æg under sig, de saa ækle ud, men jeg tror dog mere de var paa jagt efter Fluer end efter os Mennesker, i alle Tilfælde kender jeg ikke noget Tilfælde, hvor et Menneske er blevet bidt af dem. At det ikke var vore almindelige Edderkopper forstaar I, naar jeg siger, at de med de udspilede Ben kunde dække hele Underkanten af en almindelig Tallerken. Jeg overdriver stadig ikke. Man vænte sig efterhaanden til disse Plager, men appetitlige var de nu ikke.

Senere skal jeg komme tilbage til andet Kryb af lignende Art.

Vore Brudegaver kom først i 7 Kasser til St. Croix den 29' Jan. og i Mellemtiden var Bruel kommen hjem og havde selvsagt atter overtaget sin gamle Bolig. Han var i alle Maader tilfreds med den Maade, jeg havde varetaget hans Interesser paa, og som en lille Tak herfor fik jeg ved hans Hjælp alle mine Ting uden Told op i vort Hjem. Jeg sparede paa den Maade mange Penge, de gik toldfrit ind som "Den Indflyttendes personlige Ejendele", saa var den klaret. Der var 15% Told ellers og mange Besværligheder, hvis man først skulde søge Guvernementet om Fritagelse.

Allerede den første Søndag havde vi mange Visitter hos os, og de maatte selvfølgelig alle have en kold Drink, saa man kunde jo i det lange Løb blive lidt træt. Her

var det – modsat her hjemme – Skik og Brug, at de Ny-Ankomne modtog Visitter og ikke selv først aflagde dem. Der blev holdt paa Formerne, det var vel nok en civiliseret Stad man levede i.

Kort efter vor Ankomst til St. Croix – jeg tror det var den 29' Januar, fik vi Telegram om, at vor gamle Konge Christian den 9'de var død, og jeg maa sige til Befolkningens Ros, at det ikke varede mange Minutter før alle Flag i Byen var heiste paa halv Stang, hvad der formodentlig ogsaa har været Tilfældet ude paa Landet.

Dagen efter Modtagelsen fandt Proklamationen offentligt Sted nede ved Havnen og fra Toldbodens Galleri meddelte Politimesteren om den triste Begivenhed, og Meddelelsen blev efterfulgt af det obligate Leveraab for den nye Konge. Selv ved denne Leilighed holdt man strengt paa alle Former, man maatte møde i sort Jaket og sort Slips, ligesom man senere ved Sørge-Gudstjenesten i den danske Kirke maatte møde i fineste Galla. Det var alligevel saa underligt saa langt borte fra Danmark at overvære den Begivenhed, der stod jo for os danske en særlig Nimbus over den gamle Konges og Dronning Louises Hof, til hvilket saa mange store udenlandske Slægter af Kongehuset var knyttede.

Hjemme gik vort Liv sin vante Gang, vi fik efterhaanden Huset kompletteret, saaledes ofrede jeg personlig et større Beløb paa Indretningen af mit saakaldte Herreværelse og paa de grønne Møbler i Galleriet og der vist sig trods vort rigelige Udstyr mange smaa Mangler, som vi nu efterhaanden fik afhjulpne. Banken havde stillet mig i Udsigt, at min Gage skulde stige, men det blev afslaaet af det vise Bankraad hjemme, med den Motivering – som var rigtig – at man først vilde se Bankens Regnskab for det første Aar inden man gik i Gang med at forhøje Udgifterne.

7'Marts indfandt Bestyreren for Colonial Bank sig hos mig i Banken for officielt at meddele mig, at Colonial Bank ved Udløbet af Marts Maaned indstillede sin Virksomhed. Det kan ikke nægtes, at det var med en vis Triumf, at jeg modtog denne Meddelelse, skønt Mr. Petford og jeg altid havde staaet paa en personlig yderst behagelig Fod med hinanden og ofte havde truffet hinanden i Selskaber, men uden at være ubeskeden

tør jeg nok sige, at jeg ogsaa til enhver Tid havde staaet paa Pinde for Folk der søgte os. Jeg telegraferede selvfølgelig straks Meddelelsen til min Direktion, saavidt jeg ved galdt Bestemmelsen kun for Filialen paa St. Croix, i St. Thomas levede den endnu i nogen Tid.

Vi havde stadig mange Visitter, ogsaa nogle der bragte forsinkede Brudegaver, og da jeg stadigt havde Bankens Befordring til min egen Disposition, benyttede vi altid Søndagene til at køre til Bassin for at returnere Visitter og hilse paa gode Venner deroppe.

Høsten begyndte i Slutningen af Marts og det gav naturligvis noget mere Liv i Banken, det var slet ikke Smaabeløb, der skulde disponeres over, mange af de større Sukkerfabrikker udbetalte ca. Frc. 10.000.- ugentligt i Arbejds løn, og da vi nu var alene om Rovet, gav det ikke saa lidt Arbejde for os.

I Marts Maaned kom en ny Motor-Skonnert ved Navn "Viking" ud til Vestindien, den skulde besørge Forbindelsen med Westend, da den gamle Vigilant ikke mere var tidssvarende. Det maa ikke have været nemt at navigere den ud til os, for den endte i alle Tilfælde først et eller andet Sted nede mod Syd, jeg tror det var paa St. Kitts, inden den fandt Veien op til os. Det var et ganske pænt og ret stort Fartøj, der naturligvis betød en væsentlig Forbedring af Seiladsen mellem Øerne. Den var saa vidt jeg husker bygget og bekostet af Ø. K.

Paa St. Thomas var ankommen en ung dansk Mand, der stammede fra Veile en Søn af Konditor Boiesen, han kom derud for at lære Folk at bage Kager og han fik vistnok ogsaa oparbejdet en ganske pæn Forretning, og navnlig henrev han Indbyggerne med sin berømte Marcipan, som gik af som varmt Brød blandt Indbyggerne. Hvorlænge han egentlig var der ved jeg ikke, jeg fik aldrig Leilighed til at hilse paa ham, som jeg jo godt kendte fra Veile, men efter sin Hjemkomst til Danmark var han oppe og aflagde Besøg hos Far for at fortælle ham lidt om Vestindien.

Endelig havde vi faaet Bankens Tilladelse til at anskaffe en ny og bedre Hest for Bankens Regning, vi beholdt saaledes stadig Befordringen, mest af Hensyn til mine

nødvendige Besøg ude paa Plantagerne. Et Forslag fra Direktionen om Gage-Tillæg var – som nævnt – blevet afslaaet hjemme fra.

I April kom endelig de nye Kobbermønter, da havde vi været i Gang i fem Fjerdingaar, saa man forhastede sig ikke herhjemme med at faa alt i Orden, saaledes som de Indfødte havde ventet. Ogsaa Indkaldelsen af de gamle Mønter og Udsendelsen af de nye gav naturligvis noget forøget Arbejde, men det skulde man jo igennem.

Fra de gamle Morons blev vi stadig forkælede, vi fik saaledes en Dag med amerikansk Damper en stor frisk Laks indefrossen i en Isblok og den nød vi i fuldt Maal, samtidigt med at vi glædede flere af vore Venner med denne Raritet, der ellers ikke kendes derude. Vi havde ogsaa ved tidligere Leiligheder faaet friske Østers paa samme Maade.

Imidlertid var det begyndt at gære mellem Neger-Befolkningen derude, og Aarsagen hertil var Udsendelsen af de nye Sølv-Mønter. Man havde først og fremmest begaaet den Genistreg at bibeholde den gamle Betegnelse i "cents" sammen med den nye Betegnelse i Francs, saaledes, at Mønter lød paa 2 Frc/40 cents, 1 Frc/20 cents og endelig 50 Bit lig 10 cents. Hvorfra man har hentet Ordet "Bit", aner jeg ikke og har ikke kunnet faa det oplyst. Endelig havde man lavet en anden Genistreg, idet man havde lavet de nye 2 Frc stykker af nøjagtig den samme Størrelse som de gamle 20 cents Stykker (altsaa 1 Frc), og Negrene fik nu den sære Ide, at de nye Mønter var lavede, fordi de skulde gælde som Betaling for een Dags Arbejde for henholdsvis første, anden og tredje Klasses arbejdere, saaledes deltes de nemlig ude paa Landet. Tidligere havde første Klasses Arbejdere faaet 20 cents, men nu, da de nye 40 cents Mønter var af samme Størrelse som de gamle 20 cents, fandt man paa at det var fordi Betalingen til Negrene skulde fordobles. Dette var naturligvis en Fordring som Planterne ikke kunde gaa ind paa.

Og da Negrene nu en Gang er et mærkeligt Folkefærd i mange Retninger, fandt de ogsaa ud af, at de tre Kvindefigurer, der fandtes paa Sølvmønterne var en Forherligelse af de tre kvindelige Oprørere, der var i første Række under Oprøret i 1878, hvor de ophidsede Befolkningen og begik allehaande Forbrydelser. Men hjemme havde man ikke forudset, at

de nye Penge vilde faa den Virkning, vi andre som var i Brændpunktet kunde bedre forstaa Negrene, naar man kendte lidt til deres Mentalitet.

Det betyndte alvorligt at gære paa St. Croix, og Negrene samlede i store Flokke dels i Byen og navnlig ude paa Landet, og man fandt hurtigt mere begavede Førere, der fik Hadet til den Besiddende til at ulme endnu mere. Man begyndte at brænde Sukkerplantagerne af, og jeg kan nævne, at paa Plantagen "Mt.Pleasant" brændte der en Nat et Areal paa 100 Tdr Land Sukkermark, det var let fængeligt Materiale, naar først Ilden havde fat. Den danske Plantage-Ejer Schmiegelow fik Truselsbreve om at hans Ejendom vilde blive brændt af, og paa mange Plantager blev der om Natten sat Smædeskrivelser op paa Husene med alvorlige Trusler om Brand.

I Byerne var Forholdene ikke stort bedre, om Natten genlød Gaderne af vilde Hyl, og Negrene drog op og ned ad Gaderne og raabte alle mulige Haansord mod enhver Hvid, saa man gjorde klogest i at holde sig inden Døre. Selv fik jeg telegraferet til Moron om at sende mig en stor Revolver, der kom aldeles omgaaende, og med den sov jeg nu om Natten, jeg var parat, hvis Negrene skulde begynde paa Plyndring eller lignende. Jeg fik dog heldigvis ikke brug for den, men det var betryggende at have den i min umiddelbare Nærhed.

For at Negrene skulde skræmmes, holdt Soldaterne fra Fortet hver Dag Øvelser ude i Terrænet med skarpladte Rifler, og fra begge de to Byer kørte Kanonerne ud paa Landet og holdt skydeøvelser, og det var ret moderne Vaaben, der i paakommende Tilfælde nok kunde gøre Gavn. Desuden fandtes i begge de to Byers Forter hver Sted 200 moderne Rifler med den tilhørende Ammunition, hvilke Vaaben vilde blive udleverede til enhver hvid Mand, hvis det skulde blive nødvendigt.

Det var nogle ret uhyggelige Tilstande, og noget af det værste var næsten, at hvis det brændte paa en Plantage, saa løb Negrene deres Vei de vilde ikke være med til at slukke, hvad der for Resten ogsaa var et haabløst Arbejde, dels fordi Materialet var saa brændbart, som det var, og dels fordi man i aller højeste Grad savnede Vand, og hvad skulde dette vel betyde overfor en brændende Sukkermark, her havde man foreløbig ikke

andet Vaaben end at grave Grøfter uden om det brændende Areal for at forhindre Ilden i at springe fra den ene Mark til den anden.

Efterhaanden gik det dog op for Negrene, at der i det lange Løb ikke var meget Haab for dem, men i lange Tider ulmede det ude paa Landet, og ingen Planter vovede sig ud uden at være bevæbnet, ligesom vi ogsaa i Byerne holdt os saa meget inde som muligt. Bekendtgørelser fra Gouvernementet om strenge Straffe overfor enhver Forbryder, gjorde naturligvis ogsaa sit til, at der faldt lidt Ro over Gemytterne efterhaanden, men det kunde udmærket godt være gaaet galt.

Naa, men tilbage til vort eget Liv i Hjemmet.

Den 16' April feirede vi saa for første Gang Avies Fødselsdag i vort eget Hjem, der var indbudt 18 Damer til Eftermiddags-Te, og de var ikke sene til at møde alle sammen. Der blev serveret Champagne-Punch og naturligvis Chocolate med fornødent Antal Kager, og jeg tror nok, at Avie gjorde en ret god Høst i Retning af Gaver. Om Aftenen blev et Par af vore gode Venner til Middag og en drink bagefter, men som Skik og Brug var, kørte de tidligt hjem, saa der atter faldt Ro over Huset. Ved denne Fødselsdag fik vi Besøg af Avies Kusine en Frk Edita Levy fra St. Thomas hun var en saare elskværdig ung Dame, der naturligvis var en kærkommen Gæst for Avie, der ellers til dagligt Brug kunde finde Tilværelsen lang og triviell nok, vant som hun var til det betydeligt mere kosmopolitiske Liv i St. Thomas. Nævnte Frk Levy havde bl.a. den Egenskab, at hun spillede aldeles pragtfuldt baade paa Piano og paa Mandolin, og naar vi om Aftenen sad for aabne Vinduer paa vort Galleri, stod Negrene i Klynger nede paa Gaden og lyttede efter.

Paa Galleriet sad vi næsten altid om Aftenen og læste, jeg var bleven Abonnent paa "Nationaltidende" for dog at følge lidt med herhjemme fra, og mange Aftener har jeg siddet ved aabent Vindue og læst uden andet Lys end det aldeles pragtfulde Maaneskin, som man derude havde. I kan slet ikke forestille jer, hvor skønt der var, naar man en saadan Aften gik en lille tur ned til Søen og saa ud over Havet, det var fuldstændigt som klar Dag og stille og kølig var Luften. Kun Cikaderne sang og Frøerne kvækkede, en ren Idyl.

Mens Edita var hos os, var vi indbudt til en stor Middag hos den danske Prokurator Stakemann paa hans Plantage "Enfield green", der laa i Nærheden af Westend, det endte naturligvis ogsaa med Dans og sen Hjemkomst i Løbet af Natten. Paa denne Plantage var en Forvalter Gordon som var meget gode Venner af Familien Moron, idet hans Frue i sin Tid havde pleiet Avie paa St. Kitts, hvortil hun var reist for at blive restitueret efter sin svære Sygdom: Gul Feber.

På grund af en længere varende mavesmerter, som jeg ikke kunne komme af med rejste Avie og jeg juli 1906 til St. Thomas for at begive os paa Vei hjem til Danmark. Disse fire Timers Seilads til St. Thomas skal jeg aldrig glemme, for skønt det var relativt godt Veir paa Turen, var Avie dog saa søsyg og led alle Helvedes piner paa Turen, hun kastede op og grisede sig til, saa det var en Ynk at se, og da vi endelig kom til Øen, var hun saa udmattet og elendig, at hun ikke evnede at staa paa Benene og derfor maatte bæres ned af Stigen ved Skibets Side for saa hurtigt som muligt at blive kørt op til sit Hjem. Jeg har aldrig troet, at et Menneske kunde lide i den Grad af Søsyge, som hun gjorde, og da jeg selv var forpint af Smerter, kan I forstaa, at det var med bange Anelser, at jeg imødesaa den lange Reise til Danmark.

Da jeg havde været en Dag paa St. Thomas, blev den danske Læge Kjeldsen tilkaldt for at tilse mig. Det viste sig da, at der ca. 2 tommer oppe i Endetarmen havde dannet sig en Fissur, der ikke vilde heles, og det var det, der havde forvoldt mig de ulidelige Smerter. Kjeldsen foretog saa under narkose en Sprængning af Endetarmen og fik Saaret rensat ud penslet med Lapis og følgelig indskrænke min Fortæring til det mindst mulige. Tiden under Narkosen tilbragte jeg i Drømme i Corunna og genoplevede saaledes en del af min Udreise. Alt det Postyr kunde været undgaaet, saafremt Dr. Hein i Bassin ikke var veget tilbage for at foretage den – vistnok ret ubetydelige – Operation, der nu blev foretaget af Kjeldsen oppe paa "Bluebeards castle". Jeg var henrykt for at slippe for smerter og laa nu og slangede mig i en deilig seng, fik ganske vist ikke andet end lidt Te med ristet Brød, Salep og dertil en Del Opium samt lidt Blaabærsuppe, og paa denne Maade opretholdt jeg Livet nu og da opstrammet af min kære Svigerfader med en Snaps rigtig fin Cognac for at

stimulere mig. At Kosten ikke var særlig nærende vil fremgaa af, at jeg tabte 27 Pund i Vægt i den Tid, jeg var paa St. Thomas.

Under denne Sygdom var Mallings Holm paa St. Croix og vikarierede for mig, han var kommet tilbage fra Danmark og Friis maatte saa selv fungere som Kasserer i Banken paa St. Thomas. Da jeg kunde gaa lidt ud, tog jeg hver anden Dag i Banken for at stille mig til Raadighed, da Lægen ikke endnu vilde give mig Lov til at reise tilbage til St. Croix. Avie og jeg havde saaledes en rar Tid sammen oppe hos de gamle Morons, og vi foretog flere Kjøretur rundt paa Øen og aflagde enkelte Visitter, men jeg var dog endnu ret sløj efter den skrappe Afmagring, jeg gennemgik.

Den 30' August reiste jeg tilbage til St. Croix igen med den nye Motor-Skonnert "Viking" til Westend, medens Avie blev et Par Dage længere for at vente paa Damper-Leilighed, ogsaa fordi vi vilde have den gamle Fru Moron med over til os i nogen Tid for at hun der kunde komme lidt til Kræfter efter de Besværligheder, hun havde gaaet igennem, og hun længtes selvfølgelig ogsaa efter at se vort Hjem. Det var nær gaaet galt igen paa Hjemreisen med Avie, for den Dag blæste det virkelig ganske godt, og da jeg i en Robaad skulde ud til Damperen for at hente Avie og hendes Moder samt Bagagen, var det kun med Nød og Neppe, at jeg fik dem ad Trappen og ned i Baaden for saa at ro ind til Havnen. Ved den Leilighed var det for Resten første Gang jeg saa en Hai paa ganske nært Hold. Pludselig viste den store sorte Rygfinne sig ikke en Meter fra Baaden, og snart vendte den den hvide Bug opad parat, hvis der skulde falde en Bid overbord. Det skete nu ikke, men det er ogsaa den eneste Gang, jeg har været den saa nær paa Livet.

Det skulde hverken gaa værre eller bedre end at jeg blev forkølet snart efter min Tilbagekomst og maatte holde Sengen i tre Dage med ret høj Feber, der dog hurtigt fortog sig.

Fru Moron blev hos os en fjorten Dages Tid, og det gav Anledning til en ny Strøm af Visitter hos os for at hilse paa hende, ligesom hun nu og da maatte køre paa Landet i vor Vogn for at gøre Genvisit og for at hilse paa gamle Venner af Familien. Avie var

selvfølgelig henrykt for at have hende hos sig i nogen Tid, og vi følte begge en vis Tomhed, da hun atter vendte tilbage til sit Hjem.

Ellers gik Dagene nu igen deres rolige Gang, vi levede stille og roligt, kørte vore daglige Smaature ud til "Hamms – bluff", der er Øens nordvestligste Pynt og kørte op gennem en ret stor Skov, der var bevokset med høje Træer som en Bøgeskov herhjemme. Det var egentlig det eneste Sted paa Øen, hvor der var en virkelig "Højskov", og her voksede de herligste Frugter paa Træerne, saa man blot behøvede at række Haanden ud efter dem, bl.a. den deilige "Avogato-Pære", der er som en kæmpestor Pære med en stor Sten inden i. Kødets er gulligt og spises med Salt og Peber og smager herligt. Af og til sprang jeg ogsaa af Vognen og stjal en deilig moden Annanas vel vidende, at jeg derved paadrog mig 14 Dages Fængsel, hvis nogen opdagede det, men jeg kunde ikke staa for Fristelsen.

En Søndag gjorde vi en Heldags-Tur rundt til Øens Nordside, hvor man ellers aldrig kom. Man skulde over de ret høje Bakker ad temmelig daarlige Veie, men det var en let Befordring vi kørte i, saa Hesten kunde nok tumle den. Paa en saadan Tur havde vi naturligvis Proviand med for hele Dagen. Vi startede Kl. 8 om Morgenen og var ikke hjemme igen før Kl. 4½ om Eftermiddagen, men da havde vi ogsaa set nogle af de skønneste Steder paa Øen. Her paa Nordsiden laa Snese af for længst nedlagte gamle Sukkermøller, som dels var ødelagte af tidligere Orkaner, dels ligefrem var blevne forladte, da deres Drift ikke mere betalte sig. Mange Steder stod endnu det gamle Maskineri, som man ikke en Gang havde gidet flytte, nu var det næsten overgroet af alle mulige Slags Slyngplanter, Kaktus og andre Vækster. Men hvor var der skønt at sidde paa Skrænterne og se paa det azurblaa Hav og de skønne grønne Skrænter paa Bakkerne.

Da vi havde leiret os ved Stranden kunde jeg ikke forstaa, at der stadigt var noget, der svirrede om mine Øren, indtil jeg opdagede, at det var to smaa Kolibrier, der havde deres Rede helt ude paa en Gren af et nærtstaaende Træ. De havde bygget Reden saa langt ude som overhovedet muligt af Hensyn til Firben, Monguser og andet Kryb, og jeg saa, at de fløj fra og til Reden, da vi tilfældigvis var kommen til at leire os lige under den. Da jeg reiste mig op og trak Grenen med Reden lidt ned, saa jeg den paa nærmere Hold.

Den var ikke større end et paa tvers overskaaret Æg, og inden i den laa to smaa bitte Unger, der faktisk ikke var større end to almindelige Spyfluer. Det var et helt lille Kunstværk, denne Rede, men det faldt mig selvfølgelig ikke ind at røre den eller Ungerne. Saasnart vi var klare over Situationen flyttede vi os hen et andet Sted, og Fuglene faldt derefter til Ro.

Naar man paa saadan en Tur, som vi den Dag gjorde, saa hvor mange Sukker-Møller, der var nedlagte, kan man bedre forstaa, at Øen i sine Velmagtsdage har haft et ganske andet liv ude paa Landet end nu, og man fik et Begreb om, hvilke Værdier der var bortødslede paa forskellig Maade, og nogen særlig Udsigt til ny Opblomstring af Agerbruget var der ikke. Mange Steder var Plantagerne nu ved at gaa over til Dyrkningen af Bomuld, som ikke tilnærmelsesvis rummede den Risiko som Sukkeravlen. Dels var Bomulden ikke saa afhængig af Regnen, og dels skulde der ikke saa store Formuer til for at stille et saakaldet "cotton-ginnery" paa Fode. Men det, der skaffede Landbruget de største Vanskeligheder var dog den daarlige Arbejdskraft, man havde, for selv om de ikke blev særlig godt behandlede, saa var de upaalidelige af Naturen og ikke til at stole paa.

Nu gik der Rygter om, at Negrene skulde have en Slags Værnepligt ude paa Øerne, og da dette rygtedes, var det nær kommet til nye Optøjer, de Smaablade, der udkom, opfordrede ganske aabenlyst Negrene til hellere at emigrere fra Øerne end finde sig heri.

Saa kom der ogsaa det til, at Dyrkningen af Sukker-Roer i de forskellige Lande, gjorde det vanskeligt at finde Afsætning for Rør-Sukkeret, saa det Hele var saa trist for de fleste. Herhjemme fra blev der ikke gjort noget positivt for Øerne udover at oprette et Asyl for de smaa Børn og oprette nogle nye offentlige skoler ude paa Landet, hvor Børnene lærte første Vers af "Kong Christian", men Begrebet "Danmark" interesserede dem aldeles ikke. Det er nu en Gang noget der koster Penge – mange Penge – at holde Kolonier, og hvis der virkelig var blevet gjort noget rationelt for Øerne, saa havde det set anderledes ud, man kunde f.Eks. have slaaet sig paa Tobaksavl, der dog betalte sig saa godt paa Nabo-Øerne Porto-Rico og Cuba. Men intet blev gjort.

Der havde ogsaa tidligere været dyrket en Del Kaffe og Kakao samt The paa Øerne, men det var ligesom alt dette var komplet glemt, man var nu vant til Sukker, og det

forstod man sig paa, men tage Initiativet til Dyrkning af nye Produkter var der ingen der gad. Det Hele var kommen ind i en Slendrian, som der skulde meget til at faa ryddet op i.

A propos Tobak, saa havde jeg altid faaet sendt Cigarer ud fra Far herhjemme, jeg røg Hirschsprungs "Veneciana" der den Gang kostede Kr. 6.65 pr 100, og den passede mig i Begyndelsen, men om det nu var Varmen eller hvad, ved jeg ikke, efterhaanden smagte den ikke af noget som helst, og man begyndte derfor paa at ryge de stærkere Porto-Rico Cigarer, der kunde faas til en overkommelig Pris, hvad for øvrigt ogsaa galdt de ægte Havanna-Cigarer fra Cuba. Disse kunde sælges billigere hos os end paa selve Produktions-Stedet, fordi man der, for at ophjælpe Exporten, gav en ret stor Export-Præmie til alle, der solgte ud fra øen. Min chef røg en stor stærk Cuba-Cigar der hed "Maradona", han kom efterhaanden op paa at ryge en halv snes Stykker om Dagen, men saa endte det med, at han fik en ganske alvorlig Nikotin-Forgiftning og helt blev forbudt at ryge.

Det værste der skete for mig i Retning af Tobak, var dog, da min Beholdning af Skraa slap op inden Far havde faaet sendt en ny Sending ud til mig. Jeg var ude af Fortvivlelse og gik i min Kvide ned til min Ven Ford i Melchiors Forretning og spurgte ham, om de ikke skulde have noget af den Vare paa Lager. Han kunde dunkelt erindre, at de i sin Tid havde haft det til Søfolkene, men mente ikke, at der paa hele Øen fandtes en Mand, der var saa stor en Gris, at han vilde æde det. Jeg fik derfor Lov til med Forvalteren at undersøge Lageret, og til min usigelige Glæde fandt jeg virkelig gemt langt bag paa en Hylde tre Glas af de store, man ellers herhjemme bruger til at stille Anjovis paa Højkant, i fyldte med den herligste Skraa, man kunde ønske sig. Den var ligesaa frisk som en ny, skønt den sikkert havde staaet der i mange Aar. Jeg var ikke sen til at snuppe alle tre Glas, der nu omhyggeligt blev opbevarede som Reserve, hvis det atter skulde hænde, at jeg løb tør for denne Nydelse.

I Begyndelsen af September 1906 kom vi ind i en Periode med usædvanligt daarligt Veir i Flere Dage. Det trak op til en Orkan og Barometret faldt og faldt, og en skønne Dag skete det da ogsaa, at der midt paa Dagen blev affyret Varselsskud fra Fortet (3 Dobbelt-Skud) og saa maatte vi selvfølgelig som alle andre barrikadere vore Vinduer med

de udvendige Skodder og selv tage Tilflugt til den underste del af vort Hus, hvor vi saa hele Dagen og Natten maatte opholde os med Lampelys, Himlen var meget mørk, og det var i det Hele taget ret uhyggeligt. Naar man har set og læst om Resultaterne af en saadan Orkan, saa længes man ikke efter at opleve den, selvom det kan være aldrig saa interessant. Alle Folk tilbragte Natten i deres Kældere, og man fik kun et lille Blund i en eller anden Stol. Orkanen ramte dog ikke vore Øer men gik vestpaa, men i dens Spor fulgte et stærkt Uveir med Lyn og Torden, som man kun sjældent ser her i Landet og Termometret gik op til 32 Gr. Reamur, saa den var ret varm.

Men jeg oplevede en anden Begivenhed i Forbindelse med dette slette Veir, og det var et veritabelt Jordskælv. Allerbedst som vi en Dag sad og spiste Frokost, mærkede vi en ubehagelig Rystelse gennem hele Huset, Klokkespillet i vort Ur i Spisestuen begyndte at ringe, og vore Gyngestole i Dagligstuen satte sig i Bevægelse mens Porcellæn og andet løst Inventar raslede, det hele varede ikke saa mange Sekunder, men dog nok til at man for op for at redde sit Liv og søge ned under Huset. Der skete imidlertid heller ikke herved nogen større Skade, kun gik en stor Skypumpe lige over Frederikssteds Havn og satte en stærk Flodbølge op mod Land, hvor et Par mindre skuder blev slyngede op og en lille Bugserdamper ligeledes blev slynget paa Land og totalt knust. Af Lynet blev en Negerinde dræbt og to smaa Børn alvorligt forbrændte.

Desværre var der nu kommen Besked til mig om, at Banken ikke mere vilde holde nogen Befordring til min Disposition, da man gik ud fra, at der ikke var saa meget for mig at køre ud efter, nu da begge Filialer var i Gang og jeg havde lært de fleste af de betydende Plantere personligt at kende. Det var en slem Streg i Regningen for mig, for jeg havde selvfølgelig ikke selv Raad til at købe Hest, og vi indrettede os da paa den Maade, at vi tre Gange om Ugen leiede en Hest hos en af vore gode Venner en engelsk Planter Flemming, der ogsaa drev Købmandshandel i vor By, men jeg maatte selv skaffe Seletøj til den. Vi vilde ikke gaa til den Udgift, og saa have den Gæld at betale paa, men det var selvfølgelig et slemt Skaar i vore daglige Glæder, at vi nu ikke kunde foretage vore daglige Køreture eller Søndagsture til Bassin. Vort daglige Liv blev som Følge heraf endnu mere trivielt end det ellers var, og vi blev begge to efterhaanden enige om, at det var meningsløst,

at vi skulde ofre vore unge Aar paa et Liv i Westend, og vi begyndte allerede at tale om, at jeg, naar min tre-aarige Kontrakt næste Aar udløb, ville søge hjem igen til Danmark, for nok havde jeg lært noget derude, og nok havde det været morsomt at se lidt udenfor Danmark, men jeg var paa den anden Side bange for, at jeg var saa længe bort fra Udviklingen i Danmark, at jeg, hvis flere Aar gik, ikke vilde kunne gøre Fyldest i en Stilling hjemme.

Min Fødselsdag den 28'Oktober feirede vi med Modtagelsen af en Mængde Gaver baade fra Mor og fra Familien i St. Thomas, saaledes fik jeg to smukke Tæpper fra Fru Moron til min Stue, desuden Cigarer, diverse Toiletsager og meget andet Godt. Om Aftenen havde vi nogle faa gode Venner til en lille Middag, men ellers skete der ikke noget sensationelt.

Den 14'November fik vi telegrafisk den sørgelige Meddelelse fra St. Thomas, at Avies eneste Broder Juanito var død efter et Sygeleie i tre Uger af Tyfus. Det var et forfærdeligt Slag for hele Familien og det var ved helt at knække de Gamle han var en usædvanlig dygtig Mand, der havde oparbejdet en god Forretning i St. Thomas, og han var en god Raadgiver for min Svigerfader, der altid raadførte sig med Sønnen, naar en eller anden betydeligere Beslutning skulde tages. Ogsaa for Avie var det et haardt Slag, hun blev ganske ude af sig selv, da hun jo vidste, hvad den Broder havde betydet for de Gamle. Hun maatte selvfølgelig straks reise til St. Thomas, men da hun var saa forfærdelig deprimeret, turde jeg ikke lade hende reise alene, men sendte vor flinke unge Stuepige med hende, jeg var angst og bange for at noget endnu værre skulde ske med Avie. Hun naaede selvfølgelig ikke over til Begravelsen, der herude altid sker den samme Dag som Døden indtræder, saavidt det kan lade sig gøre. Efter de senere modtagne Beretninger var der virkelig stor Sorg over hele St. Thomas over den unge Morons Død, og der skal aldrig være set en Begravelse med en saa enorm Tilslutning baade fra Hvide og Sorte paa Øen. Han var ualmindelig vellidt af Alle. Selv var jeg naturligvis afskaaret fra at være til Stede, men Avie blev i nogen Tid derovre for at forsøge at trøste de Gamle, men det var ikke nogen let Opgave for hende, det var nu den tredie Søn, de havde mistet og en Søn som Alle saa op til som den ubetinget dygtige og lovende unge Mand han var. Avie selv tog sig meget nær og

da hun endelig vendte tilbage til mig, var hun dybt nedbøjet og trist i sit Sind, og det var ikke let for mig paa nogen Maade at trøste.

Hun medbragte den føromtalte Niece Olga Galanine, der skulde bo hos os i nogen Tid for Avies Skyld, jeg turde ikke rigtig lade Avie være alene hele Dagen igennem.

Det var saaledes en ret trist Jul, der forestod for os det Aar og den stod i saa skærende Modsætning til den herlige Juletid Aaret før ovre paa St. Thomas med alle dens Fester og Baller. Vi havde af Hensyn til Olga Galanine arrangeret en lille ung Middag for nogle jevnaldrende unge Piger fra Westend, men havde intet Juletræ, der for Resten ikke kendes derude, saaledes som vi forestiller os det, jeg saa ved en Visit hos den engelske Præst senere et saadant "indfødt" Træ, det var et saakaldet "Ink-tree", der ganske vist har spidse Naale, der med en rig Fantasi kan anses som Grannaale, men det var og blev for mig selvfølgelig kun et magert Surrogat, ligesom det heller ikke var pyntet saaledes, som vi nu en Gang vil have det. At vi som sædvanligt ved Højtiderne trods alt modtog mange Gaver og rigelige Forsyninger fra mine Svigerforældre, anfører jeg kun for en Ordens Skyld, de glemte os aldrig paa nogen Maade.

Negrene feirer Nytaarsaften paa deres egen Maner. De samles i store Flokke paa Gaderne om Aftenen og drager op ad den ene Gade og ned ad den anden syngende og skraalende i vilden Sky og tuder i alle slags Instrumenter, der kan give nogen Lyd fra sig, slaar paa Tromme og opfører sig som Gale akkurat som man tidligere kunde være Vidne til her hjemme paa en Nytaarsaften om ikke meget værre. Selvfølgelig skulde vi ogsaa en Tur paa Gaden for at se paa Halløjet, men efterhaanden som Negrene blev fulde blev de utaalelige og vi trak os ret hurtigt tilbage. Hele Natten dansede Negrene i deres Bambulaer og holdt formentlig ud til den lyse Morgen, i alle tilfælde hørte vi stadig Larm og Musik.

Nytaarsaften var mere fredelig, vi gik til gudstjeneste i den engelske Kirke, det var smukt og meget højtideligt, og paa Slaget tolv faldt alle paa Knæ i Kirken og der var to Minutters absolut Stilhed, saa kunde enhver bede den Bøn, man selv ønskede.

Saa gik 1906 til Ende, hvad skulde det nye Aar bringe?

Ja, Begyndelsen til det nye Aar var alt andet end morsomt. Da mit Bud nemlig den 2' Januar om Morgenen som sædvanligt havde hentet Nøglen til Yderdøren i Banken og fik lukket op, kam han hæsblæsende i Løb hjem til mig igen og meddelte, at der var begaaet Indbrud i Banken, og det var desværre rigtigt. Bankens Lokale stødte op til en ubenyttet Gaardsplads, men var dog beskyttet her med svære Skodder, ligesom der var Jern-Stænger for Skodderne, men paa en eller anden Maade havde Tyven faaet Skodderne brudt op og faaet Stængerne saa meget bøjede til Siden, at en slank Mand kunde knibe sig igennem og komme ind i Lokalet. Da jeg kom ned i Banken stod der allerede sort af Folk, der vilde overvære det Hele, og det første jeg maatte gøre var at tilkalde Politi for at faa Lokalet ryddet.

Inde i Banken havde Tyven eller rettere Tyvene brudt to svære Hængelaase itu, disse var anbragt paa Yderdøren til selve Hvælvingen og inden for denne – der var af ret solidt Jern – fandtes saa igen en Jerndør, men ogsaa denne var det lykkedes dem ved Hjælp af et Koben at faa brækket op, og saa var Veien til selve Pengeskabet for saa vidt lige til, men det maa alligevel have været dem for stærkt, for de havde malet paa det med kridt: ”WE DO NOT WANT THIS”. Men af Mangel paa tilstrækkelig Plads i selve dette Skab havde vi maattet lade al vor nye og gamle Skillemønt ligge paa Hylde i Boksen, og her havde været nok at tage for sig af. Det første jeg havde at gøre var selvfølgelig at tælle Kassen op, og jeg var i Stand til ganske nøje at konstatere hvad der manglede; det viste sig, at der var forsvundet ialt 13 Poser med Skillemønt, og da jeg selvfølgelig ikke kunde tænke mig, at disse kunde være fjernede ret langt bort, da de veiede godt til, begyndte vi straks en Gennemgang af den tilstødende Gaard og dens Omgivelser. Poserne indeholde Frc. 9850.- saa det var et ret godt Kup Tyvene havde gjort. Da vi kom ud i Gaarden saa vi, at de først havde forsøgt paa at bryde gennem Ydermuren, men da den var halvanden Alen tyk og bestod af Cement og ildfaste Sten, har det været for brydsomt et Arbejde for dem. Jeg havde selvfølgelig straks telegraferet til Direktionen om Indbruddet, ligesom jeg havde tilkaldt en Fotograf for at tage Billeder af Skaden og gik nu sammen med andre og nogle Politibetjente i Gang med at undersøge Nabohusene. Ganske rigtigt – her fandt man anbragt oppe paa et Tag, men skjult under en Tagrende 12 Poser, af hvilke dog en havde været lukket op til

øjeblikkeligt Brug, det var en Herr Frank Coulter, som gjorde dette Fund, og det var jo et godt Skub i den rigtige Retning, men mere fandt vi heller ikke den Dag.

Jeg vil her indskyde den Bemærkning, at jeg allerede for lang Tid siden havde henledt Direktionens Opmærksomhed paa, at jeg ikke fandt vor Boks tilstrækkelig sikret, men det var der ikke blevet taget Hensyn til, men nu blev det ændret.

Der blev sat Vagt i Banken og Gaarden om Natten, men det var jo snart rygtedes i Byen, at største Parten af Pengene allerede var fundne. Jeg havde haabet paa, at Tyvene skulde søge til Aastedet i Løbet af Natten for at hente Rovet, men det skete naturligvis ikke, og to Gange i Løbet af Natten var jeg dernede med min Revolver i Lommen, men der skete stadigvæk intet. Alle Byens Handlende havde faaet Besked paa at være opmærksomme, hvis nogen Neger i de nærmeste Dage skulde bruge for mange Penge og saa lade os det vide, og det var ogsaa det, der fældede dem.

Oven over Banken havde Klubben sine Lokaler og her var en lille Negerdreng som Opvarter, han kunde ikke modstaa Fristelsen, men brugte løs af de Midler, han havde faaet i Hænde, og det slog mig da, at det Kridt, der var brugt til at male paa Døren med, kunde stamme fra hans Virksomhed som Markør ved Billardet deroppe. Jeg lod ham da anholde og det kneb naturligvis for mig at faa den danske Politimester til at foretage en Anholdelse paa dette Grundlag, men han maatte til det. Næste Dag erfarede jeg, at hans Broder, der var noget ældre, var reist til St. Thomas og Herren hjelpe mig uden mindste Vanskelighed havde faaet Pas hos Politiet for at reise til St. Thomas. Pas var nødvendigt for alle, der vilde forlade Øen. Da jeg bebreidede Politimesteren dette, for han op som en rasende Løve og vilde ikke følge min Ordre til at sørge for, at der blev telegraferet til Politiet i St. Thomas om at anholde ham der, han var om Morgenen seilet med en lille Slup og havde faaet Pas til Porto-Nico.

Da jeg ikke kunde faa Politimesteren til at telegrafere sendte jeg Direktionen et Telegram om Forholdet, og den udvirkede saa, at Negren blev anholdt i St. Thomas, saasart han satte Foden paa Land. Han gik strakt til Bekendelse derovre og blev nu under Politiledsagelse sendt tilbage til Bassin i en anden Slup, og herfra maatte han lænket

spadsere til Westend ledsaget en en ridende Betjent og til Latter for alle de Negre han mødte paa sin Vei.

Men Politimesteren og jeg havde et lille Mellemværende at gøre op i Anledning af hans utilgivelige Malkonduite i denne Sag. Jeg skrev en lang Rapport til Gouvernementet i Bassin om hvad der var passeret og beklagede mig dels over, at Politimesteren ikke havde villet telegrafere og endvidere over, at der var givet Negeren Pas, hvilket viste sig at være underskrevet af en sort Betjent i Westend. Mit Brev resulterede i, at Politimesteren fik sig en ordentlig Næse af Gouvernementet, og da det var min Skyld blev han og jeg selvfølgelig dødelige Fjender for al Fremtid, ligesom jeg ogsaa af de øvrige Danske blev bebreidet, at jeg havde klaget over ham, men givet er det, at hvis jeg ikke selv havde faaet telegraferet i rette Tid til St. Thomas, saa var Fyren undsluppet.

Nu skulde man gerne have opklaret, hvor Resten af Pengene var henne, og efterhaanden blev det oplyst, at han havde anvendt en Del paa sine Dame-Bekendtskaber i Westend, han havde købt Tørklæder, uægte Smykker, Fajance-Genstande, Bælter og Gud ved hvad, alt hvad der kunde fryde en Negerpige. Disse Ting blev nu for største Delen skaffede til Veie og blev frataget dem, der havde modtaget dem, men man kan se, at vor Henvendelse til Købmændene ikke havde haft stor Betydning. Alle disse Sager blev saa sendt ind til mig i Banken og i mit Konference-Værelse aabnede jeg saa et større Udsalg af alle disse Ting, men jeg maa dog tilføje, at de først var blevne registrerede på Politikontoret, og mens de befandt sig der, blev der stjaalet af dem lige for Næsen af Politiet. Saadan var Forholdene. Senere havde jeg Fornøjelsen gentagne Gange at se begge de to Brødre gaa i ”Gænget”, som det hedder, og feie Gade.

Da alt var realiseret blev hele vort Tab opgjort til lidt over Frc. 200.- saa det var naadigt sluppet.

Direktør Friis kom over for at tage Skaden i Øjesyn, men der blev ikke i mindste Maade rettet nogen Bebreidelse mod mig, tværtimod, men der blev nu virkelig sørget for bedre Opbevaring af Pengene. Politimesteren og jeg hilste ikke mere paa hinanden efter den Historie.

I April 1907 fik vi mere at gøre i Banken, idet vi nu efter den hjemlige Regerings Ønsker skulde overtage alle Gouvernementets Kasserer-Virksomheder, der bestod i Inddrivelse af Skatter, Udbetaling af Pensioner, Gager etc, al Indbetaling af Told-Afgifter samt Forhandling af Stempelpapir. Det er givet at det forvoldte et større Arbejde, navnlig kneb det med at faa Skatterne inddrevne saavel som Renter af gamle Orkan-Laan og Afdrag paa disse, som i sin Tid var blevne ydede. Jeg fik et godt Indblik i den Administration, der aabenbart hidtil havde hersket paa Øen og den Slendrian, det Hele havde været undergivet.

Paaskedagene i 1907 tilbragte vi i Bassin, hvor vi var Gæster hos den danske Apotheker Bøye og hos den danske Planter Svitzer paa hans Plantage "Little Princess", og her havde vi nogle fredfyldte Dage, som vi i høj Grad nød. Samme Svitzer var noget af en Original. Han var saa uhyre gæstfri og var altid glad for Besøg, saa han fik den grinagtige Ide, at han, hvis en Person, som han brød sig om, passerede hans Jord uden at komme inden for og faa en drink, saa anklagede han ham næste Dag til Politiet for "trespassing" det vil sige "Overskridelse af hans Grund" uden Tilladelse. Følgen var, at han meget ofte havde Gæster, der naturligvis var glade for at komme ind til ham, der i øvrigt var en jovial og god Mand.

Men Tiden var begyndt at falde os lang derude, vi var jo begge unge med lidt lyst Syn paa Livet, og i Mai 1907 begyndte jeg at røre paa mig med Hensyn til at komme hjem til Danmark igen. Sagen var nemlig den, at den danske Nationalbank i 1908 skulde have sin Octroi fornyet, og jeg havde gennem Nationaltidende nøje fulgt Forhandlingerne herhjemme om dette Spørgsmaal. Man havde bl.a. stillet den Betingelse, at Banken skulde forpligtes til at anlægge Filialer i de fleste større Provinsbyer i Danmark, og jeg mente derfor, at der, hvis dette gik igennem, vilde være en Chance for mig. Jeg havde let ved at skaffe en Læge-Erklæring gaaende ud paa, at jeg ikke taalte Klimaet eller hvad man ellers kan sige i den Retning, faktisk var det heller ikke lykkedes mig at tage paa i Vægt fra Tiden for min Operation i St. Thomas, men i Virkeligheden befandt jeg mig legemligt udmærket i enhver Henseende, kun Arbejdet i Banken blev mig i Længden lidt trivielt og lidet uddannende for en ung Mand som mig. Jeg søgte derfor Direktionen om Afsked fra min

Stilling fra 1' Januar 1908 da var min tre-aarige Kontrakt udløben, og min Ansøgning blev hjemsendt til Bankraadet ledsaget af den smukkeste Anbefaling, man kunde ønske sig men der skulde gaa lang Tid inden man tog Stilling til en saadan Bagatel herhjemme, man var ikke vant til at forhaste sig med "vestindiske Affærer".

I Mai Maaned hvade vi dog en lille morsom Adspredelse i vort daglige Liv. Der var til St. Thomas ankommen en større italiensk Krydser der hed "Fieramosca", den var paa Vei til Gouadaloupe og kom ind til St. Thomas for at faa sine Beholdninger kompletterede. Nu var Svigerfader jo italiensk General-Konsul og følgelig maatte han repræsentere, han var ombord, fik sin Konsul-Salut og havde Officererne til Middag hjemme, men da Skibet havde nogenlunde god Tid fandt han paa, at det kunde være sjov at aflægge et Besøg hos os, og han formaaede da Skibets Chef til at tage til Westend og blive der nogle Dage. Dette skete, og Skibet kom med min Svigerfader og Fru Galanine (Lolo) ombord og desuden en meget rigelig Forsyning af alle mulige Sager, der efter hans Mening var fornødne for at kunne modtage Skibet paa sømmelig Maade. Da vi havde faaet hans Telegam om Ankomsten, var vi paa det Rene med at "noget maatte der gøres", og da Krydseren kom til Westend tog Avie og jeg ombord for at hilse paa den og dens Chef, den gamle Moron var som sagt ogsaa ombord. Vi blev modtaget saare elskværdigt og præsenteret for Chefen og de øvrige Officerer og vi bad dem straks til Middag næste Dag hos os. Dette var dog ugørligt, da Chefen var indbudt til Middag hos Gouvernøren, der paa det Tidspunkt opholdt sig paa St. Croix, der var derfor ikke andet at gøre for Avie end at ændre Indbydelsen til samme Aften, og det blev med Akklamation modtaget. Derefter skyndte Avie og hendes Søster Lolo sig i Land med al den os tiltænkte Proviant og fik i en Fart stillet en Middag paa Benene, hvilket ikke var saa vanskeligt, da alt var medbragt fra St. Thomas. Der var bl.a. 12 Flasker Champagne, flere Flasker Rhinskvind, Madeira og Masser af gode Conserves. Dertil kom 96 – seks og halvfems – Flasker af herlig "Gammel Carlsberg Øl", der var Italienernes Yndlingsdrik. Vi fik ogsaa stillet en herlig lille Middag paa Benene hjemme og Chefen, den Næstkommanderende samt tre Officerer var saa senere paa Aftenen vore Gæster hjemme til en Middag bestaaende af seks Retter Mad med tilhørende Vine. Jeg maatte selvfølgelig som Vært holde Tale for Skibet og for de tilstedeværende Officerer og modtog – paa italiensk –

deres Tak, som jeg ikke forstod et Ord af, men fandt udmærket. Svigerfader var naturligvis med, men holdt sig i Baggrunden for ikke at tage Glansen fra os. Vi var glade for denne Oplevelse, der ikke kostede os noget, og der blev senere danset lidt i vor Dagligstue indtil Gæsterne ved 12¼ Tiden trak sig tilbage og gik ombord. Nu havde vi faaet Blod paa Tanden, og næste Dag indbød vi først saa mange Officerer som kunde til at deltage i en Køretur ud paa Landet for at se lidt af Øen, vi maatte selvfølgelig leie mange Vogne til det Brug, men det forløb udmærket, selvfølgelig med diverse smaa drinks underveis, og vi havde saa gennem Chefen bedt om at alle Officererne om Aftenen vilde være vore Gæster til en lille improviseret Dans i vor Hjem samme Aften, hvilken Indbydelse selvfølgelig blev modtaget med stor Glæde af dem.

Nu fik vi travlt for Alvor. Hele Westends kvindelige Ungdom blev indbudt ogsaa enkelte ude fra Landet, og vi havde pyntet hele vor underste Etage med danske og italienske (laante ombord) Flag og dekoreret Væggene med Palmeblade etc. saa der var rigtig festligt. Desuden var der indrettet en "Bar" ud til Haven, og her fandt mange Vei ud med deres Baldamer senere paa Aftnen, og mange af dem havde en lille "flirtation" den Aften. Chefen havde vist os den Opmærksomhed til Gengæld at stille hele Skibets Orkester paa 15 Mand til vor Disposition, og det mødte op Kl. 8 for at musicere. Det var et ganske glimrende Orkester, der kun spillede paa Guitarer, Mandoliner og Banjoer, hvilket jo netop var noget for Vestindianerne, der holdt mest af denne Musik. Da Festen begyndte blev to af Skibets store Projektører rettede mod vort Hus, der saaledes hele Aftenen laa badet i det klareste Lys. Der blev naturligvis i Løbet af Aftenen budt forskellige Forfriskninger om, Is-Anretninger, cock-tails, friske Annanas og lignende. Herrerne gik til den improviserede Bar og fik deres drink af Whisky/Soda eller, hvad der tilsyneladende smagte dem bedst: en Gammel Lager-Øl. Vi havde stor Glæde af dette Gilde, og navnlig fornøjede det mig at vise de danske Familier, at vi endnu levede og var i Stand til at arrangere en saa stor Fest med saa kort Varsel.

Da Orkestret var anbragt paa Galeriet ud til Gaden varede det ikke længe inden de fleste af Byens Negre var forsamlede der og lyttede til Musikken, ligesom de paa de bare Ben trofast dansede paa Gaden og var henrykte for denne Adspredelse fra det daglige Liv,

og da Musikken senere spillende forlod Huset fulgtes den ombord af en Skare af Sorte, der bad om mere Musik.

Klokken tolv ankom Chefen fra Middagen hos Guvernøren i Bassin og han deltog saa i Festen lige til vi sluttede af Kl. 2. Det havde været en anstrengende Dag, men morsom i alle Maader, og vi høstede senere megen Tak fra Deltagerne, der alle fandt det et herligt Minde i den ellers saa rolige By.

Da Skibet skulde seile næste Aften, var der til Gengæld om formiddagen Kl. 12 arrangeret en splendid Frokost ombord, hvortil vi alle – d.v.s. vort Hjemms Beboere blev indbudt. Vi fik en udsøgt italiensk Menu, der var nydeligt tegnet med Vignetter af Skibet etc. og her havde jeg saa Fornøjelsen ledsaget af en Officer at bese hele det store og smukke Skib fra Top til Bund. At der ogsaa her blev danset behøver jeg neppe at anføre. Avie kendte mig slet ikke rigtig i disse Dage, alle de glade Minder om lignende Besøg i St. Thomas og hendes Flirt med Officererne kom op igen, saa der var ikke noget Marked for en sølle Civilist som mig.

Ved vor Fest om Aftenen hjemme havde kun af Danske deltaget Byens Apotheker, Resten vilde jeg ikke have med at gøre. Han kvitterede meget elskværdigt med en deilig Middag en Uge senere.

Om Eftermiddagen seilede Skibet videre til Guadaloupe og vi stod paa Stranden og vinkede Farvel, men forinden vi gik fra Borde efter Frokosten havde vi faaet et smukt Fotografi af Skibet forsynet med alle Officerernes Underskrifter. Damerne fik de traditionelle Huebaand, som en lille Erindring om Skibet.

Der var selvfølgelig en Del for os at rydde op efter en saadan Invasion af Gæster, men vi havde jo Hjelp af Lolo og Kusinen, saa det gik nogenlunde rask fra Haanden. Chefen for ”Fieramosca” var endog saa venlig at tilbyde, at han paa Tilbageveien fra Guadaloupe vilde anløbe Westend igen for at tage Avie med over til St. Thomas paa et Besøg, men det blev der nu ikke noget af alligevel, men det var vel nok et flot Tilbud, at en stor Krydser for vor Skyld vilde standse op paa Øen.

Den gamle Moron reiste to Dage efter tilbage til St. Thomas, men Lolo blev nogle Dage hos os.

I Pinsen deltog vi i en større Pick-nick ud til en Plantage der hed "Høgensborg" og ejedes af en Planter Flemming. Vi bragte alle selv vor Mad med, men det gik ved denne Leilighed som saa ofte før, al Avies gode Smørrebrød og andre Delikatesser blev fortæret inden nogen af de andres var rørt. Avies Smørrebrød var efterhaanden bleven berømt paa øen, fremstillet som det var ved Hjelp af vore gode Forsyninger fra de Gamle paa St. Thomas.

I Juni 1907 kom Lolos Mand ud paa Orlov til St. Thomas, det var Meningen, at han skulde have bragt Cheddie (Avies søster) med ud, men det blev ikke til noget. Han var den Gang Kontre-Admiral i den russiske Marine og kun ude paa Orlov. Han havde været paa Vei ud til Østen under den russisk-japanske Krig, men kom ikke helt ud forinden Freden blev sluttet. Han var et lille Svip ovre paa St. Croix for at hilse paa os, saa det var ikke meget jeg fik set til ham, og hans Ophold derude blev i det Hele taget ikke af lang Varighed.

Herhjemme fra havde jeg faaet Brev om, at min Far var bleven alvorlig syg paa en Reise til Wien, Prag og andre Byer, som han foretog med et Reiseselskab, han maatte indlægges paa et Sygehus i Prag og Louise maatte reise ned for at hente ham hjem. Det var den Slags Meddelelser, som uvilkaarlig gør et stærkere Indtryk paa En, naar man er saa langt borte og Nyhederne saa gamle, inden man faar dem. Efter fortsat Ophold paa Veile Sygehus kom han sig dog igen, men han skulde ikke paa Ferie-Reiser igen i en Hastighed.

Hos mig selv modnedes Beslutningen om at reise hjem mere og mere, og min ene Chef Friis gik med lignende Tanker, da han mente, at han kunde faa en Stilling hjemme, naar Nationalbanken skulde udvides i Henhold til den nye Octroi. Det skete nu imidlertid ikke for hans Vedkommende. Min gamle Ven fra Udreisen Etatsraad Tvermoes havde besøgt Mathilde (Fortællerens søster) i Kjøbenhavn, og da han der hørte om mine Hensigter med at komme hjem fraraadede han mig det, da der efter hans Mening snart vilde ske Forandring paa St. Thomas, og jeg saa vilde være selvskreven til at blive Friis's Efterfølger.

Hvor meget eller hvor lidt han vidste, aner jeg ikke, ganske vist var hans Broder Direktør i Nationalbanken, men det viste sig senere, at der skulde gaa lang Tid inden nogen Ændring i Nationalbankens hele Stilling herhjemme blev til Virkelighed, og imellem dette skete der noget, som for mit Vedkommende nødvendigjorde en Afsked med Vestindien.

I Slutningen af Juli og Begyndelsen af august blev jeg meget alvorlig syg, vistnok den værste Sygdom, jeg har været ude for derude. Jeg fik den i Troperne saa hyppigt forekommende Dysenteri (Blodgang) og Avie kaldte naturligvis Læge, og da Svigermoder erfarede herom, kom hun omgaaende meget rørende over til os. Lægen forsøgte med alle mulig Slags mere eller mindre umulig Medicin at standse Sygdommen, der i aller højeste Grad svækkede mig med Afføring af rent Blod flere Gange om Dagen. Min Svigermoder gav mig et amerikansk Patent-Lægemiddel "Chlorodyne", en Patent Medicin, som skulde kunne hjælpe, men alt hvad der blev forsøgt var ganske resultatløst. Vor Læge havde – det hørte jeg senere – allerede skrevet til Direktionen, at man ikke skulde gøre sig Haab om at se mig mere i Banken, for saa afkræftet som jeg var, kunde jeg ikke staa Sygdommen igennem. Jeg levede egentlig kun af Olie, Kiks og Cognac, det sidste for at holde Livsfunktionerne i Gang saa længe som muligt. Smerter var der ingen af, men jeg mærkede jo, at jeg efterhaanden blev saa sløj, at jeg neppe evnede at løfte Benet fra Sengen. Saa kom en Mand mig til Hjælp, og det var, underligt nok, den samme som i sin Tid paa St. Kitts havde reddet Avie fra gul Feber. Det var vor gode Ven Douglas Gordon, som tidligere er nævnt i denne Beskrivelse. Han saa Stillingens Uholdbarhed og bad Lægen om at give mig nogle Helvedsstens-Udskylninger, men det vægrede Lægen sig selvfølgelig ved, indtil Gordon aldeles bestemt forlangte det, det kunde jo alligevel ikke blive værre end det var. Saa fik jeg da min Lapis, og Vidunderet skete. Efter to Dages Forløb holdt Blødningerne op og den tredie Dag var der ikke Spor tilbage, jeg kunde beholde en Smule Føde i Maven og befandt mig bedre. Saaledes gik der en Uges Tid med langsom Fremadskriden, saa jeg nu kunde sidde op i Sengen og ogsaa spise noget mere ordentlig Kost. Da jeg efter næsten tre Ugers Sengeleie fik Lov til at staa op og stod ud af Sengen, var det første jeg gjorde at trille om paa Gulvet, Benene vilde ikke bære mig, saa der gik ret lang Tid, inden jeg kunde vralte fra det ene Møbel til det andet ved Avies Hjælp. Det var en drøj Omgang, og faktisk er det,

at var Gordon ikke kommet, saa havde jeg ikke siddet her nu. Lægen var et Fæ, der var ganske ukendt med Trope-Sygdomme, og saa havde han yderligere den Svaghed, at han var døv og neppe kunde høre om Hjertet slog eller ei. Saa godt var man hjulpen derude. Da jeg kom op fra Sengen havde jeg tabt saa enormt i Vægt, at jeg veiede 112 danske Pund eller 56 Kilo. Da jeg var saa sløj fik jeg Besked paa saa snart som muligt at reise hjem for at se om en Forandring af Klimaet skulde hjælpe, og det var lige Vand paa min Mølle, for jeg var nu for Alvor begyndt at blive træt af Forholdene. Hvad jeg fik Dysenteri af, ved jeg ikke, men det er jo en smitsom Sygdom, selv tror jeg nu jeg er bleven inficeret gennem det modbydelige Drikkevand, man var henvist til at bruge derude. Saavel Svigermoder som Avie havde en drøj Tid, idet jeg var ude af Stand til selv at røre mig i Sengen og flere Gange i Løbet af Natten skulde have varme Omslag paa Maven, og der derfor stadigt maatte holdes Ild paa Ildstedet nedenunder og en Kedel Vand stadigt i Kog.

Ved denne Leilighed fik jeg det mest rørende Bevis paa, hvor Negrene kunde være hengivne og trofaste mere end en trofast Hund. Vor Kokkepige var fortvivlet over min sygdom, da ogsaa hun vidste, hvor farlig den var, og i alle de tre Uger, jeg laa i Sengen, sad hun trofast Nat efter Nat paa Hug i et Hjørne paa Trappen uden for mit Soveværelse for straks at være parat, naar der blev kaldt, og hun sørgede hele tiden for at Ilden ikke gik ud under Kedlen i Køkkenet, hun var bogstavelig talt ikke i sin Seng i tre Uger og hun sad og græd og jamrede hele Tiden af Sorg over os. Det var Følgen af, at vi altid havde behandlet vore Folk godt og høfligt men bestemt, man kunde faa Negrene til at gaa i Ilden for sig, blot man behandlede dem humant og forstaaende. Jeg skal aldrig glemme dette Bevis herpaa.

Nu kom der saa Besked paa, at jeg skulde reise hjem med et halvt Aars Orlov paa fuld Gage, og det lod jeg mig ikke sige to Gange. Jeg fik saa Lov til selv at bestemme, om jeg efter den Tid vilde vende tilbage eller blive hjemme, hvor man saa lovede mig, at der vilde blive skaffet mig en ny Stilling, hvis jeg foretrak at blive hjemme.

Da jeg paa Forhaand var klar over, hvilket Standpunkt jeg i alle Tilfælde vilde tage, tog vi den kraftige Beslutning at realisere alle de af vore Ejendele, vi ikke ønskede at bringe med hjem, og der kom nu en travl Tid, hvor vi skulde sørge for vort Opbrud. Det

varede ikke længe, forinden vort Hjem var opløst, vi fik Alt solgt til rigtig gode Priser og fik alle Pengene kontant, Folk ligefrem rendte os paa Dørene for at faa Del i vore mange pæne Ting, og Resten fik vi saa pakket i Kasser og sendt hjem paa dansk Damper via St. Thomas. Det gjorde os naturligvis for saa vidt ondt, at se det Hjem, i hvilket vi kun naaede at bo i næsten to Aar, men vi var begge lede og kede af Westend og det trivielle Liv, vi førte derude, og ganske naturligt var Avie jo ikke særlig begejstret ved Tanken om at forlade de skønne Øer derude, forlade sit Barndomshjem, der nu kom hende endnu mere paa Afstand, og det var alt sammen saa trist, men jeg turde ikke udsætte mig selv for et Tilbagefald af min sidste Sygdom, det vilde have været at lege med Døden. Da alt, hvad vi vilde af med, var solgt og de mest nødvendige Visitter aflagte, reiste vi til St. Thomas og var et Par Dage hos Familien derovre, det var jo for Avie et trist Ophold, men hun var tapper.

Da vi stod paa Kaien i Westend for at reise var der mødt mange af vore gode Venner for at tage Afsked, og mellem dem var vore tre saa inderligt hengivne Tjenestefolk, der bragte Blomster og for Resten alle tre stod og græd deres modige Taarer, det var dem en stor Sorg at se os reise, og de to Kvinder havde mange Gange bedt os om at tage dem med hjem, men det vilde have været Synd for dem selv, skønt vi forsaavidt ikke vilde have haft saa meget derimod. Kvindernes eneste Betænkelighed var et Bevis paa deres Naivitet, de havde nemlig ladet sig fortælle, at deres Haar vilde falde af, naar de kom til Danmark, og det vilde de nødtigt udsætte sig for.

Den 30' August 1907 gik vi ombord i det danske Skib "St. Thomas" mærkeligt nok det samme Navn, som havde bragt mig derud, men det var nu den lille St. Thomas, som var bygget af Ø. K. efter Salget af den store.

Afskeden var bitter – meget bitter – for stakkels Avie, for mig var det egentlig kun Opfyldelsen af et Ønske, jeg havde næret i det sidste halve Aar, saa jeg tog mig Afskeden lettere.

Saasnart vi var ombord og jeg begyndte at faa vor gode danske Mad og kom ud i den friske Søluft kom jeg meget hurtigt til Hægterne men anderledes gik det med Avie, der led alle Søsygens forfærdelige Kvaler, og jeg fik saaledes Leilighed til at gøre nogen

Gengæld for den trofaste Hjælp, hun havde været for mig under min Sygdom paa St. Croix, hun kunde ingen Ting spise uden straks at skulle brække sig ud over Rælingen og megen Mad fik hun ikke, levede mest af Cognac og anden Stimulans, men saa tog hun til Gengæld Revanche, naar vi kom i Land, for saa maatte vi paa Cafe og faa lidt Mad i hende. Underligt nok, for saasart hun var paa Landjorden, var det ikke noget i Veien med Appetitten.

Vor første Havn var "le Havre" hvortil vi kom efter elleve Dages Seilads, og her blev vi liggende i to Dage, saa vi fik Tid til at faa os nogenlunde ekviperede til vor Hjemkomst og den forestaaende Vinter, ligesom vi benyttede Leiligheden til at se os om i Byen og Omegnen. Herfra gik Turen til London, hvor vi laa ude i Dokkerne i tre Dage. Vi laa omtrent ved Greenwich, saa der var en ganske lang Køretur med underjordisk Bane ind til "Charing cross station", men vi tog dog ind hver Dag fra Morgenstunden og besaa forskellige af Byens Seværdigheder, bl.a. saa vi Tower, Madame Tusseaus Vokskabinet, Westminster Abbey og meget andet, ligesom vi var i Teatret den ene Aften. Naar vi nu saa sent om Aftenen skulde tilbage til vort Skib, var det ikke altid lige behageligt. For naar vi kom ud i Dokkerne var det ikke let at finde Vei frem til Skibet, og der færdedes mange misliebige Personer rundt derude, men det gik dog uden Uheld, og efter tre Dages Forløb drog vi videre til Newcastle, hvor vi skulde have Kulbeholdningen suppleret.

Her blev vi ligefrem jaget fra Borde af Kapteinen, der erklærede, at det var umuligt at opholde sig ombord under Kulningen for Støv og Snavs, vi maatte derfor blive i Byen hele Tiden, kun om Natten kom vi tilbage til Skibet igen. Her laa vi to Dage, besaa Byen, men der var ikke noget særligt at se for os, alt var Kul og Kul og atter Kul og alt var saa snavset, saa man ikke kunde røre sig, glade var vi derfor, da vi atter stod ud paa Søen for at gaa lige til Kjøbenhavn Nord om Skagen.

Søndag den 21' September 1907 landede vi velbeholdne i Kjøbenhavns Frihavn og blev straalende modtaget af hele Familien. Min gamle Far var reist fra Veile derind for at tage imod os. Vi tog til Hotel Metropole (det nuværende B.T. Hjørne) og var om Aftenen sammen med hele Familien til Middag hos Mathilde man vilde dog gerne have Lov at se det nye Medlem af Familien, som jeg bragte med hjem. Vi fik en saare hjertelig Velkomst, det

var Synd at sige andet og Avie var Genstand for megen Opmærksomhed og Udfrigten om Familien etc etc, saa hun blev snart træt af at skulle brokke hele Tiden paa Dansk, som hun absolut ikke var nogen Mester i.

Far reiste hjem til Veile og vi flyttede da i et Pensionat i Helmershus, det blev for dyrt med Hotelophold for længere Tid. Nogle faa Dage efter reiste vi til Veile, og det lykkedes mig saaledes at faa vist Avie mit kære gamle Barndomshjem inden det blev brudt op. Far havde nemlig taget sin Afsked efter at have tjent Postetaten i 52 Aar. Under vort Ophold i Veile var vi selvfølgelig rundt i Omegnen med Far og nogle af de Bekendte af mig, der endnu var i Byen. Aage, Lohse og andre, men Avie vakte en saa stor Opsigt i Byen, at det var generende, hvorvidt man havde tænkt sig, at hun var Neger ved jeg ikke, men alle skulde vende sig efter hende paa Gaden. En Aften var vi i Teatret, og jeg tror ikke Publikum saa ret meget af Stykket for at glo paa os.

Jeg søgte straks, da jeg var kommen tilbage til Kjøbenhavn Læge, der i nogen Tid holdt mig under Kontrol, dog uden at lægge mig i Seng. Han erklærede, at jeg maatte være en ret kraftig Konstitution, siden jeg havde kunnet taale den sidste Omgang, jeg havde været ude for, og han mente, at hvis jeg vendte tilbage til Vestindien, vilde jeg være meget udsat for et nyt Anfald og i saa Fald uden Tvivl være Dødens sikre Bytte. Men jeg kom mig for øvrigt forbavsende hurtigt herhjemme og fik endelig taget nogle af de i Vestindien tabte Pund paa igen.

Endelig skrev jeg saa til St. Thomas, at jeg ikke kom ud mere, og den 21'December mødte jeg i Landmandsbankens Hovedbogholderi for at overtage den mig tilbudte Stilling som Fuldmægtig i Banken, hvor Gagen svarede til, hvad jeg havde haft i Vestindien. Saa leiede vi en lille Leilighed i Puggaardsgade 8, mærkværdigt nok i samme Hus, som vi nu bo, men kun paa 1'ste Sal. April 1909 efter næsten halvandet Aars Tjeneste i Bankens Hovedsæde blev jeg kommanderet til Kolding, var der i nøjagtig et halvt Aar og aabnede saa den 4'November 1909 City Afdeling, hvor jeg saa fik Lov at virke i 30 Aar som Bestyrer.

..ooOoo..

LIDT OM NEGRENE

Negrene paa de Dansk Vestindiske Øer er alle Afstamning fra de i sin Tid fra Afrikas Vestkyst importerede vilde Negerstammer. Den Gang Columbus kom til Øerne, fandtes der kun indfødte vilde indianske Stammer, men disse blev efterhaanden udryddede af Spanierne, der forfulgte dem og myrdede dem under rædselsfuld Tortur til stor Glæde og Adspredelse for de spanske Søfolk. Da man derefter begyndte at savne Arbejdskraft paa Øerne fandt man paa, at man passende kunde hente dem paa den danske Del af Afrikas Vestkyst – Guldkysten – og her søgte saa Skibene hen og handlede med de indfødte Stammer om Slaverne. Det var navnlig en bestemt Stamme, som vi kunde faa fat i, nemlig de vilde ”Amina-Krigere” og ved at forhandle med Høvdingene lykkedes det at købe et større Antal af disse vilde Krigere, og Betalingen erlagdes i vestindiske Produkter, navnlig den ulyksalige Rom, som bekom Afrikanerne særdeles godt. Krikerne blev indfangede som Dyr og købte af de vestindiske Magthavere, og de forsendtes saa i smaa Seilskibe til Vestindien. De var alle lænkede sammen ved Benene og Hænderne og blev nu som umælende Kreaturer stuvede ned i Lasten paa de ret smaa Skibe, hvor man lagde dem ved Siden af hinanden, der var ikke levnet mere Plads end ca. 15 Tommer til hver Slave. Her var de saa stuvede sammen saa mange som muligt. Lugerne paa Skibet var af Hensyn til Vind og Veir skalkede, saa hverken Vand eller Luft kunde komme ned i Lasten, her laa saa disse ulykkelige Skabninger undertiden i flere Uger, og det er ikke til at undre sig over, at flere døde underveis og de blev undertiden liggende døde, indtil man fandt dem en skønne Dag, hvorpaa de blev kastede overbord uden større Ceremoni. Man regnede almindeligvis med, at ca. 30% af Slaverne døde paa en Reise til Vestindien, der jo den Gang tog flere Uger, og man har Eksempler paa, at fødende Kvinder laa i disse Laster sammen med alle andre og alle lænkede paa Hænder og Fødder.

Paa et af disse Togter var der en lille norsk Skibsdreng med, det var den senere saa heroisk berømte Peder Wessel – ”Tordenskjold”, men han har vel ikke kunnet gøre hverken fra eller til overfor disse Mishandlinger.

Naar saa endelig et saadant Skib med sin uhyggelige Last kom til St. Thomas, blev der holdt ligefrem Auktion over de stakkels Slaver og der var stor Efterspørgsel efter dem. Der betaltes for første Klasses Slaver op til 1000 Dollars for hver, men den almindelige Pris svingede mellem 100 og 200 Dollars. Nu maa man erindre, at det var vilde Krigere, der aldrig havde haft noget Baand paa sig, saa for dem var det forfærdeligt nu at blive tvunget til Arbeide, som dels laa dem fjernt og dels var imod deres almindelige Sædvaner, hjemme i deres eget Land var de Krigere og der var man vant til at Kvinderne udførte alt underordnet Arbejde, men her maatte de under Tvang udføre alt muligt Arbeide, som laa dem saa uendeligt fjernt. Forsøgte de at undslippe efter at de var solgte til en eller anden Planter eller Købmand, saa blev de brændemærkede i Panden og paa Kroppen og underkastede al Slags Tortur.

At der selvfølgelig maatte gives Regler for, hvorledes Slaverne skulde behandles er givet, og jeg skal her lige anføre et Par Paragraffer af den Slavelov, som var den oprindelige paa Øerne.

1.) Hovedmænd for bortløbne Slaver skal knibes med gloende Jern og derefter hænges.
2.) Medvidere i et Komplot og som ikke aabenbarer dette for en Hvid skal brændemærkes i Panden og have 100 Slag Rotting.
3.) 8 Dages Marodører skal straffes med 150 Slag Pisk, 12 Dages skal miste eet Ben og 6 Maaneders Marodører skal have deres Liv forbrudt.
4.) Den Slave, der løfter sin Haand imod en Hvid eller truer ham, skal uden Naade knibes med gloende Jern tre Gange og derefter hænges.
5.) Den Neger, der kan overbevises om at have haft i Sinde at forgive nogen, skal tre Gange knibes med gloende Jern, derefter radbrækkes og lægges levende paa Steile

og saa videre, et Utal af Paragraffer med lignende Straffe for selv den mindste Forseelse. Er det underligt, at det før saa frie og utæmmede Amina Folk knurrede og af og til gjorde Forsøg paa Revolte, navnlig da de saa de Hvide leve i Sus og Dus derude, og navnlig saa

